

Jaarstukken 2018

Inhoud

Algemeen.....	3
Kerngegevens.....	4
Leeswijzer.....	6
Programmaverantwoording	7
Bestuur en ondersteuning	8
Veiligheid	17
Beheer openbare ruimte	22
Economie.....	28
Samenleving	32
Milieu	52
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	57
Algemene dekkingsmiddelen	67
Overhead.....	69
Vennootschapsbelasting	70
Onvoorzien	71
Paragrafen	72
Lokale heffingen	73
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	80
Onderhoud kapitaalgoederen.....	88
Financiering	91
Bedrijfsvoering	96
Verbonden partijen	98
Grondbeleid	110
Financiën.....	114
Overzicht van baten en lasten.....	115
Balans en de toelichting	125
Verantwoording Specifieke Uitkering	156
Overzicht van baten en lasten per taakveld	159
Bijlagen	162
Controleverklaring.....	163

Algemeen

Kerngegevens

De kerngegevens zijn opgedeeld in de categorieën sociale-, fysieke- en financiële structuur.

	2016	2017	2018
Sociale structuur			
Aantal inwoners	21.552	21.672	21.702
waarvan:			
- 0 t/m 4 jaar	1.152	1.175	1.146
- 5 t/m 17 jaar	3.433	3.338	3.275
- 18 t/m 44 jaar	6.520	6.588	6.625
- 45 t/m 64 jaar	6.031	6.032	6.004
- 65 jaar en ouder	4.416	4.539	4.652
Aantal leerlingen	4.534	4.418	4.319
waarvan:			
- leerlingen basisonderwijs	2.078	2.075	2.046
- leerlingen voortgezet onderwijs	2.456	2.343	2.273
Aantal uitkeringsgerechtigden	286	269	248
waarvan:			
- WWB	261	249	229
- IOW	19	17	15
- IOZ	4	2	1
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen	2	1	3
Wmo (aanvragen)	860	848	858
- Financiële tegemoetkoming meerkosten	95	82	103
- Gehandicapte parkeerkaart	149	178	163
- Huishoudelijke hulp toelage	10	33	28
- Maatwerkvoorziening	550	504	512
- Regiotaxi	24	19	5
- Herindicatie	32	32	47
Jeugd			
- Aanvraag	398	426	528
- Herindicatie	19	3	1

Fysieke structuur

Aantal woonruimten	9.231	9.305	9.384
Waarvan:			
- woningen	8.893	8.967	9.046
- recreatiewoningen	-	-	-
- wooneenheden	37	37	37
- capaciteit bijzondere woongebouwen	301	301	301
Oppervlakte gemeente (in hectare)	1.642	1.642	1.642

Financiële structuur	2016	2017	2018
Lasten	54.309	47.662	56.400
Baten	59.335	46.715	47.429
Saldo voor resultaatbestemming	5.026	-947	-8.971
Mutatie reserves	-2.631	4.062	9.305
Saldo na resultaatbestemming	2.394	3.115	333
Belastingopbrengsten*	3.527	3.325	3.108
Rioolheffing	1.579	1.569	1.629
Algemene uitkering	29.076	28.208	29.718
Reserves	28.737	25.865	19.675
Voorzieningen	5.355	5.434	5.994

* De belastingopbrengsten voor 2018 zijn lager dan de voorgaande jaren door het wegvallen van de precariobelasting.

Leeswijzer

Resultaat

Het resultaat wordt onderscheiden in gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en gerealiseerd resultaat. Het verschil bestaat uit de mutaties in de reserves.

De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt voor ieder programma beschreven wat is bereikt, wat is beoogd en wat daarvoor is gedaan.

Per programma zijn de verschillen tussen de begroting 2018 en de realisatie 2018 geanalyseerd.

Onder het kopje 'Met wie hebben we samengewerkt' worden alleen de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen genoemd, met wie we in 2018 hebben samengewerkt.

Getalnotatie

Voor zover mogelijk zijn de bedragen gedeeld door 1.000. Dus een bedrag als 66.731 wordt weergegeven als 67.

Programmaverantwoording

Bestuur en ondersteuning

Inleiding

De gemeenteraad en het college zorgen voor het democratisch bestuur van de gemeente. Het gemeentebestuur ziet het als een uitdaging om met inwoners, bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en allerlei groeperingen in Stede Broec kansen te zien en te benutten en om ontwikkelingen die op ons afkomen zo goed mogelijk te faciliteren.

We streven naar een hoge kwaliteit binnen de organisatie en leveren instrumenten aan voor (de voorbereiding van) een juiste besluitvorming. Risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

We zijn een transparante, toegankelijke en betrouwbare gemeente. De gemeente biedt een goede dienstverlening door:

- snel te reageren
- de juiste informatie te verstrekken
- mee te denken
- digitale diensten aan te bieden

Ontwikkelingen

Voor dit programma zijn er geen ontwikkelingen te melden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Bestuur

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Slagvaardige volksvertegenwoordiging	Na de verkiezingen in maart 2018 is op 23 april 2018 het coalitieakkoord gepresenteerd. Dit betrof nadrukkelijk een coalitieakkoord op hoofdlijnen, omdat de afspraak is gemaakt om in overleg met de gemeenteraad een raadsakkoord met thema's van alle politieke partijen op te stellen.	In de raadsvergadering van 27 september 2018 is vervolgens het raadsakkoord voor de periode 2018-2022 vastgesteld. In de periode tussen de presentatie van het coalitieakkoord en het vastgestelde raadsakkoord hebben alle politieke partijen op een interactieve manier de mogelijkheid gehad de thema's, die zij van belang achten voor de komende periode te bespreken. Aansluitend aan de vaststelling van het raadsprogramma is door het college voor de periode 2018-2022 een uitvoeringsprogramma aan de raad ter kennisname aangeboden.
Krachtige speler in de regio	De notitie "Verbetering informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen aan raden" is door de raad op 25 januari 2018 vastgesteld. Op basis van deze notitie leveren gemeenschappelijke regelingen uiterlijk 1 januari een kadernota met financiële en beleidskaders aan de gemeenteraden	Eind 2018 is door de betrokken gemeenteraden een kadernota resp. kaderbrief ingediend. Hiermee wordt bijgedragen verdere verbetering van de organisatie van de informatievoorziening aan raden, zodat: 1. de raden niet alleen (gelijk)tidig geïnformeerd worden, maar ook

	aan, die hierover een zienswijze af kunnen geven.	tijdig in positie worden gebracht om ten aanzien hiervan besluiten te nemen die passen bij de rol van de raad; 2. effectief worden geïnformeerd, d.w.z. passend bij de kaderstellende - en controlerende rol van de raad.
Efficiënt en effectief uitvoeren van taken	Na het beschikbaar stellen van budget voor uitvoering van het Organisatie Ontwikkel Plan is verder gewerkt aan het slimmer, efficiënter, effectiever, anders uitvoeren van taken. De resultaten hiervan zijn dan ook pas op langere termijn meetbaar	Met inzet van de hiervoor beschikbaar gestelde middelen wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen die in het kader van het verbeteren van het functioneren van de SED organisatie zijn gedaan.

Juridische zaken

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Tijdige/correcte besluitvorming op bezwaarschriften	Het aantal bezwaarschriften is ten opzichte van 2017 met bijna 30% toegenomen tot 46 stuks.	89% van de bezwaarschriften is binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Mede door de toename in absolute aantallen is het aantal binnen de LEAN termijn afgehandelde bezwaarschriften teruggelopen naar 43%*

* Het percentage afgehandelde bezwaarschriften binnen zowel de wettelijke termijn als de LEAN-termijn is ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit is met name toe te schrijven aan een toename in het aantal af te handelen bezwaarschriften (bijna 30%) en het feit dat, mede op verzoek van het college, meer bezwaarzaken aan hen worden voorgelegd en de daarmee gepaard gaande interne aanlever- en beslistermijnen.

Communicatie

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Proactief informeren van inwoners en ondernemers	Nieuw gemeentelijk beleid, projecten en overige bewustwordingscampagnes delen via social media, lokale media, het gemeentenieuws, de website en de digitale nieuwsbrief.	Inwoners ontvangen via verschillende kanalen nieuws van de gemeente.
Burgerparticipatie	Online enquêtes uitzetten, het opzetten van een nieuw burgerpanel, het organiseren bewonersbijeenkomsten.	Zoveel mogelijk draagvlak voor gemeentelijk beleid en gemeentelijke projecten.

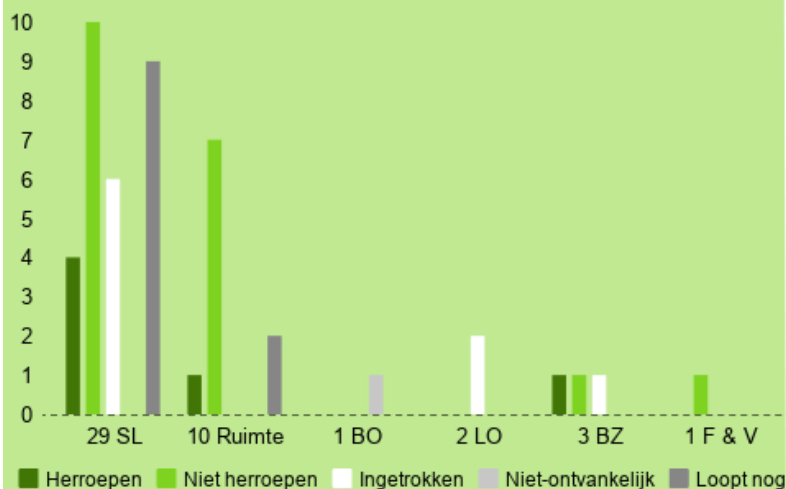
Dienstverlening

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Dienstverlening op maat	We meten de tevredenheid van onze inwoners 2 jaarlijks via het onderzoek van waarstaatjegemeente. Dit onderzoek vindt in 2019 weer plaats. In 2018 is de klantwaardering niet gemeten. Het webteam is geformeerd. Het proces bezorgen waardedocumenten maakt onderdeel uit van de balieproducten. We werken via training en opleiding aan onze dienstverlening. Feed back van klanten volgen we op en waar nodig passen we onze werkwijze aan.	Onderhoud website is geborgd. Waardedocumenten kunnen worden bezorgd. ID burger is aangeschaft om de medewerkers te ondersteunen bij het vaststellen van de identiteit.
Een betrouwbare Basisregistratie personen (BRP)		Gemeente Stede Broec is aangesloten bij het project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit. ID burger is aangeschaft om de medewerkers te ondersteunen bij het vaststellen van de identiteit.

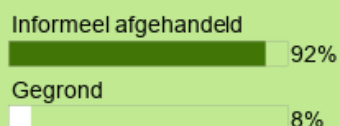
Gemeente
Stede Broec

Behandelde bezwaarschriften per afdeling totaal 46

- 89% van de bezwaarzaken zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In 2017 was dat 97% en in 2016 92%
- 43% is binnen de LEAN-termijn afgehandeld. Dat was in 2017 70% en in 2016 56%
- Het aantal bezwaarschriften voor de gemeente Stede Broec is vergeleken met 2016 en 2017 in 2018 met gemiddeld 29,6% toegenomen
- 13% van het totaal aantal behandelde bezwaarschriften is gegrond verklaard. In 2017 was dat 25% en in 2016 14,2%
- 13,8% van de bezwaarschriften voor de afdeling Samenleving is gegrond verklaard. In 2017 was dat 37,5% en in 2016 19%
- Het aantal bezwaarzaken voor de afdeling Ruimte zonder OOV-zaken is ten opzichte van 2016 en 2017 in 2018 verdubbeld. Het aantal aanvragen en verleende vergunningen is vergeleken met 2017 in 2018 met 21% gestegen

Klachten 13

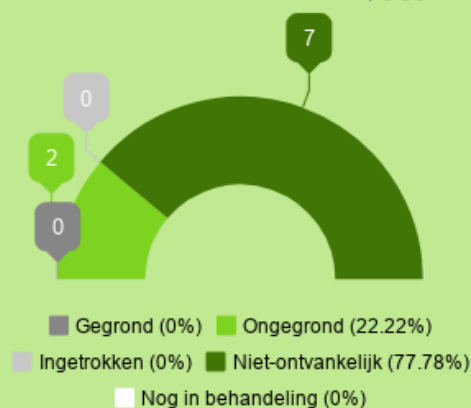

- Er is 1 klacht gegrond verklaard en de overige 12 klachten zijn informeel afgehandeld
- Het totaal aantal klachten is ten opzichte van voorgaande jaren gedaald
- Bij de Nationale ombudsman zijn er 7 klachten ingediend. Daarvan zijn er 5 zonder onderzoek afgedaan en 2 na een interventie tussentijds beëindigd

2018

Beroepszaken

Totaal 9

- Het totaal aantal afgehandelde beroepszaken bedraagt 9. In 2017 waren dat er 7 en in 2016 5
- Van de 9 beroepszaken zagen er 3 op de afdeling Samenleving, 2 op de afdeling Ruimte en 4 voor Bestuursondersteuning.
- Er zijn 0 beroepen gegrond verklaard. Dat waren er in 2017 2 en in 2016 ook 2

INGEBREKESTELLINGEN 14

powered by

PIKTOCHART

Indicatoren

Juridische zaken

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Tijdige besluitvorming op bezwaarschriften	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn	92%	95%	89%	Laag
	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de LEAN-termijn (zes weken na ontvangst bezwaarschrift)	70%	70%	43%	Laag

Communicatie

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Proactief informeren van inwoners en ondernemers	Gemiddelde waardering voor de communicatiemiddelen van de gemeente*	7,09	7,09	7,09	Middel

* Cijfer afkomstig uit onderzoek 'Waar staat je gemeente' 2017. Onderzoek vindt eens in de 2 jaar plaats.

Dienstverlening

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Een betrouwbare Basisregistratie personen (BRP)	Percentage van de kwaliteit van de gegevens in de BRP. Per gegevenssoort moet aan een percentage worden voldaan. In totaal is het gemiddelde 97,4% voor de wettelijke norm.	Voldaan aan de wettelijke norm	> 97,4%	99,84%	Laag

Verplichte indicatoren

Bestuur en ondersteuning*				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2017: 0,55	2018: 0,54
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2017: 0,55	2018: 0,54
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	*	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2017: 6,5%	2018: 7,7%

* De indicatoren zoals deze hier zijn weergegeven, kunnen alleen worden berekend voor gemeenten waarbij de ambtelijke ondersteuning niet is uitbesteedt. In het geval van Stede Broec is de ambtelijke ondersteuning ondergebracht bij de SED organisatie. Wanneer deze indicatoren worden berekend, geeft dit een afwijkend beeld ten opzichte van andere gemeenten. Daarom zijn deze indicatoren niet ingevuld.

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - SED organisatie

Doelstelling en openbaar belang:

Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Deloitte heeft eind 2017 een analyse geschreven over de ontwikkelingskansen voor de SED organisatie in het perspectief van een veranderende organisatie én omgeving. Dit heeft geleid tot een ontwikkelplan voor de SED organisatie: SED perspectief. Dit veranderingstraject biedt een kans om, gezien alle veranderende omstandigheden, de komende jaren door te ontwikkelen en onze ambities te realiseren. Binnen het ontwikkelplan SED perspectief is ingezet op kennis, kwaliteit en digitalisering. Deze onderdelen hebben een koppeling met SED Perspectief. Voor deze benodigde ontwikkeling is meerdere jaren uitgetrokken.

Onze focus lag in 2018 op verbetering van onze kennis en kwaliteit. We hebben ervoor gezorgd dat de kwaliteit van de beantwoording van vragen aan de 1e lijn gestegen is door het kennissysteem verder te ontwikkelen. Hierdoor kunnen we aan de telefoon en aan de balie meer vragen direct beantwoorden. Daarnaast zijn onze medewerkers van de telefonie getraind in telefoonvaardigheden.

In de zomer van 2018 zijn we gestart met het uitwerken van het concept 'werken op afspraak'. De huidige werkwijze waarbij inwoners voor burgerzaken op vrije inloop hun aanvragen komen doen legt enerzijds een groot beslag op de formatie en maakt het anderzijds niet mogelijk om te sturen op de klantstromen, waardoor wachttijden soms oplopen. We willen de vraag van onze inwoners op het, voor de klant, juiste moment door de juiste persoon laten afhandelen. Hoe we invulling gaan geven aan het werken op afspraak ronden we in 2019 af.

Tot slot hebben we in 2018 een concept visie op dienstverlening geformuleerd. Op welke wijze willen we de komende jaren invulling geven aan onze producten en diensten? Wat mogen inwoners van ons verwachten en wat gaan we daar als organisatie voor doen? We werken de concept visie in 2019 verder uit en koppelen hier een uitvoeringsplan aan.

Gemeenschappelijke regeling - Shared Service Centrum ICT DeSom

Doelstelling en openbaar belang:

Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering door het Shared Service Centrum van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2018 was de begroting van SSC DeSom beleidsarm. Daarmee was de focus op de reguliere dienstverlening. Met inzet van de bestemmingsreserve is na de zomer gestart met de voorbereidingen van de digitale werkomgeving. Dit loopt de komende jaren nog door. Ook

is meegewerkt aan de regionale projecten. De overgang van software naar de 'cloud' heeft impact op SSC DeSom. Met de deelnemers wordt in beeld gebracht hoe zich dit de komende tijd ontwikkelt en wat dit vraagt van SSC DeSom.

Gemeenschappelijke regeling - Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

Het doel van deze regeling is om voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk overleg te ondersteunen. De overblijvende taken van het voormalig Samenwerkingsorgaan Westfriesland zijn hierin ook opgenomen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Als dienstverlenende gemeente voert de gemeente Hoorn jaarlijks een aantal regiotaken uit voor de gezamenlijke Westfriesse gemeenten. Zo heeft in 2018 regionale ondersteuning plaatsgevonden bij de regionale overleggen Madivosa en VVRE. Daarnaast heeft de gemeente Hoorn de coördinatie over het regionaal jeugdbeleid gevoerd. Ook het ambtelijk secretariaat van de Regionale Urgentiecommissie en de uitvoeringstaken van het doelgroepenvervoer zijn in 2018 verder opgepakt.

Gemeenschappelijke regeling - Westfries Archief

Doelstelling en openbaar belang:

De zorg, bewaring en het beheer van archiefbescheiden van de aangesloten overheidsorganisaties, alsmede het bevorderen van de lokale regionale geschiedbeoefening.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De speerpunten vanuit het vorige beleidsplan blijven gehandhaafd, omdat deze nog altijd goed passen bij de geplande activiteiten en de positie van het WFA.

Speerpunten:

- WFA als partner van overheden
- WFA als partner van publiek
- WFA als partner van toekomstige generaties
- WFA als professionele en toekomstbestendige organisatie

Binnen deze speerpunten zijn er ook thema's te benoemen. Onderstaand een opsomming van de beoogde thema's van het WFA rekening houdend met de navolgende kaders:

- Vorig beleidsplan
- Diverse overleg gremia en netwerken Westfriesse partners
- Medewerkers WFA

Vervolgacties:

- Informatie en behoefte ophalen bij strategische partners
- Missie en visie bepalen
- Thema's en doelen bepalen
- Vaststellen beleidsplan
- Naar aanleiding van de thema's en doelen zullen resultaten worden bepaald die worden uitgewerkt in een uitvoerings- of jaarplan.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	2.585	3.018	2.552
Totaal baten	-332	-341	-611
Saldo van baten en lasten	2.253	2.677	1.941
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	0	0
Resultaat	2.253	2.677	1.941

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Formatie college.	86	V
Vrijval uit de voorziening Pensioenafspraken bestuurders i.p.v. een verwachte storting.	107	V
Een gedeelte van de bijdrage SSC DeSom is nog niet doorbelast aan de SED organisatie. Dit zal in 2019 plaats vinden.	58	N
I.v.m. de koepelvrijstelling worden de huisvestingslasten doorberekend aan de SED organisatie. De begrote bijdrage van SED is echter begroot op het programma Overhead.	152	V
Werkzaamheden voor up-to-date archief nog niet uitgevoerd.	47	V
Communicatie met de burger meer digitaal (social media) dan via drukwerk.	25	V
Beheer website.	27	V
Overhevelingsbesluit: Werkzaamheden NUP en zaakstelsel niet gerealiseerd.	190	V
Overhevelingsbesluit: Werkzaamheden voor project Harmonisatie informatie landschap WF worden uitgevoerd in 2019.	53	V
Minder implementatiekosten software.	29	V
Doorberekende kosten (bijdrage) SED organisatie *.	15	V
Overige verschillen.	63	V
Totaal verschil	736	V

* Toelichting op de doorberekende kosten SED organisatie:

In 2018 was de bijdrage aan de SED organisatie € 10.054.000. De bijdrage wordt toegerekend aan de programma's. De werkelijke toerekening wijkt af van de begrote toerekening. Dit komt doordat de bijdrage 2018 € 310.000 lager is dan begroot, zodat de totale doorbelasting aan de programma's lager is dan verwacht. Daarbij zijn de kosten van SED Perspectief begroot onder Overhead, maar zijn werkelijk verdeeld over de programma's.

Veiligheid

Inleiding

De gemeente Stede Broec voert de regie op het complexe terrein van de lokale openbare orde en veiligheid. De ontwikkelingen en activiteiten op het terrein van Veiligheid wisselen. Dit betekent keuzes maken wat wel of niet met prioriteit moet worden opgepakt. De gemeente Stede Broec streeft er naar om het niveau van zowel de objectieve veiligheid als de subjectieve veiligheid van de inwoners te vergroten of minimaal op hetzelfde niveau te handhaven. Dit is vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019. De taken en verantwoordelijkheden van gemeentelijke en externe partners zijn duidelijk en worden versterkt door intensieve samenwerking en de aansluiting bij elkaars bevoegdheden.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen op gebied van veiligheid zijn een verschuiving van repressie naar preventie en intensievere samenwerking tussen het domein veiligheid en het sociaal domein. Het voorkomen van een incident of strafbaar feit is zowel financieel als maatschappelijk lonend. Daarnaast leggen de bezuinigingen op gebied van politie en justitie, alsmede in de zorg, meer druk op de inzet van de gemeente. Uit de cijfers blijkt duidelijk een afname van de high impact crimes met 25% in 2018, vergeleken met 2017. Deze afname geldt vooral diefstal/inbraak woningen, bedreiging en mishandeling. Daarnaast is een toename te zien van diefstal uit/van auto's en tweewielers (brom-, snor- en fietsen). Ter vergelijking, het aantal fietsdiefstallen is in 2018 gestegen van 55 (2017) naar 107 fietsen. Dit is echter nog altijd lager dan in de jaren 2014 (170), 2015 (150) en 2016 (130). De gemeente ziet dit jaar een toename van overlastmeldingen, vooral de overlast die inwoners ondervinden van hun burens. De meldingen zijn divers, maar betreffen voornamelijk geluidsoverlast. Dit komt overeen met het landelijk beeld bij andere gemeenten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Samen veilig wonen

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Aanpak overlast en kleine ergernissen	Meldingen worden geplaatst in het zaaksysteem en z.s.m. opgepakt door handhaving i.s.m. politie.	Meldingen in het zaaksysteem zijn gestegen van ± 400 in 2017 naar 750 in 2018. Uit de politiecijfers blijkt een lichte daling (8%) van 37 in 2017 naar 34 in 2018.
Afname huiselijk geweld	Extra aandacht in nauwe samenwerking met Veilig Thuis en onze zorg- en hulpverleningspartners, politie en buurgemeenten.	Een daling (29%) van 21 in 2017 naar 15 in 2018.
Afname woninginbraken (HIC)	High impact crime omvat overvallen, straatroven en woninginbraken. Deze vormen van criminaliteit hebben een weerslag op het leven van onze inwoners. Voor de politie heeft dit altijd prioriteit.	Een duidelijke daling (37%) van 39 woninginbraken in 2017 ten opzichte van 24 in 2018.
Afname vaaroverlast	Overlast van snelvaarders op het water blijft aandacht houden in Stede Broec.	In de zomer 2018 zijn wekelijks vaarsurveillances uitgevoerd samen met de politie. Dit heeft gezorgd voor een geringe afname

		van de geregistreerde overlast ten opzichte van 2017.
--	--	---

Zorg voor elkaar

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Risico burgers	We nemen deel aan een project binnen de regio hoe om te gaan met risicoburgers. Een samenwerking met politie, Veiligheidshuis en GGZ/GGD.	Een lichte daling (11%) van 72 overlast incidenten door verwarde/overspannen personen in 2017 naar 64 in 2018.
Afname jeugdoverlast	Samen met de politie, jongerenwerk en toezicht is er snel ingespeeld op hangproblematiek en jeugdoverlast. Er volgde snel een actie nadat er één en ander was gesignaleerd.	Een daling (29%) van 134 overlast incidenten door jeugd in 2017 naar 95 in 2018.
Afname jeugdcriminaliteit	Ook werd nauw met de politie samengewerkt om de jeugdcriminaliteit aan te pakken. In het jeugdoverleg werden de verschillende casussen met alle partners besproken.	Een daling (20%) van 182 jeugd gerelateerde incidenten in 2017 naar 146 in 2018.
Afname buurt- en burenrubrieken (burenrubrieken)	Afhankelijk van het (sociale) veiligheidsvraagstuk worden buurtproblemen door de gemeente opgepakt. De eerste stappen om buurtbemiddeling structureel te borgen binnen de gemeente zijn gezet.	Een daling (21%) van 38 burenrubrieken in 2017 naar 30 in 2018 van het aantal bij de politie geregistreerde meldingen. Het aantal meldingen bij de gemeente (via verschillende kanalen) laat een stijging zien.

Samen veilig ondernemen

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Continueren KVO-W (Keurmerk Veilig Ondernemen - Winkelcentrum) Streekhof	De gemeente is als projectleider betrokken bij het KVO-project van Winkelcentrum Streekhof.	Het project is gecontinueerd.
Stappen maken KVO-B (Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerrein) Centrale Zone	We voeren de afspraken in het plan van aanpak KVO-B Centrale uit.	In 2018 is in juni een schouw uitgevoerd op het bedrijventerrein.
Continueren veilig uitgaan, inclusief evenementen	Er heeft een actualisatie plaatsgevonden van het evenementenbeleid.	Het aangepaste evenementenbeleid 2018 is door de raad vastgesteld.

Bestuurlijke aanpak

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Voortzetten aanpak arbeidsuitbuiting	Tijdens 4 controle avonden zijn 8 adressen bezocht.	Vier handhavingszaken zijn reeds afgerond na (voornemen) last onder dwangsom. Eén situatie is gelegaliseerd.
Afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren	Stede Broec blijft participeren in het project In Control, om het alcohol- en voornamelijk drugsgebruik onder jongeren te minderen. Voorlichting op scholen en het betrekken van ouders zijn onderdeel van de aanpak.	Het convenant met actiepunten voor het project In Control 2018-2019 is vastgesteld. (Voor cijfers wordt de Jongvolwassenmonitor van GGD geraadpleegd. Deze wordt 1x per 2 jaar (2017-2019) afgenomen).
Aanpak georganiseerde hennepcultuur	Waar nodig i.s.m. de politie een bijdrage leveren aan het ontmantelen van hennepplantages.	Een daling (50%) van 14 ontmantelde hennepplantages in 2017 naar 7 in 2018.

Indicatoren

Samen veilig wonen

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Aanpak overlast en kleine ergernissen	Vernielingen/baldadigheid Slachtofferschap overige vernielingen	37	<2017	34	laag
Afname geweld	Openlijk geweld (persoon)	2	< 2017	2	laag
	Bedreiging	30	< 2017	20	laag
	Mishandeling	51	< 2017	44	laag
Afname vaaroverlast	Vaarsurveillance met politie en gemeenten Enkhuizen en Medemblik	68	70	68	laag

Zorg voor elkaar

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Risicoburgers	Overlast 'overspannen' personen	72	61	64	laag
Afname jeugdoverlast	Rondhangende jongeren	-	< 32,8%	-	laag
	Overlast jeugd	134	< 88	95	

Afname buurt- & burenproblemen (burenruzies)	Overlast buurtbewoners	-	< 28,2%	-	laag
	Burenruzie	38	< 44	30	

Bestuurlijke aanpak

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Afname alcohol- en drugsgebruik onder jongeren	Drugsoverlast	15	< 22	23	laag

Verplichte indicatoren

Veiligheid				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2016: 171,1	2017: 56
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 0,7	2017: 0,6
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 2,7	2017: 4,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 4,1	2017: 1,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 4,6	2017: 4,6

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang:

De GR Veiligheidsregio Noord Holland Noord is een samenwerking tussen gemeenten, de regionale brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverlening), de Gemeenschappelijke Meldkamer, Ambulancezorg Noord-Holland Noord en het Veiligheidshuis op het gebied van rampen- en incidentbestrijding. De inspanningen worden gecoördineerd vanuit een centrale organisatie en hebben als doel te zorgen voor verkleining van de risico's op crises, een betere voorbereiding op incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Voor Stede Broec waren er in 2018 geen GRIP-incidenten, 968 spoedinzetten van de ambulance, 156 spoedinzetten van de brandweer, 29 casussen voor het Veiligheidshuis, 26 adviezen

voor evenementen en 19 alarmeringen voor burger AED. Er zijn 8 lessen gegeven op scholen, 144 adviezen door de brandweer en 1 voorlichting na brand.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	1.383	1.432	1.485
Totaal baten	0	-5	-9
Saldo van baten en lasten	1.383	1.427	1.476
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	0	0
Resultaat	1.383	1.427	1.476

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen.	84	N
De onderbesteding op dit programma wordt voornamelijk veroorzaakt door een te hoge raming van de bijdrage aan de Veiligheidsregio. De ingeschatte stijging van kosten bij de bestuursrapportage bleek niet noodzakelijk te zijn, waardoor er een onderbesteding is.	25	V
Overige verschillen	10	V
Totaal verschil	49	N

Beheer openbare ruimte

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen, verlichting, water en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van deze voorzieningen is één van de kerntaken van de gemeente.

De gemeente streeft naar een betaalbare, functionele, veilige en duurzame openbare ruimte. In 2017 zijn de financiële consequenties van het Kwaliteitsplan kapitaalgoederen door de gemeenteraad voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld: de openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden. Over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon. Een uitzondering hierop vormen de centra en havens. Hier is sprake van een plus: goed, mooi en comfortabel. De openbare ruimte wordt daar goed onderhouden; het is er vrijwel geheel schoon en netjes. Op basis van dit Kwaliteitsplan zijn in 2017 door het college beheerplannen vastgesteld.

Ontwikkelingen

Groen

Het afgelopen jaar heeft zich gekenmerkt door een droge zomer. Door tijdig water geven heeft dit voor zover zich dit nu laat aanzien niet geleid tot een bovenmatige uitval van beplanting.

In algemene zin kan gezegd worden dat het groeiseizoen steeds langer wordt. Hierdoor moeten onderhoudsmaatregelen zoals onkruidbestrijding en maaiwerkzaamheden vaker worden uitgevoerd.

Een aantal omvormingen en grootonderhoudswerkzaamheden is doorgeschoven naar 2019. In de najaarsnota is dit in de begroting aangepast.

Verkeer

Door het smartphonegebruik in het verkeer, de vergrijzing en de opmars van de elektrische fiets, neemt het aantal ongevallen landelijk toe. Daarnaast is de verwachting dat door het gebruik van het digitale schadeformulier, het aantal ongevallen registraties stijgt. Als gevolg van de realisatie van de N23 Westfrisiaweg is er gestart met de monitoring van de verkeersstromen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Veilige toegankelijke (water)wegen

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Duurzaam inrichten, beheer en onderhoud (water)wegen i.o.m.	<u>Civiele kunstwerken</u> In 2018 is een aantal kleine bruggen vervangen. Onderzoek naar de restlevensduur van een vijftal	De bruggen zijn veilig en functioneel en voldoen aan het beeldkwaliteitsniveau.

inwoners	verkeersbruggen in de Zesstedenweg is opgestart.	
	<u>Steigers</u> In 2018 zijn de houten steigers Trechter, Troffel, Rekel en Nuwendoorn vervangen.	De steigers zijn veilig en functioneel en voldoen aan het beeldkwaliteitsniveau.
	<u>Beschoeiingen</u> In 2018 is het project De Kolk (aanvang 2017) zo goed als afgerond. Daarmee is de oevervoorziening weer in orde. Tevens is op een aantal plaatsen de beschoeiing vervangen.	De veiligheid en functionaliteit van de beschoeiingen zijn op een hoger niveau gebracht.
	<u>Wegen</u> Uitvoeren van klein en groot onderhoud aan de verhardingen. De Raadhuislaan aan de zuidzijde voor een gedeelte vervangen t.b.v. toegang tot de nieuwbouwlocatie Waterweide. Deze werkzaamheden zijn gecombineerd met de aanleg de nieuwe provinciale weg (Westfrisiaweg). Uitvoering groot onderhoud elementenverhardingen: o.a. aan de parkeerplaatsen en trottoirs in Bovenkarspel. Uitvoering groot onderhoud asfaltverhardingen: o.a. Esdoornlaan	Veilige toegankelijkheid van wegen, fiets- en voetpaden.
Uitvoering Waterplan	Samen met het HHNK is een controlerende geweest naar illegale bouwwerken op en nabij het water. Tegen het zwerfvuil wordt maandelijks op een aantal locaties het drijfvuil verwijderd. Het uitbaggeren van de Kolk in Broekerhaven is aanbesteed in het najaar. Het onderhoud van het stedelijk water is grotendeels aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier overgedragen.	Er wordt voldaan aan de acties voortkomend uit het waterplan.

Sociaal- en verkeersveilige openbare ruimte

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Duurzaam inrichten, beheer en onderhoud openbare verlichting	Het vervangen van de openbare verlichting 'Plan Zuid' te Bovenkarspel is voorbereid.	De openbare verlichting is veilig en functioneel.
Verbeteren van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid.	De uitbreiding van het Streekhof aan de Burg. J.N. Stuijbergenlaan is aanbesteed. Het project Middenweg is aanbesteed. In 2019 zal de rijbaan en de parkeerplaatsen aan de kant van de winkels worden heringericht. De gemeente heeft intensief overleg gevoerd om de overlast van de werkzaamheden aan de N23 te beperken. Daarnaast is bij het nemen van tijdelijke maatregelen en omleidingen, in overleg met de provincie en de aannemer, steeds gewerkt om de veiligheid van de verkeersdeelnemers te borgen. Verder zijn de scholen in het kader van gedragsbeïnvloeding uitgenodigd om deel te nemen aan verkeersveiligheidsprojecten. Het grootste deel van de scholen heeft hier aan deelgenomen.	Verkeersveiliger inrichting van de openbare ruimte, beperken van verkeersoverlast en bewustwording bij weggebruikers.
Doelmatige inzet gladheidbestrijding	Inzet van eigen dienst voor de gladheidsbestrijding. Daarnaast hebben we een aantal zoutkisten aangeschaft en geplaatst bij bijv. bruggen om handmatig zout te strooien.	De strooiroutes begaanbaar gehouden.

Groene woonomgeving

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Duurzaam groenbeheer i.o.m. inwoners	In overleg met een vertegenwoordiging van de bijenvereniging is een notitie biodiversiteit opgesteld.	Beleidsuitgangspunten ter verhoging van de biodiversiteit.
	Aanleg bijenveldjes met eenjarige bloemenmengsels bij de Dirk Essenlaan in Grootebroek en in Lutjebroek langs het fietspad langs de Drechterlandseweg.	Verbetering van de mogelijkheden voor verhoging van de biodiversiteit.

	Tevens zijn er bijvriendelijke bollen geplant in de Bertus Aafjes Boulevard, in de Raadhuislaan en in het park Woidzicht. In Oosterweed zijn perken met vaste planten aangelegd.	
	Verzoeken/meldingen van bewoners zijn in behandeling genomen en daar waar mogelijk/ wenselijk gehonoreerd. In dit kader is de boombeplanting in een deel van de Hertog Albrechtlaan in overleg met de bewoners gewijzigd.	Met betrekking tot de meldingen en verzoeken is het openbaar groen meer afgestemd op de wensen van de melder.
	Bij onder andere de Habijt en Waterhoen zijn de speelvoorzieningen vervangen.	Veilige en functionele speelvoorzieningen.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

In programma 3 zijn de verplichte indicatoren conform de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet meer van toepassing.

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)

Doelstelling en openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het uitbrengen van (pre-)adviezen (ook wel quickscans genoemd) om in geval van ruimtelijke ontwikkelingen een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader milieutechnisch onderzoek nodig is of onderzoek in het kader van de wet natuurbescherming.

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie West-Friesland

Doelstelling en openbaar belang:

Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten

Activiteiten en ontwikkelingen;

Het uitbrengen van pre-adviezen (quickscans) om in geval van ruimtelijke ontwikkelingen een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is.

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen die wel arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat het niet van een werkgever mag worden verwacht deze mensen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam biedt iemand die een indicatie beschut werk van het UWV heeft gekregen een dienstverband aan.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Voor het groenonderhoud en reiniging van de buitenruimte worden medewerkers van WerkSaam ingezet

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord+

Doelstelling en openbaar belang:

De GR Veiligheidsregio Noord Holland Noord is een samenwerking tussen gemeenten, de regionale brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverlening), de Gemeenschappelijke Meldkamer, Ambulancezorg Noord-Holland Noord en het Veiligheidshuis op het gebied van rampen- en incidentbestrijding. De inspanningen worden gecoördineerd vanuit een centrale organisatie en hebben als doel te zorgen voor verkleining van de risico's op crises, een betere voorbereiding op incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Periodiek heeft overleg plaatsgevonden over verkeerskundige onderwerpen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	4.452	4.315	7.957
Totaal baten	-64	-59	-173
Saldo van baten en lasten	4.388	4.255	7.785
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	-173	-73	-4.324
Resultaat	4.215	4.182	3.460

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
In 2018 zijn de N194 en N307 (Voorheen N23 Westfrisiaweg) afgerond. De bijdrage aan de provincie wordt verantwoord. Hiervoor is een reserve gevormd.	4.266	N
Per abuis zijn kosten van groot onderhoud bruggen geboekt op het reguliere onderhoudsbudget. Deze zijn later gecorrigeerd waardoor er een overschot is ontstaan.	68	V
Van het krediet 'Constructieve Herberekening Bruggen' (€ 120k) vanwege het specifieke en tijdrovende karakter van deze herberekeningen zijn door het bureau in 2018 niet alle daarvoor in aanmerking komende bruggen doorgerekend. Vandaar dat het restant van € 60k wordt overgeheveld naar 2019.	60	V
Minder kapitaallasten op o.a. bruggen, verkeer en vervoer (ook Raadhuislaan) en Centrumplan, doordat investeringen nog niet zijn gerealiseerd.	379	V
Doorberekende kosten (bijdrage) SED organisatie. *	55	V
Er zijn dit jaar minder uitgaven gedaan ten laste van het klussenbudget.	45	V
Afrekening van het HHNK inzake het stedelijk baggeren welke niet begroot was.	95	V
Overige verschillen	34	V
Totaal verschil	3.530	N

Reserves

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
De onttrekking aan de Reserve N23 is niet begroot. Deze reserve is gevormd om de bijdrage aan de provincie te dekken.	4.266	V
Overige verschillen	15	N
Totaal verschil	4.251	V

* Zie toelichting bij programma Bestuur en ondersteuning

Economie

Inleiding

Zowel de gemeente Stede Broec als de regio Westfriesland bieden voldoende ruimte aan ondernemers. In winkelgebieden, bedrijventerreinen en aan de Agribusiness in het landelijk gebied. Met het faciliteren van bedrijvigheid levert de gemeente een bijdrage aan een vitale lokale en regionale economie. Op het gebied van economische stimulering werkt de gemeente Stede Broec samen op regionaal niveau.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke economie vlakt wat af. Dit is terug te zien in de conjunctuurgevoelige indicatoren als aantal vestigingen en werkgelegenheid. Vanuit de landelijke en provinciale overheid is een trend te zien dat wordt gestreefd naar een regionale aanpak van (ruimtelijk) economische opgaven

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Vitale lokale & regionale economie

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Optimaal vestigingsklimaat	Uitvoering Regionaal Economische Agenda: 1. Startersloket WF 2. Kom Binnen Bij Bedrijven Dag 3. Convenant ontwikkeling Bedrijventerreinen 4. Stimuleren digitale bereikbaarheid 5. Stimuleren toeristisch product Westfriesland 6. Westfriese Tafel 7. Ondersteuning Greenport 8. Grote Werkfestival Keurmerk Veilig Ondernemen Centrale Zone en Streekhof	12 trainingen 50 deelnemende bedrijven in WF Ondertekend Providers in de gemeente hebben hun netwerk versterkt HBA/Toeristisch coördinator gerealiseerd zie www.Greenportnhn.nl regionaal georganiseerd. Hercertificering
Behoud werkgelegenheid en bedrijvigheid	Bedrijfscontacten in samenwerking met externe organisaties als Ontwikkelingsbedrijf, Werksaam	
In standhouden en verbeteren van een evenwichtige detailhandelstructuur	Verdere ontwikkeling Streekhof	Akkoord RAC

Toerisme:

Op basis van een toeristische visie is door de gezamenlijke Westfriese gemeenten een toeristisch coördinator Westfriesland aangesteld. In 2018 is de stichting Westfriese Tafel opgericht en er is gewerkt aan productontwikkeling voor de Gouden Eeuw in Westfriesland

(2019 Gouden Eeuwjaar, internationaal gepromoot door het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) waarin Hoorn-Enkhuizen als icoon opgenomen zijn).

In 2018 is een visie en een ontwikkelingskader voor nieuwe ontwikkelingen voor de verblijfsrecreatie vastgesteld door de gemeenteraad. Op 18 augustus 2018 heeft de Westfriese Waterweekdag in Stede Broec plaatsgevonden rondom de Kolk in Bovenkarspel.

Indicatoren

Vitale lokale & regionale economie

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Optimaal vestigingsklimaat	Aantal klachten	0	0	0	laag
	Aantal bijeenkomsten werkgroep "Duurzaam Beheer Centrale Zone"	4	4	4	laag
	Aantal contacten met ondernemersorganisaties	8	10	6	laag
	Huisvestigingsvragen Stede Broec Centraal coördinatiepunt WF	3	6	3	laag
	Huisvestigingsvragen totaal Centraal coördinatiepunt WF	15	30		laag
Behoud (lokale) werkgelegenheid en bedrijvigheid	Aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners 15-74 jaar*vorige jaren was dit 15-64)	101,06 (81,2)	100 (81,7)	83,5	laag
	Aantal banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar *	408 (332,2)	415 (334,2)	335,6	laag
Het in standhouden en verbeteren van een evenwichtige detailhandel structuur	Aantal m2 leegstand	1.600	400	n.n.b.	laag
	Aantal winkels leegstand	5	3	n.n.b.	laag

Verplichte indicatoren

Economie				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Functiemenging	%	LISA	2016: 38,1	2017: 37,8
Vestiging van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2013: 108	2017: 83,5

Met wie hebben we samengewerkt?

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

Doelstelling en openbaar belang:

In Noord-Holland Noord is de gemeente aandeelhouder in het Ontwikkelingsbedrijf. Dit ontwikkelingsbedrijf heeft onder andere de taken acquisitie, gebiedspromotie, ondernemersloket en stimuleringsprojecten op het gebied van regionale economie. In 2017 hebben de 17 deelnemende gemeenten, waaronder Stede Broec, besloten voor vier jaar (2018-2021) destinatiemarketingorganisatie Holland boven Amsterdam (HbA) als een aparte opdracht en met een eigen budget onder te brengen bij het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. In 2018 zijn onder deze vlag de eerste campagnes, beurzen, persreizen en promotie- en marketinguitingen gedaan.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het ontwikkelingsbedrijf is in 2018 verhuisd naar de locatie in het gebouw van InHolland in Alkmaar. Naast de reguliere taken van Het Ontwikkelingsbedrijf zijn er extra opdrachten geweest met betrekking tot onder andere destinatiemarketing HbA, de Westfriesse economische agenda en verduurzaming bedrijventerreinen. Zie ook <https://nhn.nl/publicaties/>.

Gemeenschappelijke regeling - Recreatieschap Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

We maken, samen met de andere Westfriesse gemeenten, deel uit van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Via het Recreatieschap Westfriesland werken we aan het (door)ontwikkelen van openluchtrecreatievoorzieningen in de regio. Het schap houdt zich bezig met ontwikkeling van nieuwe voorzieningen maar beheert ook ruim 300 hectaren bestaande recreatieterreinen en voorzieningen. De beleidsdoelstellingen en ambities zijn vastgelegd in het Natuur- en Recreatieplan. Bij het plan is ook een concreet uitvoeringsprogramma inclusief regionaal budget. In het programma staan verschillende uitvoeringsprojecten die in de samenwerkende gemeente worden opgepakt. In 2018 is er verder gewerkt aan de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. Er zijn vooral stappen gezet in de planvorming voor de verdere uitbreiding van de regionale wandelroute- en vaarrouthenetwerken.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	360	374	603
Totaal baten	-68	-68	-189
Saldo van baten en lasten	292	306	414
Toevoeging aan de reserves	0	0	117
Onttrekking aan de reserves	0	0	0
Resultaat	292	306	531

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Toegerekende rente gronden: Het is verplicht om rente toe te rekenen aan de boekwaarde van de grondexploitaties. Verwacht werd dat deze boekwaarde van de gronden in 2018 nihil zou zijn. De gronden zijn echter nog niet verkocht, waardoor er rente aan dit programma moet worden toegerekend. Aan andere investeringen op andere programma's wordt nu minder rente toegerekend.	206	N
In bepaalde gevallen kunnen inwoners een strook grond die aan hun erf grenst kopen. Er is in 2018 een hogere opbrengst van deze stukjes snippergroen gerealiseerd.	117	V
Overige verschillen	19	N
Totaal verschil	108	N

Reserves

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
De opbrengst van de verkopen van stukjes snippergroen is gestort in de reserve grondbedrijf	117	N
Totaal verschil	225	N

Samenleving

Inleiding

Sociale Domein in transformatie

In 2018 hebben wij verder gebouwd aan een samenleving waarin iedereen op een prettige manier en naar eigen vermogen zijn leven kan invullen. 'Iedereen doet mee in Stede Broec '. Onze inwoners zitten zelf aan het stuur en voeren de regie op het eigen leven. Als dat niet gaat, hebben wij een vangnet gecreëerd met goede sociale voorziening(en) in of nabij de eigen leefomgeving.

De wereld is continu in verandering en inwoners veranderen zelf ook. Daarom hebben we in 2018 verder gewerkt aan het ingezette transformatieproces. Deze transformatie richt zich op:

- Gebiedsgericht werken: de inwoner kan in de eigen omgeving terecht voor sociale basisvoorzieningen en heeft toegang tot ondersteuning of hulp.
- Preventie en het juiste niveau van ondersteuning en hulp: voorkomen is altijd beter, ondersteuning moet op maat zijn.
- Meer en beter samenwerken: tussen inwoners, organisaties en gemeente.

Financiën Sociaal Domein

Bekend is dat de decentralisatie van de Wmo, maar vooral ook jeugdzorg naar de gemeenten in 2015 gepaard ging met een bezuiniging. In drie jaar, 2015 tot 2018, haalde het Rijk 15 procent af van het jeugdzorg budget van vóór de decentralisatie. De gemeente zou problemen van jongeren signaleren voordat ze onhanteerbaar groot zouden worden. Preventie en lichte hulp aan huis zouden het gebruik van duurdere, specialistische zorg deels overbodig maken, was het idee. Maar de tekorten hebben nog een oorzaak. De vraag naar jeugdzorg neemt toe. Landelijk kregen in 2015 bijna 366 duizend jongeren jeugdzorg, in 2017 waren dat er 405 duizend. Dit betekent een stijging van ongeveer 10%. Ook de cijfers in Stede Broec laten een toename van het aantal cliënten en voorzieningen zien. In 2017 kregen 430 jongeren jeugdzorg, in 2018 waren dat 447 jongeren. Dit betekent een stijging van 4%. Het aantal voorzieningen stijgt met het zelfde percentage van 703 in 2017 naar 727 voorzieningen in 2018.

Bij het opstellen van de programmabegroting 2018 waren de financiële tegenvallers in het Sociaal Domein nog niet volledig in beeld. Maar nu bij jaarrekening is duidelijk dat ook de gemeente Stede Broec de komende jaren wordt geconfronteerd met grote tekorten in de jeugdzorg. In 2019 zullen oorzaken, gevolgen, maar ook eventuele te nemen maatregelen voor bijsturing duidelijk worden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Voldoende kans op brede ontwikkeling

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Onderwijsaanbod sluit aan op behoefte	<u>IKC ontwikkelingen</u> Er is een start gemaakt met het opstellen van een Integraal huisvestingsplan (IHP). In het IHP geven we een antwoord op de vraag hoe een IKC in de gemeente eruit moet komen te zien en schetsen we de kaders voor de invulling per wijk.	<u>IKC ontwikkelingen</u> Er is in 2018 een aanvraag ingediend voor nieuwbouw. Deze aanvraag betreft de realisatie van een IKC in de wijk Princenhof. Deze aanvraag is door de aanvragers aangehouden voor nader overleg met alle betrokken partners.
	<u>Passend Onderwijs</u> Er is in 2018 gewerkt aan een gezamenlijke ontwikkelagenda. De Ontwikkelagenda Onderwijs en Jeugdhulp Westfriesland 2018-2019 bevat een uitwerking van de doelstellingen die zijn beschreven in de ondersteuningsplannen 2018-2022 en de diverse gemeentelijke jeugdplannen.	<u>Passend Onderwijs</u> 14 leerlingen van 't Palet zijn niet uitgestroomd naar het VSO maar opgevangen in de Praktijkschool en het Martinus College met als doel oriëntatie op regulier onderwijs met behulp van extra begeleiding. Het onderwijs verwacht dat er 12 leerlingen daadwerkelijk kunnen uitstromen naar regulier onderwijs en 2 alsnog naar het VSO gaan. In 2018 is een werkgroep Thuis Nabij Oost gestart om een plan te maken om de VMBO leerlingen zoveel mogelijk nabij het reguliere VO in de SED gemeenten op te vangen. Voor 13 havo-vwo leerlingen met problemen in het autisme spectrum is in 2018 gestart met de special class op het Copernicus. In het basisonderwijs is voor leerlingen met problemen door begaafdheid de plusklas gestart in Venhuizen.
	<u>Koploper in de school</u> In elke school voor voortgezet onderwijs is, dankzij het tussen de gemeenten en het samenwerkingsverband gesloten convenant zorgondersteuning, een schoolmaatschappelijk werker aangesteld die probeert zorgen en problemen in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken.	<u>Koploper in de school</u> Geen relevante gegevens beschikbaar. Subsidievaststelling heeft nog niet plaatsgevonden.

Voorkomen van onderwijsachterstand en	<u>Onderwijsachterstandenbeleid</u> De gemeente Stede Broec heeft de middelen om (taal)achterstanden te voorkomen doelmatig besteed aan de doelen waarvoor ze zijn verstrekt. De verwachting is dan ook dat er geen of een minimale terugbetaling van de rijksmiddelen zal plaatsvinden. De definitieve vaststelling vindt in 2019 plaats.	<u>Onderwijsachterstandenbeleid</u> Er zijn 54 doelgroep kinderen geïndiceerd, waarvan 52 kinderen zijn geleid naar een voorschoolse voorziening (VVE locatie). De overige 2 kinderen zijn wel in beeld maar daarvan hebben ouders van 1 kindje bewust gekozen voor een andere kindvoorziening. Het andere kindje is niet meer woonachtig in Nederland. 50 kinderen zijn geïndiceerd wegens taalachterstand. 4 kinderen zijn geïndiceerd wegens sociaal emotionele achterstand of gezinsproblematiek.
	<u>VVE-coördinatie</u> De gemeente Stede Broec heeft door het verstrekken van een subsidie het mogelijk gemaakt dat een voor- en voerschoolse educatie-coördinator (VVE-coördinator) is aangesteld. De VVE-coördinator wordt ingezet om de samenwerking tussen het onderwijs en de voerschoolse voorzieningen op het gebied van de bestrijding van (taal)achterstanden bij jonge kinderen te versterken.	<u>VVE-coördinatie</u> Het project is in september 2017 van start gegaan en loopt tot december 2018. Het project vindt plaats op de 4 peuterscholen die onderdeel zijn van Kappio en de 8 basisscholen die onder de besturen Kopwerk, Present en SKO De Streek vallen. De VVE locatie Jubelz van Smallsteps is op de hoogte van dit project en daar waar mogelijk sluiten zij aan.

Gezonde bevolking

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Preventieve en curatieve (herstelgerichte) ondersteuning van kwetsbare burgers -9 maanden tot 100 jaar (Gebiedsteams)	<u>Stichting Welzijn Stede Broec</u> Stichting Welzijn Stede Broec vervult een essentiële rol in het brede welzijnswerk in de gemeente Stede Broec. Het doel van het brede welzijnswerk is om op lokaal niveau sociale samenhang te bevorderen en het individuele en algemene welzijn van de inwoners van Stede Broec te versterken.	<u>Stichting Welzijn Stede Broec</u> Het brede aanbod van Stichting Welzijn Stede Broec wordt naar inwoners op maat en per doelgroep gecommuniceerd. Er wordt jaarlijks een activiteitenoverzicht opgesteld. Stichting Welzijn Stede Broec heeft drie locaties met ruime openingstijden. Dit zorgt voor een laagdrempelige toegang tot haar brede aanbod en dienstverlening.

	<u>Gebiedsteam</u> De gemeente heeft op politiek-bestuurlijk niveau de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van haar taken in het sociaal domein bij Stichting Welzijn Stede Broec neergelegd.	Met Stichting Welzijn Stede Broec worden jaarlijks prestatieafspraken gehouden. Deze worden gemonitord middels kwartaal gesprekken. De verantwoording vindt plaats medio mei. Op grond van deze verantwoording vindt de subsidie vaststelling plaats. <u>Gebiedsteam</u> Door de inzet van het gebiedsteam is er passende hulp geboden en ingezet daar waar nodig, waardoor een beroep op duurdere voorzieningen zoveel mogelijk wordt voorkomen of eerder kon worden afgebouwd. Het gebiedsteam heeft actief gehandeld bij signalen die escalatie van problemen heeft doen vermoeden (ook wanneer er al hulp was ingezet). In 2018 is er veel overleg geweest over de wijze de toegang moet worden ingericht. Dit heeft geresulteerd in een rapport met aanbeveling. Deze aanbevelingen worden omgezet in concrete acties die moeten leiden tot duidelijke afspraken rondom samenwerking.
	<u>Project 'In control of Alcohol&Drugs'</u> Er is een convenant ketenaanpak alcohol en drugs ondertekend. Met het project 'In control of Alcohol&Drugs' is de regionale samenhang en samenwerking op het gebied van alcohol en drugspreventie geborgd. Lokaal hebben we een uitvoeringsplan alcohol en drugs vastgesteld in 2016. Hier is in 2018 uitvoering aan gegeven.	<u>Project 'In control of Alcohol&Drugs'</u> Het convenant ketenaanpak alcohol en drugs is door 23 partners ondertekend. 28 jongeren waren in 2018 opgenomen in het Westfriesgasthuis met een alcohol intoxicatie. Het aantal opnames lijkt de afgelopen jaren iets af te nemen. De gemiddelde leeftijd van de jongeren die zijn opgenomen was 16, deze leeftijd lijkt iets te stijgen.
	<u>Maatwerkvoorzieningen Wmo</u> Zelfredzaamheid van onze inwoners stond ook in 2018 centraal. Als het nodig is zetten we Wmo-voorzieningen in om inwoners te ondersteunen. Dit is altijd individueel maatwerk, of het nu om vervoer, dagbesteding of woningaanpassing gaat	<u>Maatwerkvoorzieningen Wmo</u> In het kader van de Wmo zijn in 2018 646 meldingen gedaan waarvan 511 hebben geresulteerd in een aanvraag.

	<u>Maatwerkvoorzieningen 18+</u> <i>Project Van de Straat</i> Het college heeft om een evaluatie van het project gevraagd. In april 2018 is door een externe partij onderzoek gedaan naar het project Van de Straat. De uitkomsten van dit rapport zijn overhandigd aan het bestuur van de Stichting en aan gemeente Stede Broec Het bestuur heeft na de zomer in 2018 een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw. ZonMw is de Nederlandse organisatie van gezondheidszorgonderzoek en zorginnovatie. De beslissing op deze aanvraag zal gevolgen hebben voor de wijze waarop het project kan worden voortgezet.	<u>Maatwerkvoorzieningen 18+</u> <i>Project Van de Straat</i> Door het verloop van het proces in 2018 zijn er cliënten in traject genomen.
Kinderen groeien gezond op	<u>Huiselijk geweld en kindermishandeling</u> In 2018 is Veilig Thuis is onder verscherpt toezicht gezet. Door het verscherpte toezicht van april 2018 tot 15 januari 2019 zijn er veranderingen in gang gezet. Deze veranderingen zorgen ervoor dat de organisatie beter draait dan begin 2018. Het college heeft de Bovenregionale Stuurgroep Specialistische Jeugdhulp gemandateerd om namens de 18 gemeenten met de GGD afspraken te maken over het aanleveren van monitorgegevens. Daarnaast ziet deze stuurgroep toe op de begroting van Veilig Thuis.	<u>Huiselijk geweld en kindermishandeling</u> Aantal meldingen kindermishandeling 70, aantal meldingen huiselijk geweld 56 en overig (ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld etc) 16. Meldingen afkomstig van politie 67,6%, niet beroepsmatig 16%, gezondheidszorg 9%, jeugdzorg 5,3%, onderwijs 1,1% en overig beroepsmatig 1,0%. Uitkomst onderzoek huiselijk geweld. Wel bevestigd dat er sprake is van huiselijk geweld 71,7%, niet bevestigd dat er sprake is van huiselijk geweld 28,3%. Uitkomst onderzoek kindermishandeling. Wel bevestigd dat er sprake is van kindermishandeling 47,2%, niet bevestigd dat er sprake is van kindermishandeling 51,9%.

	<u>Integrale crisisdienst</u> De Westfriese gemeenten werken bovenregionaal samen met de regio's Kop van Noord-Holland en Alkmaar. Deze samenwerking is gericht op de bovenregionale specialistische jeugdhulp. Deze bovenregionale samenwerking heeft er toe geleid dat er per 1 juli 2018 een integrale crisisdienst voor 0 tot 18 jarigen is gerealiseerd.	<u>Integrale crisisdienst</u> De crisisdienst is 24/7 beschikbaar voor kinderen en jeugdigen met een psychische, sociale of verstandelijke kwetsbaarheid in crisis, en waarbij directe deskundige hulp of zorg geboden moet worden.
	<u>MDA++ (Multidisciplinaire aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld)</u> De verantwoordelijkheid om MDA++ te organiseren is in Westfriesland gezamenlijk door de projectgroep MDA++ opgepakt. De projectgroep MDA++ Westfriesland heeft in 2018 gewerkt aan de inrichtingsplannen en een implementatiepakket. Dit betekent dat het MDA++ van start kan gaan. Wel is er gekozen voor een gefaseerde implementatie. De multidisciplinaire samenwerking is in gang gezet. Er is onvoldoende opleidingscapaciteit (gebrek aan trainingen) beschikbaar. Daarnaast is een aanspreekpunt voor opleidingen, juridische zaken en financiën wenselijk. Dit zijn voorwaarden waar nog aan gewerkt moet worden om MDA++ goed neer te zetten.	<u>MDA++ (Multidisciplinaire aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld)</u> In 2018 stond voor het project € 80.000 voor Westfriesland ter beschikking. Hiervan is ca. € 43.300 uitgegeven, vooral aan opleidingen en projectleiding. Er is aan de subsidieverstrekker (gemeente Alkmaar) gevraagd om € 21.600 mee te kunnen nemen naar 2019. In 2019 is € 175.000 ter beschikking gesteld.
Gekwalificeerde sport-voorzieningen	<u>Sportaccomodaties voldoen aan NOC/NSF richtlijnen</u> De oude atletiekbaan van de Streker Atletiekvereniging (SAV) voldeed niet meer aan de richtlijnen en normen van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU) en het NOC*NSF. Voor vervanging heeft de gemeenteraad in 2016 een krediet beschikbaar gesteld.	<u>Sportaccomodaties voldoen aan NOC/NSF richtlijnen</u> In de gemeente zijn 4 buitensport accommodaties (voetbal, handbal, tennis, atletiek), 2 sporthallen en 5 gymzalen in stand gehouden.
	<u>Sportbevordering</u> <i>Combinatiefunctionaris</i> De jeugd is geactiveerd om te gaan sporten en bewegen. In het bewegingsonderwijs zijn vakleerkrachten ingezet in 1 van de 2 gymlessen van de groepen 3 en 4.	<u>Sportbevordering</u> <i>Combinatiefunctionaris</i> Op 7 van de 9 scholen zijn één van de 2 gymlessen verzorgd door een bewegingsconsulent. De bewegingsconsulenten zorgen ervoor dat alle leerlingen plezier in

	Tevens zijn er MRT (Motorische Remedial Teaching) trajecten in groep 2 van 3 basisscholen om de motorische vaardigheden te verbeteren. <i>JeugdSportPassen</i> Middels de JeugdSportPas zijn kinderen (groep 5 t/m 8 van het basisonderwijs) gestimuleerd om kennis te maken met het sportaanbod in de gemeente. <i>Aangepast sporten</i> Er is deelgenomen aan het Samenwerkingsverband aangepast sporten. Middels dit samenwerkingsverband zijn inwoners met een beperking ondersteund om de sport of beweegactiviteit te vinden die ze graag willen beoefenen.	bewegen krijgen door in te spelen op verschillende beweegniveaus. Doel is om kinderen vaardig te maken, zowel motorisch als ook sociaal emotioneel. Denk aan: leren omgaan met winst en verlies, op je beurt leren wachten, spelleider of scheidsrechter durven zijn, werken aan het zelfvertrouwen. <i>JeugdSportPassen</i> Afgelopen jaar zijn er sportclinics op scholen gegeven ter voorbereiding op de naschoolse JeugdSportPas-lessen. Er is zowel in het voor- als najaar een gevarieerd aanbod JeugdSportPas geweest voor de groepen 3 t/m 8 (i.p.v. 5 t/m 8). Dit heeft er toe geleid dat er meer dan 50 kinderen hebben deelgenomen aan de JSP. <i>Aangepast sporten</i> Op het platform Uniek Sporten kan de doelgroep zelf het sportaanbod vinden. In 2018 hebben 2.734 unieke bezoekers Uniek Sporten - regio Westfriesland bezocht. Tevens is er gestart met het project 'my personal coach'. Hierin begeleiden studenten mensen met een beperking naar een geschikte sport. Hiermee worden de drempels voor deelname geminimaliseerd.
--	--	---

Zelfredzaamheid inwoners

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Inwoners maken zoveel mogelijk gebruik van het sociaal netwerk en mantelzorgers	<u>Vergroting draagkracht en verlichten draaglast van mantelzorgers</u> <i>Ondersteuning mantelzorgers</i> Consulenten van de gemeente spelen in de ondersteuning en waardering een belangrijke rol en daarom is het van groot belang om mantelzorgers te betrekken in het keukentafelgesprek. Dit vergt een andere manier van werken en denken. De mantelzorger zou in het keukentafelgesprek moeten worden gevraagd naar wensen van ondersteuning. Dit proces is nog volop gaande. <i>Waardering mantelzorgers</i> Het afgelopen jaar is er weer een mantelzorgmiddag georganiseerd om waardering aan onze mantelzorgers in de gemeente te laten blijken. Er was gekozen voor gezellige middag in het Postkantoor met een hapje/drankje en West fries Cabaret. We kijken terug op een geslaagde middag Alle geregistreerde mantelzorgers ontvingen ook nog een geldelijke waardering in de vorm van een VVV-bon van 50 euro. Wie niet op de middag aanwezig was, heeft deze toegezonden gekregen.	<u>Vergroting draagkracht en verlichten draaglast van mantelzorgers</u> <i>Ondersteuning mantelzorgers</i> 250 mantelzorgers zijn geregistreerd bij onze gemeente. Zij verlenen allen meer dan 8 uur mantelzorg per week. <i>Waardering mantelzorgers</i> Op de mantelzorgmiddag waren 120 mantelzorgers aanwezig. In totaal hebben 250 mantelzorgers een VVV-bon ontvangen.
	<i>Pilot Respijtzorg</i> De pilot rondom Respijtzorg heeft ook in 2018 weer goede resultaten opgeleverd. Dit wordt uitgevoerd door Stichting Welzijn Stede Broec. De insteek is om de respijtvorzieningen laagdrempelig te houden en het informele netwerk hier ook een belangrijke rol in te laten spelen. Het bieden van respijt is een waardevol middel als het gaat om ondersteuningsaanbod.	<i>Pilot Respijtzorg</i> In totaal zijn er in de onderzoeksperiode (start mei 2017) 126 aanmeldingen voor respijtzorg geweest. Van deze groep is bij 81 personen twee keer een belastbaarheidsonderzoek gedaan. Bij het merendeel bleek dat bij de tweede toets de personen het gevoel hebben meer belast te kunnen worden dan bij de eerste toets.

	<i>Kennisplatform West-Friesland</i> In 2018 kreeg het nieuwe ambitieplan handen en voeten: prioriteiten werden gekozen en er werd gesproken over een nieuwe structuur en werkwijzen van het KPMZ. (Kennisplatform Mantelzorg West-Friesland). Ten behoeve van deze veranderde structuur en manier van werken wordt ook de website en de communicatie aangepast. De website wordt ingedeeld naar mantelzorgers, mantelzorg en werk, jonge mantelzorgers en voor professionals komt een aparte afdeling	<i>Kennisplatform West-Friesland</i> De programmagroep kwam in 2018 3 keer bijeen. En de veranderingen worden als zeer positief ervaren. Er wordt veel meer kennis en informatie gedeeld onder professionals op deze wijze, het uiteindelijke doel van het kennisplatform en hiermee een goede doorontwikkeling.
	<u>Schuldhelpverlening</u> <i>Aanbesteding</i> In het tweede kwartaal van 2018 is de curatieve schuldhelpverlening opnieuw aanbesteed vanwege het eindigen van de aanbestedingsperiode. De Kredietbank Nederland is de gecontracteerde partner geworden na een onafhankelijke Europese aanbesteding. De Kredietbank was de vorige aanbestedingsperiode ook de gegunde partij. <i>Lokale schuldhelpverlening</i> In de programmabegroting 2018 is de noodzaak vastgesteld om de regie in eigen hand te nemen met betrekking tot schuldhelpverlening. Deze koers heeft in 2018 geresulteerd in het Uitvoeringsplan lokale schuldhelpverlening die de gemeenteraad in februari 2018 heeft vastgesteld Iedereen meldt zich bij de gemeente voor ondersteuning bij schulden of financiële problemen. Iedereen die zich meldt, krijgt een persoonlijk gesprek om de hulpvraag in kaart te brengen. Als de problemen met informatie en advies en/ of budgetcoaching is op te lossen, wordt de ondersteuning geboden door de gemeentelijke	<u>Schuldhelpverlening</u> <i>Aanbesteding</i> De Kredietbank heeft in 2018 13 schuldregelingen gestart waarvan er 12 positief beëindigd zijn. Dit is een percentage van 92%. <i>Lokale schuldhelpverlening</i> Tussen augustus en december 2018 zijn 29 inwoners aangemeld voor hulp bij schulden in Stede Broec. Dit is 42% van de totale aanmeldingen in de 3 gemeenten (Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland).

	schuldhulpverleners. Als de problemen zo groot zijn dat schulden opgelost moeten worden met bemiddeling, sanering of budgetbeheer wordt de Kredietbank ingezet. De inwoners die worden doorverwezen naar de Kredietbank blijven in beeld bij de gemeente. <i>Spreekuren schuldhulpverlening</i> Er is gestart met spreekuren voor alle inwoners overdag en in de avond om de drempel tot schuldhulpverlening te verlagen.	
	<u>Inkomensondersteunende voorzieningen</u> <i>Gemeentelijk minimabeleid</i> Het gemeentelijk minimabeleid is erop gericht mensen met een laag inkomen te helpen rond te komen. Het beleid bevat voorzieningen voor onvoorziene noodzakelijke kosten. <i>Communicatie campagne minimaregelingen</i> Inwoners zijn in het derde kwartaal van 2018 actief geïnformeerd over inkomensvoorzieningen door middel van de Geldkrant. De Geldkrant is een samenwerking tussen de gemeente en het NIBUD. Dit is huis-aan-huis verspreid. Verder is de Geldkrant verkrijgbaar op veel bezochte plekken zoals gemeentehuis, bank en bibliotheek	<u>Inkomensondersteunende voorzieningen</u> <i>Gemeentelijk minimabeleid</i> In 2018 zijn 988 aanvragen bijzondere bijstand behandeld. Inwoners zijn ondersteund met, onder meer, een bijdrage aan de collectieve aanvullende ziektekosten verzekering, een tegemoetkoming in schoolkosten en voor deelname aan activiteiten via de Meedoen regeling. <i>Communicatie campagne minimaregelingen</i> De bekendheid van de aanwezige minimaregelingen is vergroot onder inwoners met een laag inkomen. Het aantal aanvragen bijzondere bijstand is sinds de verspreiding van de Geldkrant bijna verdubbeld, inclusief aanvragen voor de fashioncheque.
Inwoners blijven zo lang mogelijk zelfstandig en benutten de eigen kracht	<u>Maatschappelijke begeleiding</u> Om de gehuisveste vergunninghouders te ondersteunen bij het deelnemen aan de samenleving zijn maatwerktrajecten aangeboden. Iedere vergunninghouder die is gehuisvest, heeft een traject maatschappelijke begeleiding aangeboden gekregen. Deze begeleidingstrajecten worden geboden door vrijwilligers van Stichting Vluchtelingenwerk Nederland. Om de	<u>Maatschappelijke begeleiding</u> In 2018 zijn 45 vergunninghouders in de gemeente gehuisvest. Deze personen hebben allen een traject maatschappelijke begeleiding aangeboden gekregen. Hierbij gaat het zowel om individuele trajecten als trajecten in gezinsverband.

	maatschappelijke begeleiding in Stede Broec een extra impuls te geven, zijn regelmatig gesprekken met Vluchtelingenwerk geweest op zowel beleids- als casusniveau.	
	<i>Pilot: Opvang en woonbegeleiding (voormalig) AMV-ers</i> In gemeente Stede Broec is een dubbel woonhuis verbouwd tot een woonlocatie waar tijdelijk vrouwelijke Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV-ers) kunnen wonen. Zij krijgen begeleiding van jeugdzorgorganisatie Parlan bij het wonen en het voeren van een huishouding gedurende een jaar.	<i>Pilot: Opvang en woonbegeleiding (voormalig) AMV-ers</i> In deze opvanglocatie worden 4 jonge dames begeleid bij het wonen. Eén van deze dames heeft een jong kind. Deze AMV-ers zijn inmiddels meerderjarig. De intentie was dat in de overige 5 kamers vrouwelijke AMV-ers vanuit Nidos zouden worden gehuisvest. Dit is echter niet gebeurd, omdat de AMV-ers voorkeur hebben voor andere locaties dan gemeente Stede Broec.
	<u>Integratie en participatie vergunninghouders</u> <i>Taakstelling</i> De gemeente Stede Broec startte het jaar met een achterstand in het huisvesten van vergunninghouders. Vanwege een kleine sociale woningvoorraad is het huisvesten van vergunninghouders een lastige opgave. Samen met woningcorporatie De Woonschakel is het gelukt om de achterstand in te lopen en aan de taakstelling van 2018 te voldoen. Alle gehuisveste vergunninghouders hebben een traject maatschappelijke begeleiding ontvangen. <i>Participatieverklaringstrajecten</i> Alle inburgeringsplichtigen moeten sinds 1 oktober 2017 een participatieverklaringstraject volgen. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Samen met de Westfriese gemeenten worden de trajecten ingekocht bij Fiolet taaltraining. De uitvoering hiervan heeft vertraging opgelopen in verband met de overeenkomst op het gebied van het verwerken van persoonsgegevens. Inmiddels is de overeenkomst	<u>Integratie en participatie vergunninghouders</u> <i>Taakstelling</i> De achterstand in de taakstelling uit 2017 was 14. De taakstelling van 2018 was 31. Gemeente Stede Broec heeft de achterstand uit 2017 ingelopen en aan de taakstelling van 2018 voldaan door 45 vergunninghouders te huisvesten. <i>Participatieverklaringstrajecten</i> In 2018 waren er 21 inburgeringsplichtigen in gemeente Stede Broec die een participatieverklaringstraject moesten volgen. Deze personen krijgen in 2019 een participatieverklaringstraject aangeboden.

	getekend en wordt ingeschat dat de trajecten in het tweede kwartaal van 2019 starten.	
Financieel zelfstandige verenigingen	<u>Subsidiebeleid</u> In 2018 zijn er voorbereidingen getroffen voor de nieuwe subsidieregelingen 2020. Daarmee wordt er voldaan aan de wens van de raad om het subsidiebeleid te herijken.	<u>Subsidiebeleid</u> In 2018 zijn er aan 108 organisaties een subsidie verstrekt. Deze subsidies zijn verstrekt op het gebied van Welzijn, Zorg, Onderwijs, Sport en Recreatie en Kunst en Cultuur.
De gemeente faciliteert	<u>Stichting Leergeld</u> Aanvullend op de (kind)voorzieningen van de bijzondere bijstand subsidieert de gemeente Stede Broec Stichting Leergeld. Stichting Leergeld bereikt kinderen en gezinnen die de gemeente niet kan ondersteunen via de Participatiewet. Aan alle kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar is hierdoor een kans geboden om te kunnen deelnemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.	<u>Stichting Leergeld</u> In 2018 heeft Stichting Leergeld in Stede Broec 35 gezinnen geholpen met voorzieningen in natura (sportcontributies, geld voor schoolreisjes etc.) waarbij 58 kinderen betrokken waren.

Inwoners participeren

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Kinderen en jongeren doen mee	<u>Klijnsma-gelden</u> In 2018 is, via de armoedegelden van toenmalig Staatssecretaris Klijnsma, een samenhangend pakket van drie maatregelen aangeboden. Deze maatregelen waren gericht op activering, voorlichting en participatie. Er is een Geldkrant uitgegeven, de gemeente heeft zich aangesloten bij de website kindpakket.nl en er is een kledingcheque beschikbaar gesteld voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Ook hebben we de keten van maatschappelijke partners die werken met kinderen versterkt, zodat signalen sneller en effectiever worden opgepakt. <u>Netwerkbijeenkomst kinderen en armoede Stede Broec</u> Voor de lancering van de voorziening vanuit de Klijnsma-gelden is een bijeenkomst georganiseerd voor alle maatschappelijke partners in Stede Broec die met kinderen en armoede te	<u>Klijnsma-gelden</u> We hebben in Stede Broec 251 kinderen voorzien van fashioncheques ter waarde van € 200. <u>Netwerkbijeenkomst kinderen en armoede Stede Broec</u> Scholen, vluchtelingenwerk, bewindvoerders en consultatiebureaus hebben meegewerkt aan de bekendheid onder inwoners. Verder heeft het

	maken hebben. Het doel hiervan was om het netwerk te versterken en om bekendheid te geven aan de voorzieningen.	bijgedragen aan het leren kennen van de mogelijkheden die verschillende partners te bieden hebben. Zo hebben we bijgedragen aan een sluitend netwerk van professionals. Afgevaardigden van bijna dertig organisaties hebben de bijeenkomst bijgewoond.
Inwoners nemen deel aan de maatschappij	<u>Fysieke toegankelijkheid</u> We hebben in 2018 een richtlijn fysieke toegankelijkheid gebouwen en een richtlijn fysieke toegankelijkheid openbare ruimte vastgesteld. Deze richtlijnen worden gehanteerd wanneer een gedeelte van de openbare ruimte of een gebouw met een andere reden wordt aangepast/verbouwd. Daarnaast hebben we een werkgroep toegankelijkheid aangesteld die gevraagd en ongevraagd advies geeft op het gebied van fysieke toegankelijkheid. Deze werkgroep is onderdeel van de Wmo-raad.	<u>Fysieke toegankelijkheid</u> De werkgroep toegankelijkheid heeft een cursus toegankelijkheid gedaan en 2 gevraagde adviezen gegeven en 3 ongevraagde adviezen. Daarnaast hebben zij meegedacht bij de ontwikkeling van de beide richtlijnen toegankelijkheid.
Culturele voorzieningen	<u>Bibliotheek</u> In 2018 heeft de bibliotheek gewerkt volgens de afspraken die gemaakt zijn in het convenant dat met de 6 Westfriese gemeenten is afgesloten. Elke gemeente neemt voor eenzelfde bedrag per inwoner (€ 11,80) een basispakket af. De Gemeente Stede Broec heeft aanvullende lokale afspraken gemaakt op het gebied van Jeugd en Onderwijs, Persoonlijke Ontwikkeling, Participatie en Zelfredzaamheid en bevordering Culturele infrastructuur.	<u>Bibliotheek</u> Er is subsidie verleend van €338.742. • De bibliotheek heeft 5.996 leden • Het project Digilab heeft 2.594 leden getrokken in de leeftijd van 12-18 jaar • Er zijn gemiddeld 7.200 bezoekers per maand • De basisscholen nemen een pakket af van 128.819 fysieke uitleningen en 4.500 digitale uitleningen
	<u>Muziekschool</u> Met de muziekschool zijn uitvoerige gesprekken gevoerd over de toekomst van het muziekonderwijs. De precieze invulling van het muziekonderwijs is nog niet duidelijk. Volgens de notitie muziekonderwijs wordt dit duidelijk in 2020. Er is met Stichting Muziekschool Stede Broec (SMS) een huurovereenkomst	<u>Muziekschool</u> Aan de SMS is voor 2018 een subsidie verleend van € 121.424,- Er waren in 2018 rond de 180 leerlingen. SMS was op 8 basisscholen actief met projecten en op één school met structurele muziekles.

	afgesloten, conform de afspraken in de vastgestelde notitie muziekonderwijs	
Sport- en culturele voorzieningen	<u>Het Postkantoor</u> Stichting STEPS heeft in Hét Postkantoor een bestendig theater- en filmjaar gedraaid. STEPS heeft in 2018 een volledig kalenderjaar met de nieuwe foyer kunnen draaien. De effecten van de nieuwe foyer worden inzichtelijk gemaakt.	<u>Het Postkantoor</u> De aantallen over 2018 zijn nog niet definitief vastgesteld, maar globaal genomen zijn er 72 theatervoorstellingen geprogrammeerd, waaronder 17 amateurvoorstellingen. Ook zijn er 12 kleine optredens in de theaterfoyer opgevoerd. Er zijn 50 films vertoond en er zijn 90 verhuringen geweest. In totaal zijn dit 224 activiteiten en 25.250 bezoekers in kalenderjaar 2018 geweest. Voor al deze activiteiten is een beroep gedaan op een vaste groep van meer dan 40 vrijwilligers.
Cultuureducatie op PO en VO	<u>Cultureren in Westfriesland</u> De regeling (en cofinanciering) voor Cultuureducatie met Kwaliteit is voortgezet. Dit betekent dat er op alle scholen een cultuurmenu is, maar ook dat er ruimte is voor deskundigheidsbevordering van leraren. Het doel is dat scholen zelf zoveel mogelijk verantwoordelijk worden voor het cultuureducatiebeleid en de continuïteit hiervan.	<u>Cultureren in Westfriesland</u> In de gemeente Stede Broec doen 10 basisscholen mee aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De gemeente draagt jaarlijks een bedrag bij van € 11.839,85 in de vorm van een meerjaren subsidie. De scholen besteden minimaal € 11,50 per leerling aan cultuureducatie. Alle schoolklassen worden hierin betrokken. In schooljaar 2017/2018 kwam de discipline 'muziek' aan bod.

Goede recreatieve en toeristische infrastructuur

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Recreatieve en toeristische voorzieningen	We maken, samen met de andere Westfriesse gemeenten, deel uit van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland.	Via deelname aan het Recreatieschap Westfriesland hebben we in 2018 regionaal verder invulling gegeven aan de ambities uit het Natuur- en Recreatieplan. Lokaal hebben we nog geen concrete projecten voor de komende periode in de planning.

Indicatoren

Gezonde inwoners

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Preventieve & curatieve (herstelgerichte) ondersteuning van kwetsbare burgers	Beoordeling Gezondheidsmonitor GGD	Goed	Goed	Goed	laag
Kinderen groeien gezond op	Percentage leerlingen die schoolarts bezoeken	Niet bekend	95%	Niet bekend	laag
Gekwalificeerde basis sportvoorzieningen	Percentage tevreden gebruikers	Niet beschikbaar	85%	Niet beschikbaar	middel
Gekwalificeerde speelplaatsen	Percentage tevreden gebruikers	Niet beschikbaar	85%	Niet beschikbaar	middel

Inwoners participeren

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Kinderen en jongeren doen mee	aantal kinderen die een beroep doen op het kindpakket	-	Nulmeting starten	161	laag
Sport- en culturele voorzieningen goed bereikbaar	Percentage positieve beoordeling over bereikbaarheid	-	80%	Niet beschikbaar	middel
De gemeente faciliteert	Percentage van accommodaties met onderhoudsklasse 3, nette instandhouding	-	80%	Niet beschikbaar	hoog

Verplichte indicatoren

Samenleving				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	2016: 407,8	2017: 335,6
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 0,98	2015: 0,98
% Kinderen in armoede	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 4,31	2015: 4,31
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2016: 66,4	2017: 67,2
% Jeugdwerkloosheid	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 0,54	2015: 0,54
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	2016: 21,9	eerste halfjaar 2018: 19,8
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-65 jaar	CBS	2016: 19,9	eerste halfjaar 2018: 29,8
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2016: 10,9	eerste halfjaar 2018: 10,6
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2016: 1,4	eerste halfjaar 2018: 1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2016: 0,6	eerste halfjaar 2018: 0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2015: 10	eerste halfjaar 2018: 27
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2016: 0,87	2017: 0,87
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2016: 18,59	2017: 18,35
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	-	2016: 2,2
Niet sporters	%	RIVM	-	2016: 48,6

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

WerkSaam wil inwoners van West-Friesland naar vermogen laten deelnemen op de reguliere arbeidsmarkt en het beroep van inwoners op een uitkering zoveel mogelijk beperken. Hiertoe ondersteunt WerkSaam werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden en werkgevers in de regio.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2018 heeft het Algemeen Bestuur van WerkSaam een nieuw beleidsplan vastgesteld. Het beleidsplan heet 'Iedereen laten participeren'. In dit plan staat wat WerkSaam tussen 2018-2021 wil bereiken en gaat doen voor haar cliënten. Het nieuwe beleid is op 1 juli 2018 ingegaan en vervangt het eerste beleidsplan dat met de oprichting van WerkSaam is gemaakt. Alle gemeenteraden hebben een zienswijze kunnen geven op het concept beleidsplan.

Arbeidsparticipatie

Bij het ondersteunen naar betaald werk is het vaak een kwestie van een juiste match tussen het arbeidsaanbod en de vraag naar arbeid. In het WerkgeversServicepunt kregen werkgevers advies en ondersteuning bij personele vraagstukken. Ook maakte WerkSaam werkgevers enthousiast voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Taalproblemen zijn vaak een grote barrière bij het vinden en behouden van een baan. Cliënten namen de taalmeter en de taaltoets af zodra ze een bijstandsaanvraag bij WerkSaam indienden. De uitslag geeft aan of de beheersing van de Nederlandse taal een punt van aandacht is. Het gaat daarbij om lezen, schrijven, rekenen en spreken op B1-niveau (niveau eind basisschool) en digitale basisvaardigheden. Bij de indicatie van onvoldoende taalbeheersing schakelde WerkSaam het Taalhuis Westfriesland in.

Beschutwerk

Beschut Werk is bedoeld voor mensen die wel arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat niet van een werkgever mag worden verwacht deze mensen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam bood iedereen die een indicatie beschut Werk van het UWV heeft gekregen een dienstverband aan.

Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven.

Gemeenschappelijke regeling - Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden

Doelstelling en openbaar belang:

De GGD hanteert een preventieve aanpak in het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid. Met deze preventieve aanpak wordt de kans op grote gezondheidsproblemen bij inwoners verkleind.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De activiteiten waren onder andere het implementeren van het GGD-dossier, voorbereiding op de veranderde werkwijze van het Rijksvaccinatieprogramma en deelname aan een projectgroep (RUD, VR en GGD) ter voorbereiding op de Omgevingswet.

Er zijn in 2018 twee begrotingswijzigingen geweest. De 1^e begrotingswijziging was voor gemeenten budgetneutraal. In deze wijziging is de begroting 2018 op alle onderdelen geactualiseerd als uitgangspunt voor de begroting 2019.

Het effect van deze 2^e begrotingswijziging 2018 is dat de gemeentelijke bijdragen zijn geïndexeerd, dit resulteert in een stijging van baten met € 353.000,-. Daarnaast is de taakstelling die in de primaire begroting was opgenomen op het budget voor innovatie en Ontwikkeling deels teruggedraaid (extra budget € 153.000,-). Tenslotte is in de begroting een positief saldo van € 200.000,- opgenomen teneinde de financiële positie van de GGD te verbeteren. Op die manier is de negatieve reserve die eind 2017 € 181.000,- bedroeg, na afloop van het jaar 2018 weer ingelopen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	25.824	29.553	31.754
Totaal baten	-5.380	-6.278	-6.346
Saldo van baten en lasten	20.444	23.275	25.407
Toevoeging aan de reserves	0	49	100
Onttrekking aan de reserves	-291	-994	-997
Resultaat	20.152	22.330	24.510

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten:

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Peuterspeelzaalwerk moet nog plaatsvinden. Op grond van deze subsidievaststelling vind een nabetaling plaats. Het bedrag onder kostenplaats Kinderopvang betreft de SMI regeling. Deze is met ingang van 01-01-2019 in werking getreden. Voor deze periode zijn de financiële bijdrage in het kader van de SMI vanuit de bijzondere bijstand bekostigd.	140	V
De gerealiseerde resultaten door bezuinigingen zijn niet doorgevoerd in de budgetten van kunst en kunstzinnige vorming. Vanuit de cultuurnota zijn een aantal subsidie afgebouwd. Dit betreft de jaarlijkse subsidie aan Het Parkt schouwburg en De Blauwe Schuit. Hierdoor ontstaat er een structureel voordeel. Daarnaast is de kunstuitleen stopgezet.	39	V
Binnen het taakveld Openbare bibliotheken is een verschil van € 102.619 ontstaan. minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een positief verschil in het huurbedrag. De huur wordt voor 100% gesubsidieerd. Tot en met 2017 betaalde de bibliotheek een hoge huur voor het hele pand, dus ook voor het gedeelte waar de Stichting Welzijn gebruik van maakt. Met ingang van 2018 is dit aangepast. Beide organisaties hebben nu een eigen huurcontract	102	V

In dit budget komen de huurinkomsten van het pand aan de Dracht terecht, waar Small Steps een kinderdagverblijf heeft gevestigd. Sinds 2018 maakt Small Steps nog slechts gebruik van 60% van de oppervlakte van dit pand. Omdat er een gewijzigde huurovereenkomst is vastgesteld is ook het huurbedrag hierbij aangepast. Openbare bibliotheken een verschil van € 102.619 minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een verschil in huurbedrag. De huur wordt voor 100% gesubsidieerd. Tot en met 2017 betaalde de bibliotheek huur voor het hele pand, dus ook voor het gedeelte waar de Stichting Welzijn gebruik van maakt. Met ingang van 2018 is dit aangepast. Beide organisaties hebben nu een eigen huurcontract. Ook is de huurprijs aangepast. Er wordt een marktconforme huurprijs in rekening gebracht. Dit is overigens een budgettaire neutrale uitgave omdat aan de inkomstenkant hetzelfde verschil te zien zal zijn. Facilitair: Sociaal culturele accommodaties: In dit budget komen de huurinkomsten van het pand aan de Dracht terecht, waar Small Steps een kinderdagverblijf heeft gevestigd. Sinds 2018 maakt Small Steps nog slechts gebruik van 60% van de oppervlakte van dit pand. Omdat er een gewijzigde huurovereenkomst is vastgesteld is ook het huurbedrag hierbij aangepast.		
- € 95.000 WMO kosten algemeen en RSA. - € 63.000 jeugd en jongerenwerk, € 48.000 Algemene voorziening Mantelzorg. In 2018 is de gemeente gestart met het nieuwe inkooptraject. Dit inkooptraject wordt regionaal uitgevoerd. Het verschil tussen begroot en werkelijke kosten a € 95.000.- zijn ontstaan omdat ten tijde van het opstellen van de najaarsnota de werkelijke kosten nog niet bekend waren. Tijdens een controle (na 31-12) is gebleken dat er € 48.000 teveel aan subsidie betaalbaar is gesteld. Dit bedrag wordt medio 2019 verrekend. Er is een subsidie lijst opgesteld voor 2018 de begrote kosten worden verdeeld over de kostenplaatsen. Binnen dit taakveld is meer subsidie begroot dan verstrekt € 29.000 .	152	V
In februari 2018 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het uitvoeringsplan lokale schuldhulpverlening. De verwachting was dat snel gestart kon worden met medewerkers voor de uitvoering. Dit bleek lastiger dan verwacht. De preventiemedewerker is gestart in augustus 2018 en de schulddienstverlener is gestart in oktober 2018. Hierdoor zijn de personele kosten lager uitgevallen. Voor een systeem schuldhulpverlening is ook geld gereserveerd, naar verwachting zal het systeem in 2019 aangeschaft worden.	142	V
BUG: Bij de najaarsnota 2018 is er een bedrag ad EUR 183.000 afgeraamd. Bij nader inzien is gebleken dat deze aframing ten onrechte heeft plaatsgevonden. Zonder deze aframing zou de uitnutting conform budget geweest zijn.	183	N
De afdeling facilitair en vastgoed heeft in het totaal een begroting van EUR 512.000 voor het onderhoud en exploitaties van sportaccommodaties. Dit jaar is er een overschrijding op de begroting omdat er meer structurele kosten zijn geweest voor het onderhoud en exploitatie van de gebouwen.	158	N
Maatwerkdienstverlening 18- De decentralisatie jeugdzorg betreft een open einde regeling. Dit houdt in dat de gemeente niet kan sturen op de uitgaven maar dat de wettelijke taak de hoogte van de budgetuitnutting bepaalt.	1.449	N

Maatwerkdienstverlening 18- De decentralisatie jeugdzorg betreft een open einde regeling. Dit houdt in dat de gemeente niet kan sturen op de uitgaven maar dat de wettelijke taak de hoogte van de budgetuitnutting bepaalt. In 2018 zijn er meer aanvragen geweest voor jeugdzorg in het zwaardere segment.		
Geëscaleerde zorg 18+ Vanuit de centrum gemeente Hoorn is een bijdrage ontvangen uit de reserve beschermd wonen. Na aftrek van de kosten van de inloop GGZ resteert een positief saldo.	29	V
Geëscaleerde zorg 18- De decentralisatie jeugdzorg betreft een open einde regeling. Dit houdt in dat de gemeente niet kan sturen op de uitgaven maar dat de wettelijke taak de hoogte van de budgetuitnutting bepaalt.	160	N
Doorberekende kosten (bijdrage) SED organisatie *	627	N
De doorberekening van de kosten gebruik gymzalen ten behoeve van het onderwijs is een interne verrekening. De gemeente wordt via de algemene uitkering hiervoor gecompenseerd.	118	N
Er zijn minder bijzondere bijstand uitkeringen verstrekt dan begroot EUR 32.000. Er is minder gebruik gemaakt van het kwijtscheldingsbeleid afvalstoffen heffing.	90	V
Maatwerkdienstverlening 18+ Vanuit de centrum gemeente Hoorn is een bijdrage ontvangen uit de reserve beschermd wonen. Na aftrek van de kosten van de inloop GGZ resteert een nadelig saldo.	66	N
Overige verschillen	65	N
Totaal verschil	2.132	N

Reserves

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Voor de investering in speeltoestellen welke in de raad van maart 2019 is geaccordeerd is een reserve gevormd ter dekking van de kapitaallasten.	51	N
Overige verschillen	3	V
Totaal verschil	2.443	N

* Zie toelichting bij programma Bestuur en ondersteuning

Milieu

Inleiding

Goed en duurzaam leefklimaat

Wij dragen bij aan een duurzame samenleving, bereiken onze klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en bevorderen een goed woon-, werk- en leefmilieu. Wij zorgen voor een efficiënte afvalinzameling waarin een afweging is gemaakt tussen milieurendement, kosten en serviceniveau.

Riolering

Voor de rioleringszorg heeft de gemeente Stede Broec een Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) opgesteld. Hierin is aangegeven hoe de gemeente haar wettelijke zorgplichten invult voor:

1. de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater
2. de inzameling en verwerking van hemelwater
3. het voorkomen van grondwaterproblemen

Een nieuw geactualiseerde GRP is in voorbereiding.

Ontwikkelingen

Afval

In 2018 zijn drie belangrijke trajecten gestart: 1) onderhandelingen met HVC voor een nieuwe dienstverleningsovereenkomst, 2) voorbereidingen voor een nieuw afvalbeleidsplan en 3) onderzoek naar een nieuwe vorm voor het CAW.

Duurzaamheid

In 2018 gestart met een onderzoek naar het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. Gestart met het project voor een Regionale Energie Strategie (RES). Een onderdeel uit deze RES is de Westfriese Energie Strategie (WES). Hierin verwerken wij onze Westfriese doelstellingen en kansen.

Samen met partners en interne collega's is er een verkenning gedaan van de mogelijkheden hoe te komen tot een aardgasvrije toekomst.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Goed en duurzaam leefklimaat

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Klimaatbesparing en duurzame Energie	Uitvoering geven aan ons klimaat en duurzaamheidsbeleid en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma 2018-2021.	Particulieren woningeigenaren aangeschreven om hun woning te isoleren en eventueel het treffen van duurzaamheidsmaatregelen inclusief informatieavonden. Bedrijven en ondernemers zijn geïnformeerd over duurzaamheidsmaatregelen.
Efficiënte inzameling met de juiste	Vorbereidingen zijn uitgevoerd voor het opstellen van een afvalbeleidsplan,	De uitkomsten van de ontwikkelingen zullen eind 2019

afweging van kosten, service en milieurendement	onderhandelingen gestart voor een nieuwe DVO, en onderzoek aangevangen naar een eventuele nieuwe samenwerkingsvorm CAW. Een extern bureau is ingehuurd om ons hierbij te begeleiden.	zichtbaar worden.
Bedrijven voldoen aan eisen van milieuwet- en regelgeving	79% van gecontroleerde bedrijven voldeed direct aan de regelgeving. De overige inrichtingen hebben na hercontroles voldaan aan de aanschrijving.	Uitvoering gegeven aan het VTH-beleid omgevingsrecht, onderdeel milieu conform uitvoeringsprogramma.
Afname milieu overtredingen	In 2018 zijn 29 klachten in behandeling genomen. De meeste klachten (15) hadden betrekking op geluidsoverlast.	De RUD NHN heeft een verbetertraject klachtbehandeling geïmplementeerd. Ook is er een klachtencoördinator aangesteld.

Verantwoorde afvoer afvalwater en waterbeheer

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Goed functionerend rioolstelsel	Volgens planning wordt de riolering gereinigd en geïnspecteerd. De kolken worden minimaal jaarlijks gereinigd.	Actueel beeld de technische staat van de riolering.
	De overstort aan de 1e Rozenstraat is weer gangbaar gemaakt.	Rioolhinder bij 1e Rozenstraat verminderd.
	Een aantal overstorten zijn opgehoogd.	Door ophoging drempels minder rioolvreemd water.
	De voorbereiding rioolvervanging Pastoor Gielenstraat is gestart.	
Kostendeekkende rioolheffing	De inkomsten zijn afgestemd op de te verwachten uitgaven.	

Indicatoren

Verantwoorde afvoer afvalwater

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Goed functionerend rioolstelsel	Aantal meldingen	185	200	Gegevens nog niet bekend*	laag
	Gemiddelde afhandelingsduur meldingen	7,7 dgn	1,9 dgn	Gegevens nog niet bekend*	middel
Kostendeekkende rioolheffing	De omvang van de Voorziening riolering blijft positief	€ 3.155.000	€ 2.896.000	€ 3.709.000	hoog
	Tarief rioolrecht	€ 160,30	€ 162,30	€ 162,30	hoog

* De rapportages over 2018 zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar.

Goed en duurzaam leefklimaat

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Optimale afvalinzameling	Restafval in kg per inwoner per jaar (VANG)	-	130	174	laag
	Afvalscheiding (VANG)	-	70%	70%	laag

Afvalstoffenheffing

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
	Tarief meerpersoons-huishoudens	373,44	381,00	381	middel
	Tarief éénpersoons-huishoudens	280,20	283,70	283,70	middel

Verplichte indicatoren

Milieu				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Omvang huishoudelijk afval	Kg/inwoner	CBS	2015: 206	2017: 142
Hernieuwbare electriciteit	%	RWS	2015: 2,2	2017: 4,6

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)

Doelstelling en openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Op het gebied van de takendiscussie zijn in 2018 de randvoorwaarden (taakinbreng) en beleidsregels (taakvermindering) op bestuurlijk niveau vastgelegd.

Met betrekking tot de toekomstige financieringsvorm is in 2018 afgesproken dat erin 2020 een bestuurlijke keuze wordt gemaakt over de wijze waarop de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers tot stand komt. Dit is op basis van een onderzoek naar verschillende varianten en hun voor- en nadelen voor deelnemers en RUD-organisatie. Een proefperiode start in 2019. In oktober 2018 is een visiedocument voor de jaren 2018-2022 vastgesteld. Dit document geeft het algemeen bestuur richting aan de doorontwikkeling van de organisatie in de bestuursperiode.

In 2018 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet binnen de RUD-organisatie (interne opleiding/ontwikkeling).

Het masterplan ICT is op 1 mei gestart. Door de uitvoering van dit masterplan wordt de bedrijfsvoering versterkt en in het primaire proces doelmatiger gewerkt.

De RUD NHN heeft in 2018 ook een strategische personeelsplanning opgesteld. Hierin is onder andere het personeelsverloop in relatie tot de noodzakelijke verjonging van de organisatie bekeken. Als onderdeel zijn in september 2018 elf trainees gestart.

Gemeenschappelijke regeling - Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW)

Doelstelling en openbaar belang:

De besluitvorming omtrent het afvalbeleid en het opdrachtgeverschap aan HVC ligt bij het CAW. Daarnaast is de gemeente, door haar deelname in het CAW aandeelhouder van de NV HVC. Door de garantstelling van de leningen ontvangt de gemeente een garantstellingsprovisie.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Door het CAW werden in 2018 de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Beleidsontwikkeling
2. Opdrachtgever aan de HVC voor de inzameling van afval door middel van de dienstverleningsovereenkomst (DVO)
3. Vervullen aandeelhoudersrol
4. Beheren van de voormalige stortplaats te Westwoud
5. Traject om te komen tot nieuw DVO
6. Opstellen van nieuw afvalbeleidsplan
7. Onderzoek naar vernieuwde vorm van het CAW
8. Overige taken en bevoegdheden die voortkomen uit de gemeenschappelijke regeling, zoals het aanpassen van de afvalstoffenverordening.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	4.052	4.182	4.311
Totaal baten	-4.680	-4.740	-4.842
Saldo van baten en lasten	-628	-558	-531
Toevoeging aan de reserves	20	20	20
Onttrekking aan de reserves	-10	-10	-10
Resultaat	-618	-548	-521

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Doorberekende kosten (bijdrage) SED organisatie op riolering. *	158	V
Lagere lasten op riolering doordat de reiniging en inspectie van het hoofdriool voor 2018 is uitgesteld naar 2019 i.v.m. vertraging bij de aannemer. Daarnaast is er door andere contracten voor de telefonie een voordeel.	59	V
Hogere storting in de voorziening riolering i.v.m. achterblijvende uitgaven op riolering (lagere bijdrage SED + onderhoud + hogere opbrengsten)	391	N
Overhevelingsbesluit klimaat/ duurzaamheid	30	V
Overhevelingsbesluit circulaire economie	10	V
Hogere opbrengsten op riolering	89	V
Overige verschillen	18	V
Totaal verschil	27	V

* Zie toelichting bij programma Bestuur en ondersteuning.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Kwaliteit in de gebouwde omgeving

Wij bewaken en handhaven de bouw- en woningtechnische kwaliteit evenals de beeldkwaliteit van de gebouwde omgeving.

Ontwikkelingen

VTH-kwaliteit

De taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) hebben betrekking op de fysieke leefomgeving. Primair gaat het om de toestemmingen en toezichthoudende taken op basis van de Wabo waarbij wij de juiste kennis en kunde toepassen.

Ons beleid is integraal. We streven naar samenwerking met onze (keten)partners. Daarbij willen wij met behoud van eigen identiteit de regionale kracht optimaal benutten. We zijn een goede gesprekspartner voor burgers en bedrijven en zijn duidelijk over onze taak en onze resultaten. De interne en externe VTH-dienstverlening is klantgericht, effectief en efficiënt geregeld. Onze eindproducten willen we transparant, integer en op tijd leveren.

Wij geven het goede voorbeeld en leggen de verantwoordelijkheden waar deze horen. Door de veranderde opvatting over burgerschap en de rol van de overheid wordt een groter beroep gedaan op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de samenleving bij het aanvragen van vergunningen en het naleven van regels.

Vergunningverlening

In 2018 hebben we 110 omgevingsvergunningen verleend. Dat is behoorlijk meer als in voorgaande jaren (2016 - 82 en 2017 - 86 vergunningen). Er is geen duidelijke reden aan te wijzen voor deze toename. De meeste vergunningen worden verleend voor de activiteit Bouwen, vaak in combinatie met een ruimtelijke afwijkingsprocedure omdat het bouwplan niet binnen de bestemmingsplanmogelijkheden past.

Er zijn 63 sloopmeldingen geaccepteerd die voor het grootste deel betrekking hebben op het saneren van asbestcement golfplaten. De regering werkt aan een verbod op asbestdaken. Als dit verbod doorgaat, zijn asbestdaken per 2024 verboden.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges vallen met € 113.000 iets lager uit als begroot. Er is in 2018 vergunning verleend voor de bouw van 3 vrijstaande woningen. Er was geen seriematige woningbouw. De plannen voor nieuwbouwwijk Waterweide en aan de Stuifbergenlaan zijn doorgeschoven naar 2019.

Het grootste deel van de legesopbrengsten komt uit vergunningen voor kleine bouwprojecten en twee grote utiliteitwerken in de agrarische sector.

Private kwaliteitsborging

Private kwaliteitsborging is een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen en -procedures waarmee marktpartijen aantoonbaar garanderen dat het te realiseren bouwplan bij

oplevering een bepaald kwaliteitsniveau heeft. In plaats van de gemeente controleert een (private) kwaliteitsborger gedurende het ontwerp- en uitvoeringsproces of wordt gebouwd volgens het Bouwbesluit. Voor de gemeente komt er een aantal voornamelijk administratieve taken bij, zoals de controle of het juiste instrument voor kwaliteitsborging is toegepast en een controle of er sprake is van een erkende kwaliteitsborger. De Wet Kwaliteitsborging wordt naar verwachting in 2019 geïmplementeerd. Er wordt nog onderzocht wat dit voor gevolgen heeft voor onze gemeente.

Welstand

In 2018 worden bouwplannen niet meer door de stadsbouwmeester getoetst aan redelijke eisen van welstand, maar door de welstandscommissie van MOOI Noord-Holland. Tegelijkertijd zullen er ook meer bouwplannen ambtelijk worden getoetst waarmee de doorlooptijd van aanvragen wordt bekort.

Ruimtelijke kwaliteit

De beschikbare ruimte zo effectief, duurzaam en kwalitatief mogelijk invullen, waarbij de juiste functie op de juiste plaats wordt gerealiseerd. Het zorgen voor een goede en efficiënte benutting van de schaarse ruimte, onder meer door het zorgen voor ruimtelijke plannen die enerzijds de kwaliteit van de ruimte bewaren en anderzijds flexibel inspelen op wensen van de bevolking.

Ruimtelijke efficiency

Als verstedelijkte plattelandsgemeente biedt Stede Broec alles wat nodig is voor een prettige woonomgeving: rust en ruimte, water en groen, maar ook de voordelen en faciliteiten van een stedelijke omgeving (kernwaarden). We zetten ons er voor in om nu en in de toekomst een duurzame woon-/werkgemeente te blijven. Dit betekent het respecteren en versterken van de kernwaarden van de gemeente en het tegengaan van ontwikkelingen die afbreuk doen aan die kernwaarden. Het al dan niet faciliteren van initiatieven mag niet betekenen dat er sprake is van een achteruitgang in de ruimtelijke kwaliteit.

Omgevingswet

De Omgevingswet zal naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treden. Zij werpt haar schaduwen al vooruit. Het afgelopen jaar heeft uw raad het procesplan invoering Omgevingswet vastgesteld en is een eerste sessie gehouden over de ambitiebepaling. Intern is een start gemaakt met de Impactanalyse van de Omgevingswet voor de drie gemeenten en de SED organisatie.

Het budget dat voor de invoering door uw raad beschikbaar is gesteld, is niet geheel benut. Dat is mede veroorzaakt doordat de projecten binnen het regionale en lokale procesplan nog niet in uitvoering zijn genomen. De verwachting is dat dit de komende jaren wel zal gebeuren, reden waarom wij voorstellen het restantbudget over te hevelen naar 2019.

Structuurschets Westfriesland 'Een Dijk van een Regio.'

Begin 2017 is door alle gemeenteraden in de regio Westfriesland de Structuurschets vastgesteld. De Structuurschets is uitvoeringsgericht en biedt een uitnodigend verhaal dat regionale partijen en initiatiefnemers verleidt om mee te bouwen aan de toekomst van de regio. Het is een structuurschets die niet alles vastlegt, maar ruimte en flexibiliteit biedt aan initiatieven van en gericht is op samenwerking tussen publieke, private en maatschappelijke partijen.

Het kernteam structuurschets ziet toe op beoordeling van ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de in de structuurschets gemaakte keuzen. Het kernteam voert regelmatig overleg met de provincie. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe Omgevingsverordening die de provinciale Omgevingsvisie moet vatten in regelgeving. Onze werkwijze hierbij is dat we in een zo vroeg mogelijk stadium zijn betrokken bij nieuw op te zetten beleid. De sturingsfilosofie zoals verwoord in de provinciale Omgevingsvisie: lokaal wat kan, regionaal wat moet, is hierbij ons uitgangspunt.

Als lobbydocument heeft de structuurschets zijn waarde bewezen. Wij hebben in de vastgestelde provinciale Omgevingsvisie NH2050 een extra hoofdstuk kunnen toevoegen: Sterke kernen, Sterke regio's. Dit hoofdstuk gaat uit van de potenties die elke kern of stad heeft en sluit naadloos aan op onze structuurschetsvisie 'vitale regio met onderscheidende kernen'. Hierin gaan we uit van de potenties van onze steden en dorpen om de leefbaarheid te behouden en te vergroten.

De Structuurschets vormt de basis voor nieuw op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie- en plannen. Op deze manier wordt de Structuurschets geborgd in gemeentelijk beleid.

Passend woningaanbod voor iedereen

Nadat door Stede Broec flink 'door de crisis heen' is gebouwd, blijft de woningbouwproductie ook in 2018 goed op peil. Afgezet tegen de behoefteprognose wordt het jaarlijkse streefaantal opgeleverde woningen behaald met 84 opgeleverde woningen. Kortom, Stede Broec zit in voorhoede wanneer het gaat om aantallen. Uiteraard telt ook mee dat de juiste woningen op de juiste plek komen te staan. Uit het woningbehoefteonderzoek dat in 2018 is uitgevoerd door Atrivé blijkt dat er vooral behoefte is aan woningen op de beide uiterste kanten van het spectrum, dus enerzijds kleinere 1-2 persoonshuishoudens en de hogere segmenten. Deze vormen aanvullingen op de bestaande voorraad. De bouw in Waterweide is in 2018 goed op gang gekomen, hier wordt gestreefd naar een hoogwaardig woonmilieu. Aan de behoefte aan appartementen wordt tegemoet gekomen door plannen zoals Opmaat, dat in 2019 verder wordt uitgewerkt.

Woonbeleid/Volkshuisvesting

Regionale Woonvisie

In 2017 zijn de Regionale Woonvisie, het Regionaal Actieprogramma Wonen 2017-2021 (RAP), de kwantitatieve woningbouwprogrammering en het regionaal afwegingskader wonen vastgesteld. De regionale woonvisie bevat onze regionale ambities ten aanzien van het wonen in Westfriesland. Het afwegingskader is een regionaal instrument om uitvoering te geven aan onze ambities en om ervoor te zorgen dat nieuwe plannen blijven voorzien in de regionale woningbehoefte.

In eerste instantie is alleen een kwantitatieve woningbouwprogrammering vastgesteld. Met de provincie Noord-Holland is afgesproken dat op een later moment ook kwalitatieve uitgangspunten worden toegevoegd aan de woningbouwprogrammering. Hiertoe is in 2018 een kwalitatief woningbehoefteonderzoek uitgevoerd door Atrivé. Op basis van dit onderzoek is het afwegingskader en de woningbouwprogrammering aangevuld. Dit resulteert in een compleet afwegingskader waarmee de plannen van Stede Broec volgens de Ladder van duurzame verstedelijking beargumenteerd kunnen worden. Eind van het eerste kwartaal van

2019 wordt het kader ter instemming aan het VVRE voorgelegd, waarna het ter kennisgeving aan de raden wordt gezonden.

Prestatieafspraken

Met De Woonschakel en HBV Menkveste is volgens de jaarcyclus gedurende 2018 een nieuwe Jaarschijf 2019 opgesteld. Deze vormt een oplegger op de bestaande prestatieafspraken. De samenwerking op dit gebied is goed te noemen.

Lokale Woonvisie

In 2018 is gestart met het ophalen van inhoud bij maatschappelijke partners, lokale bedrijven en diverse politieke partijen. Het traject loopt verder door in 2019.

Bouwgrondexploitatie

In zijn algemeenheid gaat het om het tijdig realiseren van de bestuurlijk vastgestelde ruimtelijke plannen binnen de vastgestelde financiële kaders van de Nota Grondbeleid Stede Broec 2016. Deze doelstelling ((ver)kopen en beheren van gronden t.b.v. het realiseren van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen) wordt per complex meer in detail uitgewerkt. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Kwaliteit in de gebouwde omgeving

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Bouwwerken voldoen aan de wet- en regelgeving	Toetsing van aangevraagde vergunningen en toezichthouden op (ver)bouw van objecten.	In 2018 zijn 110 omgevingsvergunningen verleend. Dat is behoorlijk meer dan in voorgaande jaren (circa 85).
Terugdringen van illegale bouw en sloop	Handhavend optreden op basis van signalen.	Er zijn drie bouwstops opgelegd en drie keer een last onder dwangsom. Een zaak is nog lopend, de rest is met positief gevolg afgerond.

VTH-kwaliteit

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Kwaliteit in uitvoering	Aanleveren van informatie aan de provincie over de uitvoering van het gevoerde beleid.	Ook in 2018 staat de gemeente onder versoberd toezicht van de provincie.
Met eigen identiteit de regionale kracht benutten	Voor de toetsing van aanvragen maken we gebruik van de expertise van onder meer de Regionale uitvoeringsdienst en de Veiligheidsregio.	Kwalitatief goede dienstverlening binnen de gestelde termijnen.
Zelfredzaamheid burgers en bedrijven bevorderen	Verschillende publicatie op de website over wet- en regelgeving.	Dit is niet gemeten.

Ruimtelijke kwaliteit

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?
Ruimtelijke efficiency	Uitvoering geven aan het plan van aanpak Omgevingswet, zowel regionaal als lokaal Het afgelopen jaar heeft uw raad het procesplan invoering Omgevingswet vastgesteld en is een eerste sessie gehouden over de ambitiebepaling. Intern is een start gemaakt met de Impactanalyse van de Omgevingswet voor de drie gemeenten en de SED organisatie. Op het onderdeel VVRE uitvoering geven aan het 'Pact van Westfriesland' Met het vaststellen van de Structuurschets Westfriesland 'Dijk van een Regio' is een Ruimtelijke vertaling van de Westfriese ambitie gegeven welke als bouwsteen voor de provinciale omgevingsvisie is aangeleverd. Onderzoek haalbaarheid ontwikkeling vrijkomende voetbalvelden sportpark Rozeboom. Het onderzoek naar het voorgestelde scenario is opgestart. Samen met de ontwikkelende partijen uitvoering geven aan de doorontwikkeling van het Centrumgebied. De bestemmingsplanprocedure voor de uitbreiding van het winkelcentrum is opgestart. De ontwerpen voor de openbare ruimte zijn vastgesteld en de bouw van Smit Tweewielers is gestart. Daarnaast is gestart met het bouwrijp maken van de locatie.	- In de vastgestelde provinciale Omgevingsvisie NH2050 is een extra hoofdstuk toegevoegd: Sterke kernen, Sterke regio's - De ruimtelijke kaders zijn bepaald zodat we in 2019 voortvarend aan de slag kunnen met de fysieke werkzaamheden.
Actuele bestemmingsplannen	Actualiseren en uniformeren bestemmingsplannen, w.o Kom Stede Broec/Oosterweerd De Beheersverordening Kom Stede Broec op- en vastgesteld.	Met het vaststellen van de nieuwe bestemmingsplannen beschikt de gemeente over actuele en digitaal raadpleegbaar plannen.

	Opstellen bestemmingsplannen wo Streekhof fase 4-6, Waterweide & woningbouwplan De Zwaan. Het uitwerkingsplan Waterweide is vastgesteld en in werking getreden. De bestemmingsplannen Streekhof en De Zwaan zijn in procedure gebracht.	
Passend woningaanbod voor iedereen	Afronding Oosterweed. De laatste woningen in de wijk zijn gebouwd en opgeleverd. Samen met een ontwikkelaar wordt gekeken naar een geschikte invulling voor het vrijgekomen uitvaartcentrum. Ontwikkeling Waterweide, Het Voert, De Zwaan, Centrumgebied Streekhof en locatie Op/maat Samen met de ontwikkelaar worden de voorbereidingen getroffen voor Waterweide. De werkzaamheden om de eerste eilanden bouwrijp te maken zijn gestart. Naar verwachting komen de eerste woningen in het eerste kwartaal van 2019 in de verkoop De sociale huurwoningen aan het Voert zijn opgeleverd en de eerste bewoners hebben hun intrek genomen. Voor de locatie Op/maat zijn de ontwerpen getoond en besproken met de omwonenden. In 2020 zal naar verwachting gestart worden met de bouw van de 52 appartementen.	Er zijn diverse woningen toegevoegd aan de voorraad. Zie de tabel Indicatoren.

Gemeente Stede Broec 2019-2030

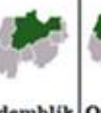
Naam woningbouwplan	Locatie woningbouwplan	Start bouw	Bouw gereed	Sloop	Totaal	Huuren Koop			Woonmilieu
						Sociale huur (per saldo)	Vrije sector huur	Koop	
Anna Blamanweg	Grootebroek				4				
Centrum	Bovenkarspel	2018	2020	35	32	32	0	0	Centrum-dorps
Plan de Zwaan	Grootebroek			0	5	0	0	5	Centrum-dorps
Waterweide	Grootebroek	2017	2022	0	350	20	0	330	Centrum-dorps
Florapark	Bovenkarspel	2026		0	130	0	0	120	Centrum-dorps
OP/Maat	Bovenkarspel	2018		0	52	24	0	31	Centrum-dorps
Oigenwois	Lutjebroek	2017	2018	0	12	0	0	12	Centrum-dorps
App. Dirk de Wit	Bovenkarspel				6		6		Centrum-dorps
Wijzend 10	Wijzend 10 Lutjebroek				2				
Thea Beckmanweg	Thea Beckmanweg	2019			8				

Totaal

		35	597	76	6	498
--	--	----	-----	----	---	-----

Totaal harde plancapaciteit	391
Totaal zachte plancapaciteit	210
Totaal plancapaciteit	601

Sociale huur	< €711
Vrije sector huur	> €711

Kwantitatieve woningbouwprogrammering Westfriesland 2019								
								
	Drechterland	Enkhuizen	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer	Stede Broec	Regio WF
Prognose 2017-2030	800	600	3500	1200	1700	500	800	9100
Gerealiseerd 2017	40	29	145	61	208	41	78	602
Sloop 2017	9	18	1	10	15	2	1	56
Gerealiseerd 2018	86	22	147	118	173	35	84	665
Sloop 2018	4	5	156	6	6	2	3	182
Woningbehoefte totaal	687	572	3365	1037	1340	428	642	8071
-								
Harde plancapaciteit	94	600	1338	317	437	326	391	3503
Zachte plancapaciteit	413	58	1607	795	578	125	210	3786
Totaal plancapaciteit	507	658	2945	1112	1015	451	601	7389
Ruimte kwantitatief totaal	180	-86	420	-75	325	-23	41	782
Buffer 250								

Tabellen te vinden in nieuwe woningbouwprogrammering Archeologie Westfriesse Gemeenten (AWF) 2019

Indicatoren

Ruimtelijke kwaliteit

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Actuele bestemmingsplannen	Aantal bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar	95%	100%	95%	hoog
Passend woningaanbod voor iedereen	Nieuw gebouwde woningen	74	80	83	hoog
	Gerealiseerde huurwoningen	29	70	76	laag
	Gerealiseerde koopwoningen	45	55	7 woningen	laag

Goed en duurzaam leefklimaat

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Bouwwerken voldoen aan de wet- en regelgeving	Aantal reguliere bouwcontroles	101	95	110	middel/hoog
	Aantal overtredingen bouw	3	16	16	laag
Terugdringen van illegale bouw en sloop	Aantal handhaving-acties bouw en sloop	3	10	13	middel/hoog

VTH Klimaat

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Percentage vergunningen binnen wettelijke termijn.	Percentage vergunningen binnen wettelijke termijn	100%	100%	100%	laag
Met eigen identiteit de regionale kracht benutten	Percentage aan kwaliteitscriteria VTH-taken	76%-100%	76%-100%	76-100%	middel/hoog

Bouwgrondexploitatie

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Invloed raad
Grondbedrijf (GB)	% reserve GB in relatie tot de boekwaarde GB	14,26%	n.v.t.	13,11%	hoog

Verplichte indicatoren

Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling				
Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2016: 184	2018: 206
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2014: 8,9	2016: 2,3
Demografische druk	%	CBS	2017: 79,4	2018: 79,7
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017: 691	2017: 700
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017: 788	2017: 798

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie Westfriese Gemeenten (AWF)

Doelstelling en openbaar belang:

De regeling draagt bij aan de slagvaardigheid van de gemeente met betrekking tot gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordeningsprocessen. Tevens versterkt het de cultuurhistorische identiteit.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2018 zijn de gemeenten Texel en Schagen toegetreden tot de AWF.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	1.571	9.216	2.764
Totaal baten	-260	-6.877	-1.460
Saldo van baten en lasten	1.311	2.339	1.304
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	0	0
Resultaat	1.311	2.339	1.304

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen.	231	V
Overhevelingsbesluit: centrumplan	700	V
Overhevelingsbesluit: lokale woonvisie	20	V
Overhevelingsbesluit: visie ontwikkeling Broekerhaven	20	V
Vaststelling subsidie revitalisering centrale zone, van dit bedrag wordt € 40.000 overgeheveld naar 2019.	78	V
Overige verschillen	14	N
Totaal verschil	1.035	V

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Deze inkomsten zijn vrij te besteden.

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil
Onroerende zaakbelasting (gebruik niet-woningen)	256	235	261	26
Onroerende zaakbelasting (eigendom niet-woningen)	365	337	359	22
Onroerende zaakbelasting (eigendom woningen)	2.179	2.382	2.385	3
Algemene uitkering	29.301	29.665	29.718	53
Dividend	155	155	123	-32
Saldo financieringsfunctie	-1.566	-1.566	-1.540	26
Verhuur gemeente eigendommen	746	713	614	-99
Opbrengst markt- en standplaatsen	23	23	15	-8
Onvoorzien 2018	288	0	0	0
Totaal	31.747	31.944	31.935	-9

Met wie hebben we samengewerkt?

Deelneming - NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doelstelling en openbaar belang:

De BNG draagt met gespecialiseerde dienstverlening bij aan het beperken van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen:

BNG Bank wil haar positie als bankier van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang onverkort handhaven. Daarnaast wil de bank zich explicieter profileren ten aanzien van duurzaamheid.

De BNG Bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen die weer door worden gegeven aan de decentrale overheden en aan instellingen met een maatschappelijk belang. Dit leidt uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Deelneming - Alliander N.V.

Doelstelling en openbaar belang:

Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Economische groei

Alliander heeft te maken met een forse economische groei. Voor Alliander betekent dit dat er veel meer nieuwe huizen, bedrijven en gebouwen aangesloten moeten worden. Bovendien neemt de vermogensvraag door de groei van bedrijven aanzienlijk toe.

Energietransitie

We zien in de praktijk dat de energietransitie leidt tot veel meer lokale opwek én lokaal gebruik van energie: zonne-energie wordt steeds betaalbaarder en in de regio's waar Alliander actief is, zijn veel plannen voor grootschalige zonneparken. Verder worden er diverse windparken gerealiseerd en is elektrisch vervoer niet meer weg te denken uit het straatbeeld.

Alliander nam namens Netbeheer Nederland (NBNL) deel aan de klimaattafel Gebouwde Omgeving om de belangen van de netbeheerders te behartigen. De grootste uitdaging van Alliander is voorkomen dat de energie-infrastructuur het knelpunt wordt in de energietransitie. Alliander heeft hierin een cruciale rol.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Totaal lasten	1.349	977	1.041
Totaal baten	-33.153	-33.608	-33.677
Saldo van baten en lasten	-31.803	-32.631	-32.637
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	-3.461	-3.461
Resultaat	-31.803	-36.092	-36.098

Toelichting op afwijkingen

Baten en lasten

Opsomming van de voornaamste verschillen (>€ 25.000)	Bedrag	V/N
De rentelast wordt met een vooraf vastgestelde renteomslag toegerekend aan de taakvelden. Het verschil tussen de werkelijke rentelast en de administratieve toerekening is het renteresultaat. Deze wordt verantwoord onder dit programma. Voor meer informatie omtrent het renteresultaat verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.	63	N
Door afrekeningen van oude jaren is de werkelijke algemene uitkering hoger dan geraamd.	53	V
Overige verschillen	16	V
Totaal verschil	6	V

Overhead

Inleiding

Gemeenten zijn verplicht een apart overzicht van de kosten van de overhead op te nemen in de programmaverantwoording. Dat is afgesproken om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Wettelijk is het voldoende om alleen het totaalbedrag aan overhead op te nemen. In de programma's moeten alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces. De kosten moeten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Activiteiten die onder de overhead vallen, zijn grofweg in te delen in: ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

Om te kunnen vaststellen welke kosten onder de overhead vallen, is de volgende definitie opgesteld: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Wat heeft het gekost?

De overhead is als volgt onder te verdelen:

Onderdeel	Lasten	Baten
	Realisatie	Realisatie
Kapitaallasten	168	0
Kosten betalingsverkeer	8	0
Indirecte kosten SED bijdrage	3.497	0
Kosten Werkplaats	92	66
Huisvestingskosten	142	181
Overige overheadskosten	169	56
	4.076	303

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

De gemeente Stede Broec hoeft geen rekening te houden met een belastinglast. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven, doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria. Met een deel van de activiteiten wordt wel winst behaald. Het resultaat behaald met deze activiteiten is echter waarschijnlijk vrijgesteld van belastingen. Indien de Belastingdienst de hier geschetste positie van de gemeente niet zal volgen, zal dit voor de gemeente niet leiden tot een materiële last.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt gedurende het jaar gemuteerd aan de hand van raadsbesluiten welke worden gedekt uit de post onvoorzien(het begrotingsresultaat). In het onderstaande overzicht zijn de mutaties van de post onvoorzien weergegeven:

Onderwerp	Raads- vergadering van:	Bedrag	
		Incidenteel	Structureel
Saldo onvoorzien begroting 2018		-47	334
Amendement: Burger AED	19-10-2017	-20	-4
Circulaire economie			-10
Mutaties Najaarsrapportage 2017	23-11-2017	167	58
SED perspectief			-330
Kadernota 2018-2022	5-7-2018		
- wijzigingen bestaand beleid		-163	291
- autonome ontwikkelingen (voorjaarsrapportage)		129	-168
- nieuw beleid			-20
Vernieuwen toegangsdeuren tot Orion.	1-11-2018	-7	
Incidentele bijdrage 2018 voor de VVV Enkhuizen.		-2	
Najaarsnota 2018			
- Mutaties:	29-11-2018	-1.480	
- Dekking middels een onttrekking aan de Algemene reserve:		1.272	
- Overheveling onvoorzien structureel naar onvoorzien incidenteel:		151	-151
Saldo onvoorzien 31 december 2018		0	0

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Stede Broec kent de volgende lokale heffingen:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB) en hondenbelasting.
- Belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.

In deze begroting is het gematigde beleid met betrekking tot de tarieven van de gemeentelijke belastingen voortgezet. In algemene zin komt dit er op neer, dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage. Dit is in 2018 bepaald op een stijging van 1,2 %.

De tarieven van 2018 worden niet genoemd. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaats vindt en het vaststellen van de tarieven in december.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

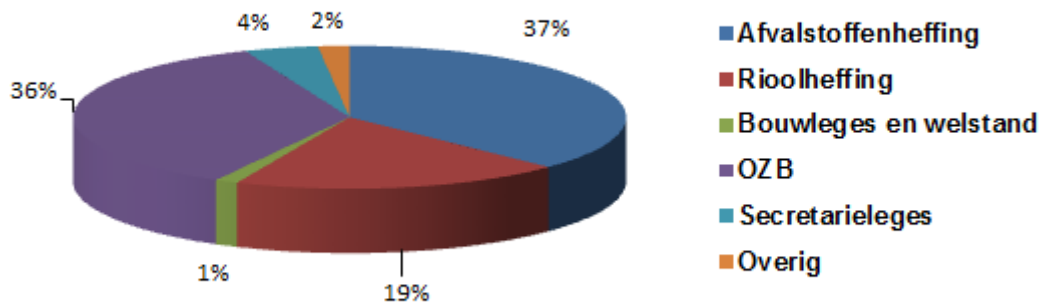
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Gerealiseerde inkomsten

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de heffingen en de verwachte opbrengsten in de begroting 2018 en de daadwerkelijke inkomsten.

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil
Onroerende zaakbelasting (gebruik niet-woningen)	256	235	261	26
Onroerende zaakbelasting (eigendom niet-woningen)	365	337	359	22
Onroerende zaakbelasting (eigendom woningen)	2.179	2.382	2.385	3
Algemene uitkering	29.301	29.665	29.718	53
Dividend	155	155	123	-32
Saldo financieringsfunctie	-1.566	-1.566	-1.540	26
Verhuur gemeente eigendommen	746	713	614	-99
Opbrengst markt- en standplaatsen	23	23	15	-8
Onvoorzien 2018	288	0	0	0
Totaal	31.747	31.944	31.935	-9

Het totaal aan belastingen en heffingen bedraagt circa € 8,4 miljoen. Onderstaande grafiek laat de verdeling van de opbrengsten uit de belastingen en heffingen voor 2018 zien.

Toelichting op heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen. Het betreft een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Voor 2017 heeft de gemeenteraad de volgende tarieven vastgesteld:

- Voor eigenaren van een woning 0,1285% van de vastgestelde waarde
- Voor eigenaren van een niet-woning 0,1364% van de vastgestelde waarde
- Voor gebruikers van een niet-woning 0,1115% van de vastgestelde waarde

De berekening van de OZB tarieven wordt gedaan aan de hand van de door de raad goedgekeurde methode. De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Ten opzichte van 2017 hebben de tarieven voor eigenaren van een woning een kleine stijging ondergaan. De tarieven voor eigenaren van een woning en voor gebruikers van een niet-woning zijn ten opzichte van 2017 gedaald.

Hondenbelasting

Uitgangspunt bij hondenbelasting is dat de baten worden aangewend ter bestrijding van de overlast van honden. Iedere houder van een hond ontvangt een aanslag hondenbelasting. De hoogte van de aanslag hondenbelasting is afhankelijk van het aantal honden dat de belastingplichtige heeft.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) en volledige kostendekking. Voor 2018 is de rioolheffing woningen vastgesteld op € 162,30.

De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend worden opgelegd. Het percentage kostendekkendheid is in 2018 100%.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de riolering:

	2018
Direct toe te rekenen:	
Kosten	1.069
Inkomsten (exclusief heffingen)	0
Netto kosten	1.069
Indirect toe te rekenen kosten:	
Overhead inclusief omslagrente	505
BTW	54
Totale kosten	1.629
Opbrengst heffingen	1.629
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten, die de Huisvuilcentrale (HVC) te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendekkendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds.

De tarieven voor 2018 als volgt vastgesteld:

één persoonshuishouden	€ 283,70
meer persoonshuishouden	€ 381,00

Afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend worden opgelegd. Het percentage kostendekkendheid is in 2018 97%.

	2018
Direct toe te rekenen:	
Kosten	2.654
Inkomsten (exclusief heffingen)	<u>72</u>
Netto kosten	2.582
Indirect toe te rekenen kosten:	
Overhead	67
Zwerfvuil	23
BTW	552
Totale kosten	3.224
Opbrengst heffingen	3.126
Dekking	97%

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendeekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendeekkendheid van de leges:

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 9.126	€ 5.959	€ 15.085	€ 9.960	66,03%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 186.192	€ 70.747	€ 256.939	€ 215.144	83,73%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 69.117	€ 40.763	€ 109.880	€ 94.992	86,45%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	€ 12.941	€ 12.365	€ 25.306	€ 14.779	58,40%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 14.253	€ 2.751	€ 17.004	€ 14.771	86,87%
hoofdstuk	16	Kansspelen	€ 423	€ 405	€ 828	€ 419	50,60%
hoofdstuk	18	Kabels en leidingen (AVOI)	€ 14.205	€ 8.033	€ 22.238	€ 15.218	68,43%
hoofdstuk	19	Verkeer en vervoer	€ 19.949	€ 7.773	€ 27.722	€ 4.370	15,76%
hoofdstuk	20	Diversen	€ 308	€ 294	€ 602	€ 313	51,99%
Kostendekking Titel 1			€ 326.514	€ 149.090	€ 475.604	€ 369.966	77,79%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	2	Vooroverleg	€ 591	€ 565	€ 1.156	€ 522	45,16%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 56.406	€ 53.918	€ 110.324	€ 107.777	97,69%
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 2.043	€ 1.953	€ 3.996	€ 4.297	107,53%
Kostendekking Titel 2			€ 59.040	€ 56.436	€ 115.476	€ 112.596	97,51%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 5.856	€ 5.597	€ 11.453	€ 6.297	54,98%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen	€ 13.847	€ 13.236	€ 27.083	€ 2.222	8,20%
hoofdstuk	6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 1.235	€ 1.181	€ 2.416	€ 2.185	90,44%
Kostendekking Titel 3			€ 20.938	€ 20.014	€ 40.952	€ 10.704	26,14%

Begraafplaatsrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven. Het tarief voor marktgeld wordt berekend per strekkende meter standplaats. Op dit tarief wordt een korting van tien procent verleend als er per kwartaal vooruit wordt betaald.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Woonlasten per huishouden

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2018 bekend gemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten in 2018 voor een meerpersoonshuishouden in Nederland bedraagt € 721.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Woonlasten per huishouden

Rangorde	Gemeente	Bruto woonlasten eenpersoonshuishouden		Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden	
		2018	2017	2018	2017
1	Koggenland	€ 609	€ 604	€ 691	€ 692
2	Hoorn	€ 625	€ 616	€ 709	€ 702
3	Enkhuizen	€ 630	€ 629	€ 744	€ 742
4	Drechterland	€ 661	€ 653	€ 762	€ 756
5	Stede Broec	€ 700	€ 691	€ 798	€ 788
6	Medemblik	€ 702	€ 695	€ 799	€ 790
7	Opmeer	€ 740	€ 719	€ 839	€ 818

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers stijgen de woonlasten voor gezinnen in Stede Broec in 2018 met 1,3%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Stede Broec voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en boven het Nederlandse gemiddelde zit met gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van € 798.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerkingsverband

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan worden volstaan met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtgescholden.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2018 is voor een bedrag van € 253.000 aan kwijtschelding verleend.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte en
 - belastingcapaciteit.
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

Berekening weerstandscapaciteit**31-12-2018**

<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	1.483	
<i>Onvoorzien</i>	<u>0</u>	
Totale weerstandscapaciteit (exploitatie)		1.483
 <i>Weerstandsvermogen</i>		
Vrij aanwendbare reserves	6.882	
Stille reserves	<u>0</u>	
Subtotaal		6.882
 Totale weerstandscapaciteit		<u>8.365</u>

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de navolgende berekening is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentages te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen.

OZB-percentages van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,19%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	<u>0,13%</u>
Verschil	0,06%
 Onbenutte belastingcapaciteit	 € 1.483

Onvoorzien

De post onvoorzien is per 31 december 2018 nihil.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij aanwendbare reserves bedraagt per 31 december 2018 € 6.882.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De gemeente Stede Broec heeft vele activa op de balans staan. De gemeente stelt echter niet de vrije verkoopwaarde vast van deze activa waardoor de omvang van de stille reserves niet duidelijk is.

Risicomanagement

Risicomanagement en -beheersing

Aanleiding en achtergrond

De gemeente voert een actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen.

Het uitgangspunt voor de deelnemende gemeentes in de SED organisatie is dat de gemeenschappelijke regeling, de rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling kent, als beschikbare weerstandscapaciteit, geen reserves. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit kan alleen de post onvoorzien worden meegenomen. Indien zich dus tegenvallers voordoen die niet kunnen worden opgevangen in de reguliere begroting of uit de post onvoorzien komen deze tegenvallers ten laste van de gemeenten. In evenredigheid van de verdeelsleutel dient deze benodigde weerstandscapaciteit meegenomen te worden in de jaarrekening van onze gemeente als risico's bij de verbonden partij.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's - risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn- maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar uitgevraagd. In de gemeentelijke begroting van 2018 zijn 19 risico's opgenomen. De bedrijfsvoering risico's zijn risico's voor de SED organisatie.

De risico's zijn eind 2018 wederom geïnventariseerd. Deze risico's, met een hoge kans x effect, zijn in de onderstaande tabel nader uiteengezet. Daarbij is onderscheid gemaakt in de beschrijving van het risico en de getroffen/gewenste beheersmaatregel. De kolom daarnaast geeft het maximaal financieel gevolg in duizenden euro's. Vervolgens wordt de kans en impact weergegeven. De laatste kolom geeft inzicht in het beslag dat het risico legt op de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's zonder hoge kans x effect zijn opgenomen onder 'overige risico's'.

Onderwerp	Volledige beschrijving bruto risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Maximaal risico bedrag	Score impact	Score kans	Bedrag x kans
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop van diverse objecten. Bij het ops tellen van de meer jaren onderhouds plannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden te koop gezet via makelaars en gesprekken gestart met zittende gebruikers/huurlers om interesse tot aankoop te inventariseren. Er zijn diverse panden verkocht.	€ 200.000	4	4	€ 140.000
Algemene uitkering	Begrotings tekort omdat de algemene uitkering lager uitvalt dan verwacht. De ontwikkeling van de algemene uitkering is moeilijk te voorspellen en afhankelijk van de economische situatie.	Monitoren van ontwikkelingen van het Gemeentefonds om snel te kunnen bijsturen door middel van interne en externe expertise (bureau Pauw).	€ 500.000	5	3	€ 250.000
Garanties	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen. Tegelijkertijd zijn de organisaties autonoom in hun beleid.	Doornemen van de begrotingen en jaarrekeningen van onze verbonden partijen en het opnemen van de paragraaf gemeenschappelijke regelingen in de begroting en jaarrekening.	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Aansprakelijkheid openbare buitenruimte	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico.	Geactualiseerde beheersplannen vastgesteld in 2018	€ 50.000	3	5	€ 45.000
			Overig risico's		€ 640.000	
			SED risico doorbelasting		€ 392.000	
Totaal					€ 1.572.000	

In 2018 hebben zich geen significante problemen voorgedaan. De opgesomde risico's uit de risicoparagraaf van de begroting 2018 hebben zich niet geopenbaard.

Bij de risico-inventarisatie eind 2018 is vastgesteld dat meerdere risico's, vastgesteld voor de begroting 2018 zijn komen te vervallen. Ook zijn enkele zgn. bedrijfsvoering risico's, die voorheen per gemeente waren benoemd, opgenomen onder de SED organisatie. Deze risico's zijn financieel, middels de verdeelsleutel (najaarsnota 2018) bepaald en opgenomen onder het weerstandvermogen van de gemeente Stede Broec voor € 392.000. De voor de SED organisatie opgenomen risico's (4) zijn:

1. Niet voldoen aan wet- en regelgeving
2. datalek & cybercrime
3. het niet tijdig inzien van de juist benodigde aanbestedingsprocedure
4. Het hebben van onvoldoende fiscale kennis.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van het benodigde weerstandvermogen moet een keuze worden gemaakt over het zekerheidspercentage. Met welke mate van zekerheid worden de geïdentificeerde risico's afgedekt?

In de beleidsnota weerstandvermogen is bepaald dat dit percentage minimaal 75% van het risicobedrag betreft en maximaal 90%. De kans dat alle genoemde risico's tegelijkertijd en met een maximale omvang optreden is immers nihil.

Het totaalbedrag van alle risico's bedraagt € 1.572.000. De benodigde weerstandscapaciteit bij de minimale en maximale zekerheidspercentage bedraagt:

Percentage	Bedrag
75%	€ 1.179.000
90%	€ 1.415.000

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 8.365.000. De benodigde maximale weerstandscapaciteit is € 1.415.000. Daarmee beschikken wij over een ratio weerstandsvermogen van 5,9 (beschikbaar in relatie tot benodigd).

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is er een normtabel (zie onderstaande tabel) ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio. Ons weerstandsvermogen krijgt als waarderingscijfer A 'Uitstekend'.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn

getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding worden beoordeeld.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Stede Broec weer.

Jaar 2018		Verloop van de kentallen					
Kengetallen:		31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
netto schuldquote							
a. zonder correctie doorgeleende gelden		97%	108%	104%	104%	100%	96%
b. met correctie doorgeleende gelden		33%	49%	45%	44%	42%	42%
solvabiliteitsratio		29%	23%	26%	26%	26%	26%
grondexploitatie		6%	6%	1%	1%	2%	2%
structurele exploitatieruimte		6%	1%	0%	0%	0%	0%
belastingcapaciteit		103%	103%	109%	109%	109%	109%

Bij de beoordeling van de kengetallen maken we gebruik van ‘zogenheten ‘signaleringswaarden’ die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor gemeenten en die door meerdere gemeenten worden gehanteerd. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Wij zullen de kengetallen opnemen en indelen in onderstaande drie categorieën waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0 %
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90%. Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarezone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Voor Stede Broec impliceert dit dat de gemeente een relatief hoge schuldenlast heeft. Dit komt doordat de gemeente ook geld heeft uitgezet (ambtenarenleningen en leningen aan De Woonschakel). Bij de gecorrigeerde netto schuldquote (zie hieronder) wordt een percentage gepresenteerd waarbij hiermee rekening wordt gehouden. Dan daalt het percentage sterk. De verwachting is dat de opgenomen leningen de komende jaren zullen afnemen. Voor 2018 is het een percentage van 108%, dit geeft aan dat de gemeente in categorie B zit.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 49%. Stede Broec zit ruim onder de signaleringswaarde van categorie A. Het getal impliceert dat de gemeente goed in staat is om de rentelasten en de aflossingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Volgens het Model Kengetallen van de provincie wordt een solvabiliteitsratio tussen de 30% en de 80% als normaal beschouwd. Stede Broec heeft echter relatief gezien veel schulden doordat er ook veel gelden zijn uitgezet. Hierdoor is dit percentage bij Stede Broec met 23% lager dan gemiddeld.

Kengetal grondexploitatie

In de crisisjaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Stede Broec zit met haar kengetal grondexploitatie op 6% in 2018. Stede Broec zit hiermee ruim onder de signaleringswaarde van categorie A.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële

evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. (bron: VNG). Dit percentage is in Stede Broec in 2018 1%. De structurele baten zijn dus hoger dan de structurele lasten.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Stede Broec heeft ten opzichte van de VNG-norm een redelijk hoge schuldpositie die van invloed is op de omvang van de netto schuldquote en op de solvabiliteitsratio. Overigens ontwikkelen de schuldquotes zich de komende jaren in positieve zin. De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten (waaronder die samenhangend met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing) lager zijn, dan de structurele baten. De woonlasten zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde hoog. Het weerstandsvermogen van de gemeente Stede Broec is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van deze kengetallen kan de conclusie worden getrokken dat geen maatregelen getroffen hoeven te worden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidsverantwoording

Op 24 november 2016 heeft de raad de beheerambities vastgelegd door het 'Kwaliteitsplan kapitaalgoederen openbare ruimte', vast te stellen. Met de Kadernota 2017-2021 zijn hiervoor ook de bijbehorende financiële middelen beschikbaar gekomen.

Als ambitie voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) is in algemene zin gekozen voor beeldkwaliteitsniveau B: veilig en functioneel beheer. De openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden; Over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon.

Voor een aantal specifieke domeinen en op een aantal locaties binnen de gemeente (centra en haven) is dit niveau verhoogd tot A: goed, mooi en comfortabel beheer.

Eind 2017 zijn de verschillende beheerplannen, die het beleid verankeren en nader vorm geven, vastgesteld door het college.

Ook het onderhoud van rioleringen en gebouwen gebeurt aan de hand van beheerplannen (respectievelijk het GRP en het MJO-gebouwen). Hierdoor zijn de onderhoudsmaatregelen hiervan ook meerjarig inzichtelijk.

Het onderhoud van gebouwen wordt afgestemd op conditieniveau 3 (NEN 2767). Dit betekent een redelijke conditie, plaatselijk met zichtbare veroudering, waarbij functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Het is de intentie om daar waar mogelijk vastgoed af te stoten.

Financiële consequenties

Het financiële kader voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen is de jaarlijkse exploitatie vanuit de programmabegroting. Het klein en groot onderhoud worden daarbij uit de jaarlijkse onderhoudsbudgetten bekostigd.

Voor het (groot) onderhoud van riolering, gebouwen, baggeren en civiele kunstwerken zijn voorzieningen gevormd. De baggerwerkzaamheden tot aan de overdracht van het stedelijk water worden gedekt uit een reserve. Deze komt na de overdracht van het stedelijk water te vervallen.

Onderdeel	Klein onderhoud	Storting voorziening	Aanwending voorziening
Wegen	480	n.v.t.	n.v.t.
Openbaar groen	711	n.v.t.	n.v.t.
Waterwegen	0	23	0
Bruggen	51	190	55
Speelgelegenheden	52	n.v.t.	n.v.t.
Openbare verlichting	138	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	427	337	126
Riolering	201	554	0

Onderdeel	Klein onderhoud	Storting reserve	Onttrekking reserve
Baggeren	189	0	0
Totaal	2.249	1.104	181

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

De verhardingen voldoen over het algemeen aan het gestelde kwaliteitsniveau.

De Raadhuislaan is in slechte staat en een gedeelte aan de zuidzijde is in 2018 vervangen. Het overige gedeelte van de Raadhuislaan vanaf toegang Waterweide tot aan de rotonde met de Stede Broecweg wordt in 2019/2020 vervangen.

Riolering

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Water

Civiele kunstwerken en beschoeiingen

De bruggen en steigers voldoen aan de daaraan gestelde beeldkwaliteitseisen, er is geen achterstallig onderhoud.

De wettelijk verplichte constructieve herberekeningen zijn in 2018 grotendeels afgerond. Bij de beschoeiingen is er wel sprake van achterstallig onderhoud; conform het Beheerplan Water wordt gewerkt aan het wegwerken van deze achterstalligheid.

Waterwegen

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Groen

Zowel de beeldkwaliteit als de technische kwaliteit van het openbaar groen voldoen aan de gestelde normen. Er zijn, voor zover bekend, geen achterstanden in het technisch onderhoud van het groen.

Diverse essen zijn aangetast door essentaksterfte. Zolang de veiligheid niet in het geding komt zullen de bomen niet direct worden vervangen. Onderzoek naar essentaksterfte staat nog in een pril stadium, maar het blijkt dat in sommige gevallen bomen kunnen herstellen van de aantasting.

De Japanse Duizendknoop en de Berenklaauw worden actief bestreden.

Spelen

Er is geen achterstallig onderhoud

Openbare verlichting

Er is sprake van achterstallig onderhoud. In 2019 wordt vervanging planmatig opgestart.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen, conditieniveau 3 (redelijk).

Na de aanschaf in 2018 zijn we met het aangeschafte beheerssoftwarepakket gaan werken. Hiermee zijn sturingsmogelijkheden vergroot.

Bij de bibliotheekruimte zijn tekortkomingen i.v.m. brandpreventie aangepakt. In verband met klimaatproblemen is bij het Streekbospaviljoen een nieuwe luchtbehandelingskast geplaatst.

Voor het meerjarenonderhoud van het gemeentelijk vastgoed wordt gewerkt met een MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP).

Het onderhoud van de gebouwen is vanaf 2016 gebaseerd op het vastgestelde MJOP 2016-2019. In 2019 wordt deze herzien en per 2020 dient deze opnieuw vastgesteld te worden.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf betreffende de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Het geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de

financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening
- het voldoen aan de kasgeldlimiet
- het voldoen aan de renterisiconorm

Financieringsstatuut

Treasury is het sturen op en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het 'Treasurystatuut' is in 2017 vastgesteld.

Financieringsbeleid

Door middel van een liquiditeitsplanning wordt de financieringsbehoefte van de gemeente gedurende een bepaalde periode bepaald: Op basis van te verwachten uitgaven en inkomsten wordt een schatting gemaakt van het verwachte verloop van het liquiditeitssaldo.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen
- eigen vermogen welk als financieringsmiddel is ingezet (reserves)
- in beheer gekregen waarborgsommen

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht geeft de ontwikkeling aan van langlopende opgenomen leningen.

	2018
Stand langlopende leningen per 1 januari	55.524
Stand Waarborgsommen per 1 januari	20
Nieuwe leningen	0
Reguliere aflossingen	4.118
Stand totaal per 31 december	51.426

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het treasurystatuut.

Daarnaast heeft de gemeente leningen uitstaan bij woningcorporatie De Woonschakel Westfriesland.

Verder heeft de gemeente hypothecaire geldleningen bij het ambtelijk personeel uitgezet. Sinds 1 januari 2009 worden, als gevolg van een wijziging in de Wet Fido, geen nieuwe leningen meer aan ambtelijk personeel verstrekt.

Het onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling aan van langlopende uitgezette leningen.

	2018
Stand uitgezette leningen per 1 januari	29.764
Nieuwe leningen	0
Reguliere aflossingen	1.078
Extra of vervroegde aflossingen	750
Stand totaal per 31 december	27.936

Indicatoren

Om de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet Fido twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Middels het schema onder Rentetoerekening wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld (met een looptijd gelijk of langer dan 1 jaar) te vermijden. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage (20%). Het totaal van renteaanpassingen en de herfinanciering van de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

In cijfers betekent dit het volgende:

Omschrijving		2018	2019	2020	2021
Renterisico					
1.	Renteherzieningen	0	-	-	-
2.	Te betalen aflossingen	4.118	3.951	3.951	3.282
3.	Renterisico (1+2)	4.118	3.951	3.951	3.282
Renterisiconorm					
4a.	Omvang begroting 1 januari	44.277	48.781	48.729	48.890
4b.	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b)	8.855	9.756	9.746	9.778
Toets renterisiconorm					
	Renterisico op vaste schuld (3)	4.118	3.951	3.951	3.282
	Renterisiconorm (4)	8.855	9.756	9.746	9.778
	Ruimte (3-4)	-4.737	-5.805	-5.795	-6.496
(3 < 4): Ruimte onder renterisiconorm					
(3 > 4): Overschrijding renterisiconorm					

De tabel laat zien dat binnen de norm wordt gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden.

Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten.

De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente Stede Broec voor 2018 € 3.764.000.

Bij het financieringsbeleid in 2018 wordt rekening gehouden met deze limiet.

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten)	48.781
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	4.146
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2018)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	0
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		0
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2018)	
	Contante gelden in kas	2
	Tegoeden in rekening courant	243
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		245
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	4.146
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-245
	Ruimte (4-5)	4.391

Schatkistbankieren

Met ingang van 31 december 2013 worden tijdelijk overtollige middelen verplicht ondergebracht bij het ministerie van Financiën.

Het doel van de deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren is de Europese Monetaire Unie schuld van de collectieve sector te verlagen.

Rentetoerekening

De paragraaf financiering moet inzicht geven in:

- De rentelasten,
- Het renteresultaat
- De wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Onderstaand schema geeft hier invulling aan.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.185	
De externe rentebaten (idem)	645 -/-	
Totaal door te rekenen externe rente		1.540
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	73 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 -/-	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/+	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-73
Rente over eigen vermogen		0 +/+
Rente over voorzieningen		0 +/+
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.467
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		1.404 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		63

Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Deloitte heeft eind 2017 een analyse geschreven over de ontwikkelingskansen voor de SED organisatie in het perspectief van een veranderende organisatie én omgeving. Dit heeft geleid tot een ontwikkelplan voor de SED organisatie: SED perspectief. Dit veranderingstraject biedt een kans om, gezien alle veranderende omstandigheden, de komende jaren door te ontwikkelen en onze ambities te realiseren. Binnen het ontwikkelplan SED perspectief is ingezet op kennis, kwaliteit en digitalisering. Deze onderdelen hebben een koppeling met SED Perspectief. Voor deze benodigde ontwikkeling is meerdere jaren uitgetrokken.

Juridisch

Een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie wordt nagestreefd en er worden instrumenten aangeleverd voor (voorbereiding van) een juiste besluitvorming. Juridische risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

Informatie

Informatiebeveiliging en privacy

In 2018 hebben we geen grote informatiebeveiligingscalamiteiten te verduren gekregen. Mede door strak gehanteerde ICT beveiligingstandaarden zijn de Ransomware-aanvallen en DDos-aanvallen aan ons voorbij gegaan. Ook de problematiek rondom kwetsbaarheden in Intel-processoren ('Meltdown' en 'Spectre') alsmede die binnen Cisco-routers, zijn op waarde geschat en goed gemonitord. Eénmaal heeft zich een incident voorgedaan door graafwerkzaamheden waarbij tijdelijk de glasvezelring onderbroken is geweest. Deze breuk is snel hersteld. De dienstverlening heeft hiervan geen hinder ondervonden.

De privacy wetgeving is succesvol geïmplementeerd. Binnen de organisatie worden privacy-vragen en vraagstukken goed herkend en voorgelegd aan de Functionaris Gegevensbescherming (FG). Er zijn geen verzoeken binnen gekomen in kader van de rechten van betrokkenen (conform art. 15 t/m 22 AVG).

Het aantal datalekken dat is gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) betreft voor Stede Broec 1 incident. Deze melding betrof een fout in de postafwerking.

Het melden van datalekken is van grote waarde om continue te verbeteren in het bewustzijn over informatieveiligheid. Het vermoeden bestaat nog dat niet alle beveiligingsincidenten als zodanig worden herkend en derhalve niet worden gemeld. In 2019 zal hier extra aandacht aan worden besteed.

Informatiebeheer

De kwaliteit van de gemeentelijke informatievoorziening met de daaronder liggende systemen zijn randvoorwaardelijk voor een optimale dienstverlening. De organisatie beschikt over een zaakstelsel waardoor er tijd- en plaatsonafhankelijk gewerkt kan worden. Om een optimale digitale dienstverlening, zoals in het regeerakkoord is afgesproken naar de inwoners te verlenen is doorontwikkeling van het zaakgericht werken noodzakelijk. De impact op de informatiehuishouding is groot en daarbij staan privacyaspecten centraal. Hierbij gaat het vooral om een goede dienstverlening waarbij verwerking en goede registratie

van gegevens belangrijk zijn. De gevolgen voor de ICT infrastructuur wordt meegenomen vanuit het Platform Informatie Management.

Centrale Digitalisering Documenten

In 2018 is uitvoering gegeven aan het project Centrale Digitalisering Documenten (CDD). Alle Westfriese gemeenten, het Westfries Archief, SSC DeSom en WerkSaam nemen hieraan deel.

Het project zorgt ervoor dat álle ingekomen documenten centraal en digitaal worden verwerkt. Daarna komen de gescande documenten in het eigen registratiesysteem terug. Met de inzet van 'slim scannen' software borgen we de verwerking van juiste en goede registratie van gegevens. Dit geldt ook voor elektronische facturen. De e-facturatie is met voorrang technisch ingericht. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting om voor 18 april 2019 e-facturen te ontvangen en te verwerken.

Dienstverlening

Goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, staat hoog op onze agenda. We hebben onze kennisdatabank verder geoptimaliseerd, waardoor we meer vragen direct aan de telefoon kunnen beantwoorden. Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een visie en uitvoeringsplan Dienstverlening voor de jaren 2019 - 2022.

Planning en Control

Te beginnen met de jaarstukken 2018 worden de documenten in de Planning & Control-cyclus opgemaakt via het programma LIAS. Het voordeel hiervan is dat vanuit de gehele organisatie interactief op meerdere plekken tegelijk in een 'centraal' document kan worden gewerkt, waarbij ieder zijn eigen rol op pakt (schrijver, redacteur, bestuurlijke dekking). Dit document kan vervolgens gemakkelijk op de gemeentelijke website worden geplaatst.

Inkoop

Inkoop is als adviserend team, faciliterend aan de organisatie. Het team bestaat uit de onderdelen aanbestedingen, subsidies, verzekeringen, nutskosten en contractbeheer. Vanuit deze rol speelt inkoop in op ontwikkelingen in de omgeving. Gevraagd en ongevraagd is er advies gegeven binnen de diverse van vakafdelingen.

In 2018 is onder meer het volgende gerealiseerd:

- Herzien inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- Succesvol doorlopen aanbestedingstrajecten voor onder andere bedrijfswagens buitendienst en kantoorartikelen;
- Realisatie van een kostenbesparing van ong. € 10.000 per gemeente bij aansprakelijkheidsverzekeringen en € 6.000 bij SED voor de Goed Werkgeverschapspolis;
- Gas wordt voortaan duurzaam ingekocht via GreenChoice, de groene energieleverancier;
- Er is actief deelgenomen in het projectteam "Contractenbank".

Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten brengen steeds meer taken onder bij verbonden partijen. Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

De beleidsinformatie van de verbonden partijen is conform de BBV opgenomen in het desbetreffende programma onder het kopje 'Met wie werken wij samen?'. De paragraaf Verbonden partijen beperkt zich tot het geven van een totaalbeeld van de participaties in de verbonden partijen. Vervolgens wordt per verbonden partij enkele specifieke informatie gegeven.

Ontwikkelingen

Ten opzichte van 2017 hebben er zich geen belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Er zijn geen verbonden partijen opgeheven en er zijn geen nieuwe verbonden partijen bijgekomen.

Verbonden Partijen

	Rekening 2017	Begroting 2018	rekening 2018
Westfries Archief	144	147	147
WerkSaam Westfriesland	611	663	672
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	41	50	42
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	987	1.066	1.032
Recreatieschap West-Friesland	111	114	114
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	821	790	772
Archeologie Westfriese gemeenten	13	13	10
Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	94	93	97
SED organisatie	9.105	10.291	10.054
Shared Service Center DeSom (SED)	724	778	778
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	42	50	50
	12.693	14.055	13.768

Gemeenschappelijke regelingen

Programma 1	Westfries Archief
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 147.000
Bedrag per inwoner	€ 8,08
Doel / openbaar belang	De zorg, bewaring en het beheer van archiefbescheiden van de aangesloten overheidsorganisaties, alsmede het bevorderen van de lokale regionale geschiedbeoefening
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Uitkomst evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst. • Omvang algemene reserve. • Achterstanden in werkzaamheden zoals restauratie, zuurvrije verpakking en andere beheersmaatregelen. • Verlaging fysieke dienstverlening.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	514	365	421	147	32 V
2015	421	147	449	401	38 V
2016	449	401	491	63	42 V
2017	491	63	387	41	105 N

Programma 1 en 5	Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland (OBS)
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 42.000
Bedrag per inwoner	€ 1,98 OBSW – regiozaken algemeen

€ 0,72 OBSW – taken rondom organisatie en afstemming

Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (Verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2 V
2015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	17 V
2016	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	31 V
2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7 V

Programma 2 en 5		Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Vestigingsplaats	Alkmaar	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur	
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel	
Deelname verplicht	Ja	
Bijdrage (afgerond)	€ 1.020.000 Crisisbeheersing en brandweer € 7.000 Veiligheidshuis € 5.000 Ambulancezorg	
Bedrag per inwoner	€ 0,25 voor de Ambulancezorg. Voor de overige bijdragen wordt uitgegaan van een verdeelsleutel	
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio zorgt voor verkleining van de risico's op crises, betere voorbereiding op het bestrijden van incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.	
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.	

Risico's	• Verwachte project- / frictiekosten 2017-2020 regionale meldkamer o.b.v. concept samenvoegingsplan. • Langdurige uitval. • Onvoldoende dekkingsmaatregelen financieel tekort 2018. • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.). • Niet geheel halen van de prestatieafspraken (volgens. staffel) zorgverzekeraars. • Tekort ambulanceverpleegkundigen. • Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten. • Aanbestedingsclaim.
----------	--

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	1.563	61.690	1.370	63.370	146 N
2015	1.370	63.370	4.078	60.747	2.638 V
2016	4.078	60.747	6.568	52.672	2.725 V
2017	6.568	52.672	5.269	55.995	106 V

Programma 4	Recreatieschap Westfriesland
Vestigingsplaats	Stede Broec
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 114.000
Bedrag per inwoner	€ 5,46
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte. • Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen. • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling. • Imagoschade.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	1.186	2.894	1.054	3.023	109 V
2015	1.054	3.023	1.254	2.959	248 V
2016	1.254	2.959	2.835	3.000	1.288 V
2017	2.835	3.000	2.687	2.373	42 V

Programma 5	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	€ 772.000
Bedrag per inwoner	€ 18,90 Algemeen € 341,50 0-4 jarigen & adolescenten € 52.000 bijdrage huisvesting JGZ € 136.000 bijdrage Veilig Thuis
Doel / openbaar belang	Het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid en veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Taakstelling begroting 2019. • Bedrijfsondersteuning GGD en Veilig Thuis. • GGD Rampen Opvang Plan • Kosten invoering GGD-dossier. • Afname aanvullende taken door gemeenten (o.a. door concurrentie).

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	497	3.299	744	3.616	285 V
2015	744	3.616	536	7.766	176 N
2016	536	7.766	57	10.099	451 N
2017	57	10.099	-133	10.490	213 N

Programma 5	Archeologie Westfriese Gemeenten
Vestigingsplaats	Hoorn (centrumgemeente)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Texel en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 10.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing

Doel / openbaar belang	Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.
Financieel belang	Geen
Risico's	• Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2016	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0

Programma 5	WerkSaam
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 672.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	WerkSaam wil inwoners van Westfriesland naar vermogen laten deelnemen op de reguliere arbeidsmarkt en het beroep van inwoners op een uitkering zoveel mogelijk beperken. Hiertoe ondersteunt WerkSaam werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden en werkgevers in de regio.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein. dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Bepaling hoogte over te dragen participatiebudget. • Uitnuttig re-integratiebudget. • Minder omzet en minder winst uit commerciële activiteiten. • Schommeling in de kosten voor bedrijfsvoering.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	11.484	2.791	11.103	3.665	566 V
2015	11.103	3.665	10.172	10.927	1.137 V
2016	10.172	10.927	8.314	9.168	468 V
2017	8.314	9.168	7.651	16.245	34 V

Programma 6	Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	Niet van toepassing
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het CAW heeft als taak het beheren van de voormalige stortplaats te Westwoud en de uitoefening van de rechten en plichten die verbonden zijn aan het aandeelhouderschap in de HVC.
Financieel belang	Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. De geprognostiseerde stand van de leningen eind 2017 bedraagt ruim € 606 miljoen. Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor het CAW een bedrag garant staat voor ca. € 70,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Stede Broec een bedrag van € 7,2 miljoen.
Risico's	• Bestuurlijke en administratie ondersteuning door HVC. • Stortplaats Westwoud. • Garantstelling HVC.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	227	2.614	155	2.342	9 V
2015	155	2.342	51	2.643	26 V
2016	51	2.643	51	2.643	29 V
2017	54	3.092	849	2.409	36 N

Programma 6	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)
-------------	---

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgrond)	€ 97.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving betrekking hebbende op milieu.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lupsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Wettelijke ontwikkelingen. • Ongedekte lasten voormalig directeur. • Outputfinanciering. • Meer-minder taken.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 1-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	223	3.706	1.030	3.763	991 V
2015	1.030	3.763	626	2.921	298 V
2016	626	2.921	902	3.451	653 V
2017	902	3.451	2.114	5.393	1.233 V

Diverse programma's	SED organisatie
---------------------	-----------------

Vestigingsplaats	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Deelnemers	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	€ 10.054.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het bewerkstellingen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Gegevens kunnen intern (datalek) en extern (cybercrime) in de openbaarheid komen, met als gevolg imagoschade, boeten bij het niet melden van een datalek, aansprakelijkheidsstelling en identiteitsfraude. • Kiezen voor een verkeerde aanbestedingsprocedure (bij openbare procedures) door de budgetbeheerder/-houder, waardoor de gehele aanbesteding onrechtmatig is. • Onvoldoende kennis over BTW en vennootschapsbelasting, waardoor er enerzijds tijdrovend werk ontstaat door het herstellen van foutieve fiscale verwerking van nota's en facturen. Daarnaast kunnen er betalingsboetes worden opgelegd n.a.v. fouten in de steekproef van de Belastingdienst inzake BTW en vennootschapsbelasting. • Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij decentralisaties.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	nvt
2015	0	0	0	12	0
2016	0	12	0	14	0
2017	0	14	0	15	0

Diverse programma's	Shared Service Center ICT DeSom
Vestigingsplaats	Wognum
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik, Koggenland en WerkSaam
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	€ 778.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Cyberaanvallen. • Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers. • Gezamenlijke infrastructuur en beheer met Hoorn zonder goede en juridische organisatorische basis. • Ontvlechting van WerkSaam. • Geen goede centrale regie en beveiliging op externe cloudoplossingen.

- Bestuurlijk en organisatorisch keurslijf.
- Beëindigen van contracten met onze leveranciers.
- Calamiteiten waardoor gebouwen en hardware buiten gebruik raken.
- Continuïteit in dienstverlening calamiteit.
- Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	222	4.927	160 V
2015	222	4.927	607	8.065	606 V
2016	607	8.065	631	5.168	316 V
2017	631	5.168	941	3.302	140 V

Deelnemingen

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	NV Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 50.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.
Financieel belang	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	• Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	594	3.302	613	1.934	19 V
2015	613	1.934	835	2.487	222 V
2016	835	2.487	890	2.087	55 V
2017	890	2.087	806	1.962	84 N

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Niet van toepassing
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 17.823 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	• Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	3.582	127.753	3.582	149.923	126 V
2015	3.739	149.923	4.163	145.348	226 V
2016	3.753	145.348	4.486	149.514	369 V
2017	4.220	149.514	4.953	135.072	393 V

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Alliander N.V.
Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Niet van toepassing (kapitaalverstrekking)
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	De Gaskop beheert niet langer de aandelen die de gemeenten in Noord-Holland en de provincie in het netwerkbedrijf Alliander heeft. Gemeente Stede Broec heeft vanaf 18 december 2017 rechtstreeks aandelen in Alliander, zonder tussenkomst van de Gaskop. De wet Onafhankelijk Netbeheer bepaalt dat de aandelen van netwerkbedrijven in handen van de overheid blijven.
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 136.108 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	• Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	3.375.000	4.173.000	3.579.000	4.093.000	323.000 V
2015	3.579.000	4.093.000	3.687.000	4.039.000	235.000 V
2016	3.687.000	4.039.000	3.864.000	3.871.000	282.000 V
2017	3.864.000	3.871.000	3.942.000	4.127.000	203.000 V

Grondbeleid

Inleiding

Binnen de gebiedsontwikkeling wordt een onderscheid gemaakt tussen actief- en passief grondbeleid. Bij actief grondbeleid verwerft de gemeente de grond, maakt deze bouw- en woonrijp en verkoopt de bouwgrond aan projectontwikkelaars/particulieren, die op deze bouwgrond het vastgoed realiseren.

Bij passief grondbeleid heeft de gemeente een faciliterende en kader stellende rol bij 'gebiedsontwikkeling door derden'. De gemeente stelt het bestemmingsplan vast, waarbij kosten van gemeenschapsvoorzieningen worden verhaald door middel van (anterieure) overeenkomst of vaststelling van een exploitatieplan.

Een variant 'tussen' deze beide vormen is de publiek-private samenwerking (PPS), waarbij de gemeente samen met een private partij de grondexploitatie doet. Winst en risico worden dan gedeeld.

Visie

Op basis van de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet stelt de gemeenteraad iedere vier jaar een geactualiseerde nota Grondbeleid vast. In maart 2016 heeft de raad de geactualiseerde en vigerende Nota Grondbeleid 2016 vastgesteld.

Beleidsverantwoording

De gemeente Stede Broec kent op dit moment geen eigen grondexploitaties, maar voert slechts passief grondbeleid waarbij de gemeente een faciliterende en kader stellende rol in neemt.

Ontwikkelingen

Afgelopen jaar (2018) is het project Oosterweerd (herstructurering tot appartementen) afgerond. Daarnaast zijn de percelen van het onderdeel Fase 7 centrumgebied aan de ontwikkelaar overgedragen en is het verlies op deze gronden afgeboekt.

Strategische gronden

De gemeente heeft de volgende strategische gronden in haar bezit:

1. Gronden die horen bij de toekomstige Fase 5 Centrumgebied
2. Negen akkerbouw percelen (tezamen circa 17 hectare) welke momenteel verhuurd/verpacht worden. De meeste percelen zijn gelabeld voor (toekomstige) woningbouw

Prognose resultaten

Binnen de gemeente zijn de volgende vier projecten actief:

Centrum ontwikkelingen

De procedure voor het bestemmingsplan is gestart, het bouwrijpmaken vordert gestaag en de nieuwbouw van rijwielhandel Smit loopt voorspoedig. De voorlopige planning gaat uit van opening van Aldi eind 2019, waarna de verdere bouw gepland is voor 2020. Dit betreft de uitbreiding van ontwikkelaar Deen met daarboven de appartementen van de Woonschakel. De langverwachte opening van het geheel is globaal voorzien in het eerste kwartaal van 2021. Financieel loopt het project redelijk in de pas, maar enige voorzichtigheid blijft geboden. Voor het einde van 2019 wordt er een nieuwe centrumvisie voorbereid, met als speciaal punt van aandacht de financiële opzet (grondexploitatie) van het overblijvende gedeelte 'Fase 5 centrumgebied'.

Locatie Op/Maat

De ontwikkeling van het voormalig gebouw Op/Maat maakt onderdeel uit van het project Centrum ontwikkelingen. Hier wordt een bestemmingsplan voor de bouw van 47 appartementen en 5 penthouses voorbereid. De parkeersituatie aan de overzijde (voor de winkels daar ter plaatse) is onderdeel van dit geheel en de infrastructuur moet in onderlinge samenhang worden gezien. Beide situaties vormen als het ware een totaalbeeld qua verkeersafwikkeling, parkeren en voetgangers. Globaal voorziet de planning hier in een start van de bouwwerkzaamheden per eerste kwartaal van 2020 en een oplevering per tweede kwartaal 2021.

Plan Zwaan/ omgeving de Ark

Met de sloop van het voormalige café 'de gekroonde Zwaan', het aangrenzende winkeltje en het oude verenigingsgebouw 'de Ark' is destijds langs de Zesstedenweg (ter hoogte van de Raadhuislaan) een lege plek in het lint ontstaan. Deze locatie heeft -gelet op de unieke ligging midden in het dorp- de potentie voor een kwalitatieve invulling. Inmiddels is de grond op deze locatie verkocht en wordt deze locatie door een private partij verder ontwikkeld. De gemeente heeft daarbij nog slechts een facilitaire rol.

Waterweide

Deze gronden zijn in januari 2015 juridisch overgedragen aan de projectontwikkelaar die reeds het economisch eigendom van deze gronden had. De inzet is realisatie van maximaal 350 woningen, waarbij de gemeente alleen nog een faciliterende rol heeft:

Vaststelling van het uitwerkingsplan en verhaal van ambtelijke kosten door middel van een anterieure overeenkomst. Het structureel overleg is nog steeds gaande.

In 2018 zijn de voorbereidingen voor de feitelijke realisatie voortgezet met de vaststelling van het Uitwerkingsplan. Dat plan is medio 2018 vastgesteld en, zonder zienswijzen onherroepelijk geworden. Vervolgens zijn de uitwerkingen voor de eerste drie eilanden opgepakt en de verwachting is dat het eerste eiland in het eerste kwartaal van 2019 in de verkoop wordt gebracht en dat de andere twee later dat jaar worden uitgegeven. Ook de eerste verkenningen van de verbindingen met het regionale recreatieve vaarwater zijn opgestart. De samenwerking met de betrokken partners verloopt nog steeds naar volle tevredenheid van een ieder.

Winst- en verliesneming

In onderstaande tabel staan de boekwaarden, het verloop hiervan in 2018 en het geraamde eindresultaat van de lopende projecten weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2018
Bouwgrond in exploitatie:					
Oosterweerd	-426	276	0	0	-150
Streekhof fase 4	3.921	0	0	0	3.921
Grondbanken zonder transformatie:					
Aankopen omgeving Ark	789	0	0	0	789
Totaal	4.284	276	0	0	4.560
Geraamde nog te maken kosten					463
Geraamde nog te realiseren opbrengsten					3.470
Geraamd eindresultaat					-1.553

In totaal is er in 2018 € 276.000 toegevoegd aan de boekwaarde. Tezamen met de nog te genereren kosten en opbrengsten komt het geraamde gezamenlijke eindresultaat voor de gemeente hiermee uit op circa € 1,6 miljoen negatief.

Risicobeheersing

Centrum ontwikkelingen

Het centrumplan loopt financieel redelijk in de pas, maar enige voorzichtigheid blijft altijd geboden. Gelet op de hoogte van de boekwaarde (per m2) kent de exploitatie van de gronden die horen bij de toekomstige Fase 5 Centrumgebied mogelijk financiële risico's.

Locatie Op/Maat

Door verkoop van de locatie aan een projectontwikkelaar is het risico voor de gemeente fors afgenomen. De gemeente heeft wel de garantie afgegeven, dat een 'schone grond verklaring' van toepassing is en de verkoop is onder voorbehoud van een succesvolle RO-procedure.

Plan Zwaan

Met de verkoop aan de ontwikkelaar zou de boekwaarde gecompenseerd moeten worden en het plan in 2019 budgettair neutraal afgewikkeld moeten kunnen worden.

Waterweide

De gemeente faciliteert slechts in dit project.

Reserves en voorzieningen

Het reserve grondbedrijf bedraagt per 31-12-2018 € 611.000. Hierin zijn geen mutaties gedaan in 2018.

De voorziening bedraagt per 31-12-2018 € 1.501.000. Dit voor de projecten Streekhof fase 4 (Centrum ontwikkeling) en Plan Zwaan/omgeving de Ark.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Lasten

Programma	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Bestuur en ondersteuning	2.585	3.018	2.552
Veiligheid	1.383	1.432	1.485
Beheer Openbare Ruimte	4.452	4.315	7.957
Economie	360	374	603
Samenleving	25.824	29.553	31.754
Milieu	4.052	4.182	4.311
Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling	1.571	9.216	2.764
Algemene Dekkingsmiddelen	1.349	977	1.041
Overhead	2.989	4.391	3.934
Vennootschapsbelasting			0
Totaal lasten	44.566	57.459	56.400

Baten

Programma	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Bestuur en ondersteuning	332	341	611
Veiligheid	0	5	9
Beheer Openbare Ruimte	64	59	173
Economie	68	68	189
Samenleving	5.380	6.278	6.346
Milieu	4.680	4.740	4.842
Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling	260	6.877	1.460
Algemene Dekkingsmiddelen	33.153	33.608	33.677
Overhead	93	105	123
Totaal baten	44.030	52.082	47.429

Programma	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Stortingen reserves:			
Reserves Bestuur en ondersteuning	0	0	0
Reserves Beheer openbare ruimte	0	0	0
Reserves Economie	0	0	117
Reserves Samenleving	0	49	100
Reserves Milieu	20	20	20
Res. Volkshuisvest., Ruimtel.ord. en Stedel. vern.	0	0	0
Reserves algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0
Mutaties in reserves: overhead	0	0	0
Totaal stortingen	20	69	237

Programma	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Onttrekkingen reserves:			
Reserves Bestuur en ondersteuning	0	0	0
Reserves Beheer openbare ruimte	-173	-73	-4.324
Reserves Economie	0	0	0
Reserves Samenleving	-291	-994	-997
Reserves Milieu	-10	-10	-10
Res. Volkshuisvest., Ruimtel.ord. en Stedel. vern.	0	0	0
Reserves algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	-3.461	-3.461
Mutaties in reserves: overhead	-82	-909	-749
Totaal onttrekkingen	-556	-5.447	-9.542
Totaal mutaties reserves	536	5.378	9.304
Resultaat			333

Voor de toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma, wordt u verwezen naar de programmaverantwoording van deze jaarstukken. Per programma zijn in de programmaverantwoording de afwijkingen toegelicht.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Lasten:

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
Overhead	NUP en zaaksysteem	190	0	190
1	Referendum 2018	18	16	2
1	Fonds VNG	26	26	0
1	Programma Harmonisatie	79	26	53
1	Up-to-date archief	20	0	20
1	Werkzaamheden archief	27	0	27
3	Storting in reserve dekking kapitaallasten speeltoestellen	21	21	0
3	Bijdrage provincie voor de weg N23	0	4.266	-4.266
3	Uitgesteld onderhoud openbare ruimte	133	100	33
3	Sterkteberekening bruggen	75	33	42
4	Bijdrage VVV Enkhuizen	2	2	0
4	Bijdrage Ontwikkelingsbedrijf NHN	5		5
5	Storting in reserve dekking kapitaallasten spelmateriaal	25	25	0
5	Bewegwijzering toerisme	3	0	3
5	AED burger	20	13	20
5	Onderzoek Streekbospaviljoen	10	12	10
5	Brandmeldinstallatie Streekbospaviljoen	6	0	6
5	Aanpassing warmte-installatie Streekbospaviljoen	26	31	26
5	Vernieuwen toegangsdeuren tot Orion	7	2	7
5	Vergunninghouders	121	137	121
5	Schuldhelpverlening	41	0	41
5	Brandveiligheid bibliotheek	54	39	54
5	Onderhoud- en restauratiesubsidie gemeentelijke monumenten	2	1	1
6	Klimaat en duurzaamheidsbeleid	40	20	20
6	Uitvoering EED	1	0	1
7	Lokale Woonvisie	20	0	20
7	Centrale zone	35	8	28
7	Omgevingswet	38	24	14
7	Werkzaamheden Centrum	1.144	444	700
7	Integrale visie recreatieve ontwikkeling rondom Broekerhaven	20	0	20
7	Regionaal actieprogramma wonen	13	3	10
7	Procesoptimalisatie VTH-taken	26	26	0
	totaal	2.248	4.940	-2.792

Baten:

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
Overhead	Onttrekking Reserve SED Perspectief	827	667	-160
Alg. dekkings- middelen	Onttrekking Algemene reserve voor overhevelingsbesluit	1.996	1.996	0
Alg. dekkings- middelen	Onttrekking Algemene reserve obv NJR 2018	1.272	1.272	0
Alg. dekkings- middelen	Onttrekking Algemene reserve obv NJR 2017	193	193	0
3	Onttrekking Reserve N23	0	4.266	4.266
5	Onttrekking Reserve SD	675	675	0
5	Onttrekking Reserve sport- en spelmateriaal	25	25	0
	totaal	4.988	9.094	4.106

Overzicht van toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan reserves	Begroting incl. wijzigingen	Begroting incl. wijzigingen waarvan structureel	Rekening 2018	Rekening 2018 waarvan structureel
Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
Veiligheid	0	0	0	0
Verkeer en vervoer en openbaar groen	0	0	0	0
Economie	0	0	-117	0
Samenleving	0	0	0	0
Milieu	-20	-20	-120	-20
VHROSV	0	0	0	0
Overhead en algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal	-20	-20	-237	-20
Onttrekkingen aan reserves	Begroting incl. wijzigingen	Begroting incl. wijzigingen waarvan structureel	Rekening 2018	Rekening 2018 waarvan structureel
Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
Veiligheid	0	0	0	0
Verkeer en vervoer en openbaar groen	-73	73	4.266	58
Economie	0	0	58	0
Samenleving	-994	291	997	292
Milieu	-10	10	10	10
VHROSV	0	0	0	0
Overhead en algemene dekkingsmiddelen	-4.370	82	4.210	82
Totaal	-5.447	456	9.541	442

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semi-publieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2018 Gemeente Stede Broec

De WNT is van toepassing op Gemeente Stede Broec. Het voor Gemeente Stede Broec toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	A. Huisman – Vlaar	Y.P.A. Hermans
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,1	0,1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.666	65.544
Beloningen betaalbaar op termijn	15.799	10.945
<i>Subtotaal</i>	112.465	76.489
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	112.465	76.489
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Bedragen x € 1	A. Huisman – Vlaar	Y.P.A. Hermans
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,1	0,1
Dienstbetrekking?	ja	ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.026	61.711
Beloningen betaalbaar op termijn	14.665	9.586
<i>Subtotaal</i>	111.691	71.297
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
Totale bezoldiging	111.691	71.297

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

De betreffende categorie was in 2018 niet van toepassing voor de instelling.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

De betreffende categorie was in 2018 niet van toepassing voor de instelling.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De betreffende categorie was in 2018 niet van toepassing voor de instelling.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d.

De betreffende categorie was in 2018 niet van toepassing voor de instelling.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

De betreffende categorie was in 2018 niet van toepassing voor de instelling.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Begrotingsafwijkingen in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Lasten				
Progr	Product	Toelichting	Bedrag x € 1.000	Aard van de afwijking
2	diversen taakvelden in programma 2	Bij het opmaken van de begroting zijn de salariskosten van de personeelsleden toegerekend aan de verschillende taakvelden. Het totaal van deze toerekening bedraagt de bijdrage van SED. De werkelijke toerekening wijkt af van de begrote toerekening. Dit komt doordat er verschillen tussen de werkelijke toerekening van uren en de begrote toerekening van uren zijn, maar het komt ook, doordat het SED perspectief volledig op overhead is begroot. In werkelijkheid worden de lasten van SED perspectief wel doorbelast naar de verschillende taakvelden, maar deze verdeling was bij het opstellen van SED perspectief nog niet duidelijk.	-53	Betreft een wijziging in de toerekening van de SED bijdrage, deze weegt niet mee in het oordeel.
3	Verkeer en vervoer	In 2018 zijn de N194 en N307 (Voorheen N23 Westfriisaweg) afgerond. De bijdrage aan de provincie wordt verantwoord. Hiervoor is een reserve gevormd.	-3.642	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet. Deze wordt goedge maakt door een onttrekking uit de hiervoor bestemde reserve N23.
4	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Toegerekende rente grond: eind 2016 zijn gronden opnieuw gerubriceerd naar materiële vaste activa. De rente is geraamd op een ander programma (8) waar een voordeel ontstaat.	-229	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet
5	Maatwerkdienstverlening 18-	Maatwerkdienstverlening 18- De decentralisatie jeugdzorg betreft een open einde regeling. Dit houdt in dat de gemeente niet kan sturen op de uitgaven maar dat de wettelijke taak de hoogte van de budgetuitnutting bepaalt.	-1.500	Betreft een wettelijke verplichting op basis van BBV, deze weegt niet mee in het oordeel.

5	Wijkteams	Bij het opmaken van de begroting zijn de salariskosten van de personeelsleden toegerekend aan de verschillende taakvelden. Het totaal van deze toerekening bedraagt de bijdrage van SED. De werkelijke toerekening wijkt af van de begrote toerekening. Dit komt doordat er verschillen tussen de werkelijke toerekening van uren en de begrote toerekening van uren zijn, maar het komt ook, doordat het SED perspectief volledig op overhead is begroot. In werkelijkheid worden de lasten van SED perspectief wel doorbelast naar de verschillende taakvelden, maar deze verdeling was bij het opstellen van SED perspectief nog niet duidelijk.	-405	Betreft een wijziging in de toerekening van de SED bijdrage, deze weegt niet mee in het oordeel.
5	Inkomens-regelingen	De bijzondere bijstand is een open einde regeling. Dit houdt in dat de gemeente niet kan sturen op de uitgaven maar dat de wettelijke taak de hoogte van de budgetuitnutting bepaalt.	-296	Betreft een wettelijke verplichting op basis van de Participatiewet, deze weegt niet mee in het oordeel.
6	Milieu	Hogere storting in de voorziening riolering i.v.m. achterblijvende uitgaven op riolering (lagere bijdrage SED + onderhoud + hogere opbrengsten)	-247	Betreft een wettelijke verplichting is op basis van het BBV en dat deze niet meeweegt in het oordeel.
	Algemene dekkings-middelen	Kosten WOZ zijn hoger dan geraamd. Dit heeft deels te maken met een hogere toerekening van uren door SED dan geraamd, maar ook door hogere proceskosten. De WOZ inkomsten zijn ook hoger dan geraamd.	-64	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet.

Kredieten:

Er zijn een aantal uitgaven gedaan in 2018 welke door een wijziging in regelgeving niet meer als last in de exploitatie kunnen worden genomen, maar dienen te worden geactiveerd. In de raad van maart zijn deze investeringen alsnog aan de raad voorgelegd om hier een akkoord voor te vragen. Deze investeringen wegen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel. Dit betreft investeringen voor speeltoestellen voor een bedrag van € 50.991.

Balans en de toelichting

Balans

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>	323	333
Bijdrage in activa van derden	323	333
<u>Materiële vaste activa</u>	45.674	46.666
- Investerings met een economisch nut	37.591	39.205
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.651	4.792
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.432	2.669
<u>Financiële vaste activa</u>	28.073	29.881
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	116	116
- Leningen aan woningbouwcorporaties	11.452	12.484
- Overige langlopende leningen u/g	16.506	17.281
Totaal vaste activa	74.072	76.880
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>	3.064	2.786
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.059	2.783
- Gereed product en handelsgoederen	5	3
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	7.942	15.055
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.948	8.873
- Vorderingen op openbare lichamen	3.669	4.948
- Overige vorderingen	1.325	1.234
<u>Liquide middelen</u>	245	191
- Kassaldi	2	7
- Banksaldi	243	184
<u>Overlopende activa</u>	825	5.643
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op een uitkering met een specifiek bestedingsdoel	0	14
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	825	5.629
Totaal vlottende activa	12.078	23.675
TOTAAL ACTIVA	86.150	100.555

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	20.008	28.980
- Algemene reserve	4.174	4.327
- Bestemmingsreserves	15.501	21.538
- Resultaat na bestemming (nog te bestemmen resultaat)	333	3.115
<u>Voorzieningen</u>	5.994	5.434
- Voorz. verpl. verliezen en risico's	1.180	1.344
- Egalisatievoorzieningen	1.223	935
- Van derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting	3.591	3.155
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</u>	54.455	58.701
- Onderhandse leningen:		
* Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	51.298	55.524
* Overige binnenlandse sectoren	3.157	3.157
- Waarborgsommen	0	20
<i>Totaal vaste passiva</i>	80.457	93.115
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	2.535	4.090
- Overige schulden	2.535	4.090
<u>Overlopende passiva</u>	3.160	3.351
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;	2.830	3.009
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2	334
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	328	8
<i>Totaal vlottende passiva</i>	5.695	7.441
TOTAAL PASSIVA	86.150	100.555
Het totaal van de verstrekte waarborgen	19.899	24.418
Het totaal van de garantstellingen	8.878	8.736

Waarderingsgrondslagen

Bij de beoordeling van de balansposten en het jaarresultaat is het van belang te weten op welke grondslagen de waardering hiervan berust. Daarom wordt de toelichting op de balans voorafgegaan door een korte uiteenzetting van deze grondslagen.

In het algemeen worden bij waardering van balansposten en bepaling van het resultaat de volgende beginselen in acht genomen:

- matching-beginsel:
kosten worden zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waaraan de met die kosten behaalde opbrengsten worden toegerekend
- realisatie-beginsel:
de opbrengst wordt toegerekend aan de periode waarin de prestatie wordt geleverd en de opbrengst met zekerheid kan worden vastgesteld
- bestendigheidsbeginsel:
alleen indien gegronde redenen daartoe aanleiding geven, kunnen de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling worden gewijzigd. Dergelijke wijzigingen moeten worden vermeld in de jaarrekening

Waardevermindering van activa (bijvoorbeeld als gevolg van gebruik of veroudering) kan tot uitdrukking worden gebracht door afschrijving: een verlaging van de boekwaarde op de balans, welke ten laste komt van de rekening van baten en lasten. Op deze wijze kunnen ook de lasten van immateriële vaste activa worden 'verdeeld' over meerdere jaren.

Veel gehanteerde methoden daarbij zijn:

- lineair: het bedrag aan afschrijving is elk jaar hetzelfde;
- annuïtair: het totaalbedrag aan rente en afschrijving is elk jaar hetzelfde (jaarlijks stijgt het afschrijvingsbestanddeel en daalt het rentebestanddeel);

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders wordt vermeld.

Waarderingsgrondslagen voor activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.
De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij de ingebruikneming van het gerelateerde materiële vast actief en wordt in vijf jaar afgeschreven.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. Boeterente mag worden afgeschreven in een periode die maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.

De bijdragen in de activa in eigendom van derden worden afgeschreven over de te verwachten gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

De materiële vaste activa worden over het algemeen lineair afgeschreven. Een aantal schoolgebouwen (inclusief inventaris) en het merendeel van de rioleringswerken worden bij wijze van uitzondering annuïtair afgeschreven, waarbij aansluiting is gezocht bij rijksvergoedingen (in het verleden).

De levensduur van de materiële vaste activa (op basis waarvan de afschrijvingen worden bepaald) staat niet per definitie vast. In het algemeen echter worden de volgende termijnen gehanteerd:

- gebouwen: afschrijving in 40 jaar
- rioleringswerken: afschrijving in 25 jaar
- technische installaties: afschrijving in 15 jaar
- inventaris: afschrijving in 10 jaar

Voor bepaalde activa welke zijn geactiveerd voor de huidige verordening 212 is een afwijkende afschrijvingstermijn gehanteerd. Bijvoorbeeld voor schoolgebouwen is een afschrijvingstermijn 30 jaar of 50 jaar gehanteerd. Dit is conform besluitvorming in het verleden (voor verordening 212).

Ten aanzien van de afschrijving wordt het volgende regime wordt gehanteerd:

- Op gronden wordt niet afgeschreven
- De te verwachten gebruiksduur en afschrijvingstermijn van wegen, wegconstructies, rotondes, verkeerslichtinstallaties en openbare verlichting vaststellen op 15 jaar
- De te verwachten gebruiksduur en afschrijvingstermijn van bruggen, viaducten en overige grotere kunstwerken vaststellen op 20 jaar
- Te verwachten gebruiksduur en afschrijvingstermijn van overige activa (veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, inventaris, etc.) vaststellen op 10 jaar
- Te verwachten gebruiksduur van automatiseringsproducten vaststellen op 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de op dat moment gangbare ervaringsnormen
- De te verwachten gebruiksduur en afschrijvingstermijn van voertuigen, gereedschappen en overige materiaal vaststellen naar op dat moment gangbare ervaringsnormen
- Een andere te verwachten gebruiksduur en afschrijvingstermijn dan hierboven genoemd moet worden gemotiveerd

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, worden afgeschreven conform de hierboven genoemde afschrijvingstermijnen.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investerings met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven. De verplichting om alle investerings te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investerings die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Gronden die tot en met 2015 onder de voorraden werden opgenomen als niet in exploitatie genomen gronden(NIEGG) worden met ingang van 2016 tegen dezelfde boekwaarde geclassificeerd onder de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van vier jaar. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkings aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) lenings u/g en (overige) uitzettingen zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkings aan deelnemings in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Voorraden

De voorraad onderhanden werk (bouwgrondexploitatie) wordt gewaardeerd tegen aanschafwaarde.

De nog niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd op basis van marktwaarde. De voorraad handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde.

Overige activa

De vorderings en liquide middelen en het saldo met betrekking tot het schatkistbankieren worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren is voor de Gemeente Stede Broec € 332.000.

Waarderingsgrondslagen voor passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en de bestemmingsreserves, evenals het jaarresultaat (= saldo van baten en lasten). De reserves worden op de balans opgenomen tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de per 31 december 2017 voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover hiervan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

Tevens zijn er egalisatievoorzieningen opgenomen.

Ook zijn onder de voorzieningen van derden verkregen middelen opgenomen die specifiek besteed moeten worden opgenomen.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Evenals de verstrekte leningen worden de vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar (langlopende opgenomen leningen) gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met het totaal van de aflossingen. De looptijd van de leningen varieert, maar is minimaal 10 jaar. De leningen worden lineair of annuïtair over de looptijd afgelost.

Op de balans per 31 december 2018 zijn de door diverse projectontwikkelaars voorgefinancierde gronden als afzonderlijke posten opgenomen. Deze passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De verschuldigde rente wordt jaarlijks bijgeschreven.

Overige (= vlottende) passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Te betalen omzetbelasting en toepassen koepelvrijstelling

Bij het opstellen van de jaarstukken van de GR SED organisatie is, overeenkomstig de besluitvorming van het bestuur, de koepelvrijstelling toegepast. Gemeenten die een ambtelijke fusie aangaan hoeven, door toepassing van de koepelvrijstelling geen btw te betalen over de diensten van het gezamenlijke ambtenarenapparaat.

In 2017 heeft het Hof van Justitie in Luxemburg een uitspraak gedaan over de toepassing van de koepelvrijstelling. Naar de mening van de staatssecretaris impliceert deze uitspraak dat bij ambtelijke fusies de koepelvrijstelling niet kan worden toegepast. Onze en andere landelijk opererende fiscale adviseurs zien in de uitspraak van het Hof van Justitie in Luxemburg ruimte om de koepelvrijstelling ruimer te interpreteren dan de staatssecretaris thans doet. De koepelvrijstelling zou in deze visie gedeeltelijk toegepast kunnen worden bij ambtelijke fusies.

Vooralsnog blijft de GR SED organisatie overeenkomstig de besluitvorming van het bestuur de koepelvrijstelling toepassen.

Naar verwachting zal de Belastingdienst naheffingsaanslagen gaan opleggen waar tegen de GR SED organisatie bezwaar zal maken en uiteindelijk voorgelegd zal worden aan de Rechtbank. Hierdoor blijft sprake van een onzekerheid over de verschuldigde omzetbelasting

inzake de diensten van het gezamenlijke ambtenarenapparaat. Op formele gronden is bezwaar aangetekend tegen de betaling van de verschuldigde omzetbelasting. Als de Belastingdienst ons in het ongelijk stelt, bestaat het risico dat naheffingsaanslagen worden opgelegd. Wij schatten in dat dit risico qua kans gering is en het financiële risico voor Stede Broec tot en met 2018 in totaal berekend is € 77.000 (2015: € 22.000; 2016: € 19.000; 2017: € 16.000; 2018: € 20.000).

Waarderingsgrondslagen voor de bepaling van het resultaat

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording gemeenten daarvoor geeft.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het dienstjaar worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK in en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op de overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden overlopende en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De baten en lasten worden bruto verantwoord: baten en lasten worden ongesaldeerd opgenomen.

De resultaten van de afgesloten complexen bouwgrondexploitatie worden in beginsel verrekend met de reserve grondbedrijf. Deze methodiek heeft tot gevolg dat de resultaten van de afgesloten complexen niet in het jaarresultaat na bestemming tot uitdrukking worden gebracht.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd kunnen worden aangemerkt (realisatieprincipe). Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Bij de bepaling van de baten inzake de algemene uitkering is uitgegaan van de septembercirculaire 2018.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerde- ringen	Afschrijvingen/ aflossinge	Overige vermind- eringen	Boekwaarde 31-12-2018
Bijdragen in activa van derden	333	0	10	0	323
Totaal	333	0	10	0	323

Het bedrag van € 10.000 bestaat uit de aflossingen in overeenstemming met de aflossingsschema's.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijke activa c.q. bezittingen die gedurende een langere periode in het productie- of dienstenproces worden ingeschakeld, zoals gronden, gebouwen, machines en terreinen. Over grond wordt niet afgeschreven: grond slijt niet en daalt dus ook niet in waarde. Eventuele kosten van sloop van gebouwen dienen te worden verdisconteerd in de boekwaarde van die gebouwen.

In het onderstaande overzicht wordt het verloop van de materiële vaste activa met *economisch nut* weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2017	Invester- ingen	Desinves- teringen	Afschrijving	Bijdrage van derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	8.843	166	447	2	0	0	8.560
Woon- ruimten	87	0	0	2	0	0	85
Gebouwen	28.136	38	0	1.328	0	0	26.846
Vervoer- middelen	77	0	0	16	0	0	61
Machines, apparaten en installaties	489	147	0	67	0	0	569
Overige	1.573	67	0	170	0	0	1.470
Totaal	39.205	418	447	1.585	0	0	37.591

Toelichting op vermeerderingen en verminderingen:

Gronden en Terreinen

De vermeerderingen bestaan uit:

- De aankoop van een woning in de Schaperstraat in verband met de centrumontwikkelingen voor €166.000

De verminderingen/desinvesteringen bestaan uit:

- De verkoop van de gronden aan de Zesstedenweg (Fase 7 Streekhof) € 447.000

Bedrijfsgebouwen

De vermeerderingen bestaan uit:

- Verbouwing van het Postkantoor € 8.000
- Vervanging kantine SAV € 30.000

Machines, apparaten en installaties

De vermeerderingen bestaan uit:

- Onderwaterverlichting zwembad De Kloet € 37.000
- Investerings LED verlichting € 20.000
- Openbare verlichting (conform beheerplan) € 15.000
- Verbouwing bibliotheek € 75.000

Overige

De vermeerderingen bestaan uit:

- Ringeninstallatie gymzaal De Woud € 9.000
- Ringeninstallatie gymzaal De Helt € 9.000
- Sportmateriaal sporthal De Flint € 8.000
- Speeltoestellen Watermolenweg € 21.000
- Atletiekbaan nieuw-/verbouw toplaag € 20.000

De investeringskredieten van overige investeringen met een economisch nut betreffen:

	Oorspronkelijk krediet	Werkelijk Besteed 2018	Werkelijk Cumulatief besteed t/m 2018	Restant krediet
Investering LED verlichting (afgewikkeld)	215	20	215	0
Openbare verlichting (cf beheerplan)	95	15	15	80
Verbouwing Postkantoor (afgewikkeld)	135	8	144	-9
Verbouwing Bibliotheek (afgewikkeld)	85	75	81	4
Investering clubgebouw Nassaupark	220	0	1	219
Onderwaterverlichting De Kloet	35	37	37	-2
Vervanging kantine SAV	120	30	100	20
Vervanging atletiekbaan SAV	880	20	899	-19
Sportmateriaal sporthal de Flint	8	9	9	-1
Ringeninstallatie gymzaal De Woud	9	9	9	0
Ringeninstallatie gymzaal De Helt	8	8	8	0
Speeltoestellen Watermolenweg	21	21	21	0
Totaal	1.831	252	1.539	292

Het verloop van de investeringen met *economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven* wordt in onderstaand overzicht weergegeven;

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Afschrijvingen	Extra afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouw werken	4.792	65	206	0	0	4.651
Totaal	4.792	65	206	0	0	4.651

Toelichting op vermeerderingen en verminderingen:

Grond-, weg- en waterbouwwerken

De vermeerderingen bestaan uit:

- Betreffen diverse investeringen voor riolering (conform het GRP) voor € 65.000.

De investeringskredieten van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven betreffen:

	Oorspronkelijk krediet	Werkelijk Besteed 2018	Werkelijk Cumulatief besteed t/m 2018	Restant krediet
Investerings GRP	1.500	65	145	1.355
Totaal	1.500	65	145	1.355

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Maatschappelijk nut vóór 2017</i>						
Grond-, weg- en waterbouw werken	525	0	0	43	0	482
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>						
Grond-, weg- en waterbouw werken	2.078	947	76	59	0	2.890
Overige	66	0		5	0	61
Totaal	2.669	947	76	107	0	3.432

Grond-, weg- en waterbouwwerken

De vermeerderingen bestaan uit:

- Vervanging Bruggen € 60.000
- Investerings kade de Kolk € 110.000

- Aanpassen infrastructuur Burgemeester Boonlaan € 128.000
- Ontwikkelingen centrumgebied € 131.000
- Vervangen Raadhuislaan € 206.000
- Speelterreinen € 51.000
- Kunstwerken vervangen onderdelen € 10.000
- Kunstwerken vervangen complete objecten € 6.000
- Vervangen beschoeiingen € 237.000
- Aanleg Schelpenpad Anton Koolhaasstraat € 7.000

De verminderingen/desinvesteringen bestaan uit:

- Subsidie aanpassen infrastructuur Burgemeester Boonlaan € 38.000
- Subsidie fietsverbinding Florasingel € 38.000

De investeringskredieten van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

	Oorspronkelijk krediet	Werkelijk Besteed 2018	Werkelijk Cumulatief besteed t/m 2018	Restant krediet
Vervanging bruggen	400	60	220	180
Investering kade de Kolk	1.150	110	1.008	142
Aanpassen infrastructuur burgemeester Boonlaan	245	90	216	29
Krediet centrum	2.860	131	1.015	1.845
Vervangen Raadhuislaan	750	206	206	544
Speelterreinen	0	51	51	-51
Kunstwerken conservering constructieonderdelen	11	0	0	11
Kunstwerken vervangen onderdelen	113	10	10	103
Kunstwerken vervangen complete objecten	119	6	44	75
Vervangen beschoeiingen	265	237	237	28
Schelpenpad Anton Koolhaasstraat	0	7	7	-7
Fietsverbinding Florasingel (afgewikkeld)	80	-38	47	33
Totaal	5.993	871	3.062	2.931

Het krediet met betrekking tot de speelterreinen is in de raad van maart 2019 alsnog goedgekeurd door de raad.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa vallen de verstrekte langlopende leningen en de deelnemingen in (overheids)bedrijven door middel van aandelen. Daarnaast zijn hier de bijdragen in activa van derden onder opgenomen.

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerderingen	Afschrijvingen/ aflossingen	Overige verminderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	116	0	0	0	116
Leningen aan woningbouwcorporaties	12.484	0	1.033	0	11.451
Overige leningen	17.281	0	775	0	16.506
Totaal	29.881	0	1.808	0	28.073

Het bedrag van € 1.807.000 bestaat uit de aflossingen in overeenstemming met de aflossingsschema's.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën.

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerderingen	Verminderen	winstneming	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.284	276	0	0	4.560
Saldo voorziening sanering grondbedrijf	-1.501	0	0	0	-1.501
Gereed product en handelsgoederen	3	14	12	0	5
Totaal	2.786	290	12	0	3.064

In de balans is de voorziening grondbedrijf reeds in mindering gebracht op de posten "onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie".

Van de voorraad *onderhanden werk* kan het volgende verloopoverzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2018
Bouwgrond in exploitatie:					
Oosterweed	-426	276	0	0	-150
Streekhof fase 4	3.921	0	0	0	3.921
Grondbanken zonder transformatie:					
Aankopen omgeving Ark	789	0	0	0	789
Totaal	4.284	276	0	0	4.560
Geraamde nog te maken kosten					463
Geraamde nog te realiseren opbrengsten					3.470
Geraamd eindresultaat					-1.553

Er kan worden gesteld dat als gevolg van actuele economische ontwikkelingen er onzekerheid bestaat of gemaakte kosten nog zullen worden goedge maakt door nog te realiseren opbrengsten. In belangrijke mate is in deze onzekerheid voorzien middels de Voorziening grondbedrijf.

De geraamde nog te maken kosten betreffen de kosten woonrijpmaken voor Oosterweed en de kosten voor het bouwrijpmaken van Streekhof fase 4.

De geraamde nog te realiseren opbrengsten betreft de opbrengst van het Streekhof en de opbrengst van de omgeving van de Ark.

Het geraamde eindresultaat is negatief, dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door Streekhof fase 4 en wordt opgevangen door de voorziening grondbedrijf.

Voor Oosterweed is er een onzekerheid over de nog te verwachte kosten waardoor Oosterweed financieel nog niet is afgewikkeld.

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2018
Eigen verklaringen	3	14	12	5
Totaal	3	14	12	5

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De balanspost vorderingen wordt als volgt gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	4.948	3.669
Overige vorderingen	1.704	1.772
Betaalde waarborgsommen	4	4
Saldo voorziening dubieuze debiteuren	-111	-52
Saldo voorziening bijstand besluit zelfstandigen	-363	-399
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.873	2.948
Totaal	15.055	7.942

De belangrijkste vorderingen op openbare lichamen zijn:

- Belastingdienst € 2.937.000
- SED Organisatie € 204.000
- Gemeente Drechterland € 237.000
- Recreatieschap West Friesland € 180.000

De vordering op de Belastingdienst betreft de BTW en BCF aangifte 2018 en de vordering op SED en Drechterland betreffen een verrekening van de bijdrage aan SED.

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden zijn gemeente verplicht een overzicht op te nemen van de gelden die gemiddeld per kwartaal buiten 's Rijks schatkist is aangehouden:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	332,0775			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	212	209	205	190
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	120	123	127	142
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	44.277			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	44.277			

(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
------	--	---

(1) = (4b)*0,0075 +
 (4c)*0,002 met een Drempelbedrag 332,0775
 minimum van €250.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.081	19.043	18.838	17.511
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	212	209	205	190

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Kassaldi	7	2
Debetsaldi bank en giro	184	243
Totaal	191	245

Overlopende activa

Onder deze balanspost vallen de in het volgend dienstjaar nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2018.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op een uitkering met een specifiek bestedingsdoel	14	0
overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	5.629	825
Totaal	5.643	825

Onder Vooruitbetalingen was in 2017 een bedrag van € 4.266.000 opgenomen voor de bijdrage N23. De weg is inmiddels aangelegd. De bijdrage wordt in 2018 verantwoord als last. Deze verdwijnt hierdoor van de balans.

Er is voor een bedrag van € 535.000 aan kosten betaald welke betrekking hebben op de boekjaren na 2018.

De post nog te ontvangen bedragen heeft voor € 290.000 betrekking op verstrekte leningen, waarvan de valutadatum in 2019 vervalt, maar waarvan de in 2019 te ontvangen rente voor een deel betrekking heeft op 2018.

De in de balans opgenomen nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Uitkering met specifiek bestedingsdoel	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018
Overige Nederlands overheidslichamen:				
Reconstructie Burgemeester Boonlaan	14	0	14	0
Totaal	14	0	14	0

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen

Reserves vormen het hoofdbestanddeel van het eigen vermogen van de gemeente. Onder het eigen vermogen vallen de reserves en het saldo van baten en lasten (= het jaarresultaat). Reserves worden gedefinieerd als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch vrij zijn te bestemmen.

Op grond van artikel 43 van het Besluit Begroting en Verantwoording dienen de reserves te worden onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Het in de balans opgenomen *eigen vermogen* bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	4.327	4.174
Bestemmingsreserves	21.538	15.501
Gerealiseerde resultaat	3.115	333
Totaal	28.980	20.008

Verloopoverzicht resultaat:

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-/- €	8.971
Totaal onttrekkingen aan reserves	€	9.542
Totaal stortingen in reserve	-/- €	237
Gerealiseerde resultaat	€	333

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve in 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	4.327	0	-3.268	3.115	4.174
Bestemming resultaat vorig boekjaar	3.115	-	-	-3.115	0
Totaal	7.442	0	-3.268	-	4.174

Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

De onttrekking aan de algemene reserve:

- Overhevelingsbesluit 2017-2018 € 1.996.000
- Dekking Najaarsrapportage 2018 € 1.272.000

De storting in de algemene reserve:

- Jaarresultaat 2017 € 3.115.000

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Boekwaarde 31-12-2018
<u>Reserves ter dekking van kapitaallasten:</u>				
Praktijkschool	788	0	-44	744
Martinuscollege	241	0	-13	228
Scoutinggebouw	145	0	-11	134
Legionella bestrijding gymzalen	26	0	-6	20
Noodlokaal Molenwiek	49	0	-12	37
Luie trap	8	0	-1	7
Boogschuttersvereniging	88	0	-3	85
Glijbaan de Kloet	43	0	-15	28
Energiezuinige toepassingen atletiekbaan	18	0	-1	17
Buitendienst	1.705	0	-59	1.646
Uitbreiding 't Palet	1.014	0	-43	971
Nieuwbouw De Streek/ Poseidon	244	0	-7	237
Asbest Martinuscollege	1.318	0	-51	1.267
Centrumgebied	2.860	0	-58	2.802
Vrachtauto Buitendienst	5	0	-1	4
Verlichting gemeentehuis	5	0	-1	4
Verbouwing gemeentehuis	425	0	-18	407
Brandmeldinstallatie	31	0	-3	28
Huisvesting verenigingen	2.554	0	-84	2.470
Verbouwing Postkantoor	135	0	-3	132
Ringeninstallatie gymzaal De Helt	0	8	0	8
Ringeninstallatie gymzaal De Woud	0	9	0	9
Sportmateriaal sporthal De Flint	0	8	0	8
Speeltoestellen Watermolenweg	0	21	0	21
Speeltoestellen Waterhoen/Habijt	0	51	0	51
Totaal	11.702	97	-435	11.364

Reserves ter dekking van kapitaallasten

Praktijkschool, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake de Praktijkschool.

- Bijdrage in kapitaallasten € 44.000 onttrekking

Martinuscollege, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake het Martinuscollege.

- Bijdrage in kapitaallasten € 13.000 onttrekking

Scoutinggebouw, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake het scoutinggebouw.

- Bijdrage in kapitaallasten € 11.000 onttrekking

Legionellabestrijding gymzalen, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake de legionellabestrijding in de gymzalen De Horn, Oostersluis, De Helt en De Woud.

- Bijdrage in kapitaallasten € 6.000 onttrekking

Noodlokaal Molenwiek, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake het noodlokaal van de Molenwiek.

- Bijdrage in kapitaallasten € 12.000 onttrekking

Luie trap Zwembad de Kloet, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake de luie trap van Zwembad de Kloet

- Bijdrage in kapitaallasten € 1.000 onttrekking

Boogschuttersvereniging, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake het nieuwe gebouw voor de boogschuttersvereniging

- Bijdrage in kapitaallasten € 3.000 onttrekking

Glijbaan zwembad de Kloet, in de aanbiedingsbrief bij de begroting 2009 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld ten laste van de incidentele ruimte 2008, dit budget is gestort in deze reserve. Jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de realisatie van een glijbaan in/om zwembad de Kloet.

- Bijdrage in kapitaallasten € 15.000 onttrekking

Energiezuinige toepassingen atletiekbaan, vanuit de reserve duurzaamheidsfonds is een bedrag gestort in deze reserve. Jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de energiezuinige toepassingen bij de nieuwbouw van het gebouw bij de atletiekbaan.

- Bijdrage in kapitaallasten € 1.000 onttrekking

Buitendienst, vanuit plan Industrieweg is een reserve gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de gemeentewerf van de buitendienst.

- Bijdrage in kapitaallasten € 59.000 onttrekking

Uitbreiding 't Palet, in de aanbiedingsbrief bij de begroting 2010 is een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van 't Palet. Dit budget is gestort in deze reserve. Jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de uitbreiding van 't Palet.

- Bijdrage in kapitaallasten € 43.000 onttrekking

Nieuwbouw reddingsbrigade De Streek/ kanovereniging Poseidon, reserve ter dekking van de kapitaallasten inzake de nieuwbouw reddingsbrigade De Streek/ kanovereniging Poseidon.

- Bijdrage in kapitaallasten € 7.000 onttrekking

Asbest Martinuscollege, jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de asbestsanering bij het Martinuscollege.

- Bijdrage in kapitaallasten en lasten t.b.v. de afwikkeling € 51.000 onttrekking

Investerings centrumgebied, jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de investeringen van het centrumgebied.

- Bijdrage in kapitaallasten € 58.000 onttrekking

Vrachtauto buitendienst, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake de aangeschafte vrachtauto t.b.v. de buitendienst.

- Bijdrage in kapitaallasten € 1.000 onttrekking

Verlichting gemeentehuis, jaarlijkse dekking van een deel van de kapitaallasten inzake de verlichting in het gemeentehuis.

- Bijdrage in kapitaallasten € 1.000 onttrekking

Verbouwing gemeentehuis, Reserve ter dekking van de kapitaallasten welke door SED worden doorbelast, in verband de verbouwing van het gemeentehuis.

- Bijdrage in kapitaallasten € 18.000 onttrekking

Brandinstallatie gemeentehuis, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de brandinstallatie van het gemeentehuis.

- Bijdrage in kapitaallasten € 3.000 onttrekking

Huisvesting verenigingen, ter voorbereiding op de ontwikkeling van accommodaties en ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

- Bijdrage in kapitaallasten € 84.000 onttrekking

Verbouwing Postkantoor, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de verbouwing van 't Postkantoor.

- Bijdrage in kapitaallasten € 3.000 onttrekking

Ringeninstallatie gymzaal De Helt, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de ringeninstallatie van gymzaal De Helt.

- Vorming van de reserve ter dekking van de kapitaallasten € 8.000 storting

Ringeninstallatie gymzaal De Woud, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de ringeninstallatie van gymzaal De Woud.

- Vorming van de reserve ter dekking van de kapitaallasten € 9.000 storting

Sportmateriaal sporthal De Flint, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de aanschaf van sportmateriaal van sporthal De Flint.

- Vorming van de reserve ter dekking van de kapitaallasten € 8.000 storting

Speeltoestellen Watermolenweg, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de plaatsing van speeltoestellen bij de Watermolenweg.

- Vorming van de reserve ter dekking van de kapitaallasten € 21.000 storting

Speeltoestellen Waterhoen/Habijt, vorming reserve voor de jaarlijkse dekking van de kapitaallasten inzake de plaatsing van speeltoestellen bij de Waterhoen en de Habijt.

- Vorming van de reserve ter dekking van de kapitaallasten € 51.000 storting

	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2018
<u>Bestemmingsreserves:</u>				
Grondbedrijf	611	117	0	728
Planschade	25	0	0	25
Omgevingsfonds	54	0	0	54
Baggeren	158	0	0	158
Kunst- en cultuurfonds	100	0	-3	97
Faciliteiten kunst gemeentehuis	0	3	0	3
Stormschade	25	0	0	25
Duurzaamheidsfonds	20	20	-10	30
Wachtgelden wethouders	199	0	0	199
N23 Westfriisaweg	4.266	0	-4.266	0
Sociaal Domein	1.035	0	-675	360
Precariobelasting	1.074	0	0	1.074
Sport- en spelmateriaal	154	0	-25	129
SED perspectief	1.922	0	-667	1.255
Totaal	9.643	140	-5.646	4.137

Overige bestemmingsreserves

Grondbedrijf, reserve ter dekking van stortingen in voorzieningen voor grondexploitatie en dekking van incidentele aanschaffingen binnen de grondexploitatie. Batige resultaten van grondexploitaties en overige grondverkoop worden in deze reserve gestort.

- Storting grondverkoop € 117.000 storting

Planschade, ter dekking van planschades.

Omgevingsfonds, bij de begroting 2008 is vastgesteld dat structureel een bedrag in dit fonds wordt gestort. Ook de Woonschakel stort een bedrag in dit fonds. Onttrekkingen worden gedaan ter dekking van investeringen in de openbare ruimte rondom huurwoningen.

Baggeren, egaliseringsreserve t.b.v. exploitatieresultaten inzake Baggeren.

Kunst- en Cultuurfonds, bij omvangrijke werken wordt een nader te bepalen bijdrage aan deze reserve geraamd. Aanschaf en plaatsing van kunstwerken en kunstobjecten en kosten van culturele projecten en manifestaties worden uit deze reserve gedekt.

- In de begrotingsraad van 2018 is er een reserve kunstexposities hal gemeentehuis ingesteld. € 3.000 onttrekking

Kunstexploitaties hal gemeentehuis. In de begrotingsraad van 2018 is er een reserve kunstexposities hal gemeentehuis ingesteld ten behoeve van facilitaire kosten met betrekking tot het houden van exposities in de hal van het gemeentehuis.

- In de begrotingsraad van 2018 is er een reserve kunstexposities hal gemeentehuis ingesteld. € 3.000 storting

Stormschade, ten laste van de exploitatie een jaarlijkse 'fictieve premie' voor stormschade en winstuitkeringen inzake verzekeringen worden in deze reserve gestort. Stormschades aan niet-verzekerde eigendommen worden aan deze reserve onttrokken.

Duurzaamheidsfonds, bij de begroting 2008 is besloten incidenteel een bedrag van € 20.000 in dit fonds te storten. Onttrekkingen worden gedaan bij het vervullen van een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaamheid en milieu. Hierbij kan gedacht worden aan roetfilters voor het wagenpark.

- Reguliere storting € 20.000 storting
- Onttrekking conform begroting € 10.000 storting

Wachtgelden wethouders, bij de jaarrekening 2008 is de voorziening wachtgelden wethouders op basis van regelgeving vrijgevallen en bij de bestemming van het resultaat is deze reserve gevormd. Onttrekkingen worden gedaan wanneer er wachtgeld moet worden uitbetaald.

N23 Westfrisiaweg, de verkoop van de aandelen Nuon zijn gestort in de reserve ter dekking van de bijdrage aan de provincie voor de N23.

- De weg is gereed. De bijdrage is als last verantwoord in deze jaarrekening en is gedekt door deze reserve. € 4.266.000
onttrekking

Sociaal Domein met deze reserve worden de risico's in het sociaal domein opgevangen. Ook eventuele plussen en minnen bij de Huishoudelijke hulp Toelage en overige taakvelden binnen het sociaal domein, zoals mantelzorg en de WTCG/CER-gelden, worden verrekenend met deze egalisatiereserve.

- Onttrekking conform besluit Najaarsnota € 675.000 onttrekking

Precariobelasting, reserve ter dekking van eventuele terugbetaling precariobelasting.

Reserve sport en spelmateriaal, om te kunnen voldoen aan het vervangingsplan is de reserve gevormd, ter dekking van nieuw sport- en spelmateriaal

- Onttrekking ten behoeve van de aanschaf van sport- en spelmateriaal € 25.000 onttrekking

SED perspectief, reserve ter dekking van de lasten van SED perspectief.

- Onttrekking ter dekking van de incidentele lasten van SED perspectief voor het jaar 2018. € 667.000 onttrekking

Voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Boekwaarde 31-12-2018
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:</u>				
Pensioenen wethouders	1.056	0	155	901
Wachtgelden	288	27	36	279
<u>Egalisatievoorzieningen</u>				
Groot onderhoud gebouwen	935	337	126	1.145
Voorziening groot onderhoud bruggen		55		55
Voorziening groot onderhoud waterwegen		23		23
<u>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:</u>				
Voorziening Riolering	3.155	436	0	3.591
Totaal	5.434	877	317	5.994

De mutaties in de voorzieningen:

Pensioenen wethouders, jaarlijks wordt een bedrag –op basis van actuariële berekening- gestort. Pensioenuitkeringen aan (ex)-wethouders of eenmalige afkoop van pensioenverplichting wordt uit deze voorziening gedaan.

- Pensioenuitkeringen € 71.000
aanwending
- Op basis van actuariële berekening € 84.000
aanwending

Wachtgelden, uit deze voorziening worden de wachtgelden betaald. Gelet op het feit dat niet met voldoende zekerheid kan worden ingeschat of en op welk moment de functionaris(-sen) waarvoor de voorziening is gevormd, weer terug zullen keren in het arbeidsproces, wat de arbeidsduur dan zal zijn en wat de eventuele inkomsten zullen zijn, heeft het college de maximale verplichting voor wachtgeld berekend en deze in de voorziening opgenomen.

- Uitgekeerd wachtgeld 2017 € 36.000
aanwending
- Toevoeging op basis van herberekening € 27.000 toevoeging

Onderhoud gebouwen, voorziening ter dekking van onderhoudskosten van gemeentelijke gebouwen. Deze voorziening is gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan gebouwen 2016-2025.

- Toevoeging o.b.v. onderhoudsplan € 337.000 toevoeging
- Diverse onderhoudskosten € 126.000
aanwending

Voorziening Riolering

Er is sprake van heffing bij de burger en als gevolg daarvan door derden bekleemde middelen die specifiek besteed moeten worden aan het product riolering. De gemeente heeft geen inzicht in het totaalsaldo in de voorziening, er kan derhalve geen aansluiting tussen het saldo van de voorziening en het GRP worden gevonden.

Langlopende schulden

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen:				
- binnenlandse banken	55.524	0	4.226	51.298
- overige binnenlandse sectoren	3.157	0	0	3.157
Waarborgsommen	20	0	20	0
Totaal	58.701	0	4.246	54.455

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 2.181.000.

Flottende passiva

kortlopende schulden

	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Overige kortlopende schulden	2.535	4.090
Totaal	2.535	4.090

Overlopende passiva

	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;	3.009	2.830

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	334	2
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	8	328
	3.351	3.160

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren voor de volgende uitkeringen:

Uitkering met specifiek bestedingsdoel	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Ontvangen van het Rijk</i>				
OAB-gelden	142	-	142	0
<i>Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen</i>				
Herstructurering CNB	192	-	192	0
Totaal	334	0	334	0

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume zijn als volgt onder te verdelen:

	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Transitorische rentelasten geldleningen	263	233
Overige nog te betalen bedragen	2.746	2.597
	3.009	2.830

De transitorische rente over de opgenomen langlopende leningen (= langlopende schulden) is de rente die betrekking heeft op het dienstjaar 2017, maar die in 2018 wordt betaald. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Gewaarborgde geldleningen

Geldgevers	Geldnemers	%borgstelling	Hoofdsom	Schuld- restant 31-12-2017	Werk. garant- stelling	Schuld- restant 31-12-2018	Werk. garant- stelling
Nederlandse Waterschapsbank NV	De Woonschakel	50%	9.291	8.835	4.418	8.797	4.399
BNG	De Woonschakel	50%	31.000	31.000	15.500	31.000	15.500
BNG	De Woonschakel	100%	4.500	4.500	4.500	0	0
Totaal			44.791	44.335	24.418	39.797	19.899

Garantstellingen

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
CAW	7.242	7.506
Kredietbank	1	1
Veiligheidsregio	1.493	1.371
Totaal	8.736	8.878

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het 'accres' genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage. In de decembercirculaire is naar voren gekomen dat er voor 2018 sprake is van een onderuitputting van de rijksuitgaven. Dit gaat wellicht in de meicirculaire leiden tot een correctie van de Algemene uitkering van € 100 miljoen. Voor Stede Broec zal dit een correctie van € 100.000 betekenen. Hier is nog geen rekening mee gehouden.

Conform de richtlijnen van de commissie voor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen van meerjarige contracten waarvan de aanbesteding niet heeft plaatsgevonden conform de Europese aanbestedingsregels.

Contract	Einddatum	Resterende looptijd na 31-12-2018	Verwachte opdrachtwaarde 2019	Totale contractwaarde waarvan de aanbesteding onrechtmatig heeft plaatsgevonden
Loonbedrijf C. Wit & Zn	1-1-2020	1 jaar	125	125
				125

De bovenstaande contracten verlopen op 1/1/2020, de kosten hiervan zijn voor 2019 niet rechtmatig.

Verantwoording Specifieke Uitkering

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Beleidsmaatregelen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 04	
			€ 172.254	€ 50.798	€ 48.885	€ 142.188	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatormummer: D9 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: D9 / 09
		1					Nee
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeenten 2018	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		1.1 Participatiewet (PW)	1.1 Participatiewet (PW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewaardeerde zelfstandigen (IOAZ)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewaardeerde zelfstandigen (IOAZ)
		Aard controle R Indicatormummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 06
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)	
		Aard controle R Indicatormummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatormummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G2 / 12
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
1	060532 Gemeente Stede Broec			€ 3.375.440	€ 88.189	€ 270.290	€ 997	€ 46.575
2			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
1	060532 Gemeente Stede Broec			€ 527	€ 8.621	€ 0	€ 0	€ 89.876
2			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)				
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
1	060532 Gemeente Stede Broec			€ 0				
2								

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent e deel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatormummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatormummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatormummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G3A / 01	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 06
			1 080532 Gemeente Stede Broec	€ 4.149	€ 8.800	€ 82.508	€ 28.571	€ 12.059
			2					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatormummer: G3A / 10		
			1 080532 Gemeente Stede Broec	€ 0	€ 0	€ 0		
			2					

Overzicht van baten en lasten per taakveld

		Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning				
T01	Bestuur	1.378	-241	1.136
T02	Burgerzaken	530	-362	168
T03	Beheer overige gebouwen en gronden	144	0	144
T041	Ondersteuning organisatie	501	-8	492
Totalen per programma		2.552	-611	1.941
Veiligheid				
T11	Crisisbeheersing en brandweer	1.068	0	1.068
T12	Openbare orde en veiligheid	416	-9	408
Totalen per programma		1.485	-9	1.476
Beheer Openbare Ruimte				
T21	Verkeer en vervoer	6.471	-66	6.405
T22	Parkeren	0	0	0
T23	Recreatieve havens	12	-9	3
T24	Economische havens en waterwegen	230	-95	135
T571	Openbaar groen en (openlucht) recreatie (ec)	1.245	-2	1.242
Totalen per programma		7.957	-173	7.785
Economie				
T31	Economische ontwikkeling	179	-6	172
T32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	360	-137	223
T33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	-18	-1
T34	Economische promotie	47	0	47
T572	Openbaar groen en (openlucht) recreatie (vv)	1	-28	-27
Totalen per programma		603	-189	414
Samenleving				
T41	Openbaar basisonderwijs	125	0	125
T42	Onderwijshuisvesting	1.522	-36	1.485
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	918	-276	642
T51	Sportbeleid en activering	254	-17	237
T52	Sportaccommodaties	2.013	-580	1.433
T53	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	749	-1	749

T54	Musea	10	0	10
T55	Cultureel erfgoed	55	0	55
T56	Media	633	-127	506
T57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	871	-595	276
T61	Samenkracht en burgerparticipatie	1.669	-168	1.501
T62	Wijkteams	1.182	0	1.182
T63	Inkomensregelingen	5.139	-4.115	1.024
T64	Begeleide participatie	4.492	-35	4.456
T65	Arbeidsparticipatie	440	0	440
T66	Maatwerkvoorziening (WMO)	889	0	889
T67	Maatwerkdienstverlening 18+	644	-211	433
T672	Maatwerkdienstverlening 18-	8.306	0	8.306
T681	Geëscaleerde zorg 18+	63	-62	2
T682	Geëscaleerde zorg 18-	849	0	849
T71	Volksgezondheid	933	-124	809
Totalen per programma		31.754	-6.346	25.407

Milieu

T72	Riolering	1.342	-1.633	-291
T73	Afval	2.722	-3.199	-477
T74	Milieubeheer	205	-1	205
T75	Begraafplaatsen en crematoria	42	-9	33
Totalen per programma		4.311	-4.842	-531

Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling

T81	Ruimtelijke ordening	747	-122	625
T82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.344	-1.205	139
T83	Wonen en bouwen	672	-132	540
Totalen per programma		2.764	-1.460	1.304

Algemene Dekkingsmiddelen

T05	Treasury	707	-768	-61
T061	Ozb woningen	148	-2.386	-2.238
T062	Ozb niet-woningen	34	-620	-586
T064	Belastingen overig	151	-146	5
T07	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-29.718	-29.718
T08	Overige baten en lasten	1	-40	-39
Totalen per programma		1.041	-33.677	-32.637

Mutaties Reserves				
T010	Mutaties reserves	237	-9.542	-9.304
Totalen per programma		237	-9.542	-9.304
Overhead				
T04	Overhead	3.934	-123	3.812
Totalen per programma		3.934	-123	3.812
Resultaat				
T011	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-333	-333
Totalen per programma				
Totaal saldo van baten en lasten		56.638	-56.638	0

Bijlagen

Controleverklaring